

1933 DECEMBER

ERDÉSZETI LAPOK

LXXII. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

12. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Felelős szerkesztő
BIRÓ ZOLTÁN

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj 1933. évre 24 P, erdészeti altiszteknek 12 P.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagjárnékok fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közölhetnek.

(Telefon: 237—22.)

Kérelem

a tagdíjak és előfizetési díjak beküldésére.

Tisztelettel felkérjük az Országos Erdészeti Egyesület t. alapító- és rendes tagjait, valamint az Erdészeti Lapok t. előfizetőit is, hogy az egyesületi és a lappal kapcsolatos kiadások fedezhetése céljából az 1934. évre esedékes tag-, illetőleg előfizetési díjakat, valamint a hátralékos tagdíjakat a jelen számhoz csatolt postatakarékpénztári csekklap felhasználásával (23.602) mielőbb beküldeni szíveskedjenek.

Tagjaink a lapot tagilletményként kapják, a lapért külön előfizetési díjat nem fizetnek.

Az Erdészeti Lapok előfizetési díja a nemtagoknak egész évre 24 pengő, erdészeti altiszteknek 12 pengő.

Budapest, 1933. évi december hó.

Titkári hivatal.

Meghívó

az Országos Erdészeti Egyesületnek 1933. évi december hó 19-én délelőtt 10 órakor az Egyesület székházában (Budapest, V., Alkotmány-utca 6. II. 10. sz.) tartandó rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Ügyvezető jelentése az Egyesület működéséről.
3. Jelentés az új erdőtörvény igazgatóválasztmányi tárgyalásáról.
4. Az 1932. évi zárszámadás és az 1934. évi költségvetés tárgyalása.

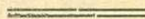
5. Elnök, esetleg 1 alelnök és 16 választmányi tag választása, 15 tag 4 év, 1 választmányi tag 2 év tartamára. (A választmányból kilépnek, de újra választhatók: Arató Gyula, gróf Bethlen István, báró Biedermann Imre, Borhy György, Földváry Miksa, Fröhlich Brunó, báró Inkey Pál, gróf Károlyi Gyula, Onczay László, Péch Kálmán, Rónay György, gróf Teleki József, Véssey Ferenc. Két tagsági hely lemondás, 1 elhalálozás folytán üresedett meg.)

6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1933. évi november 8.

Az elnökség megbízásától:

Biró Zoltán s. k. ügyvezető.

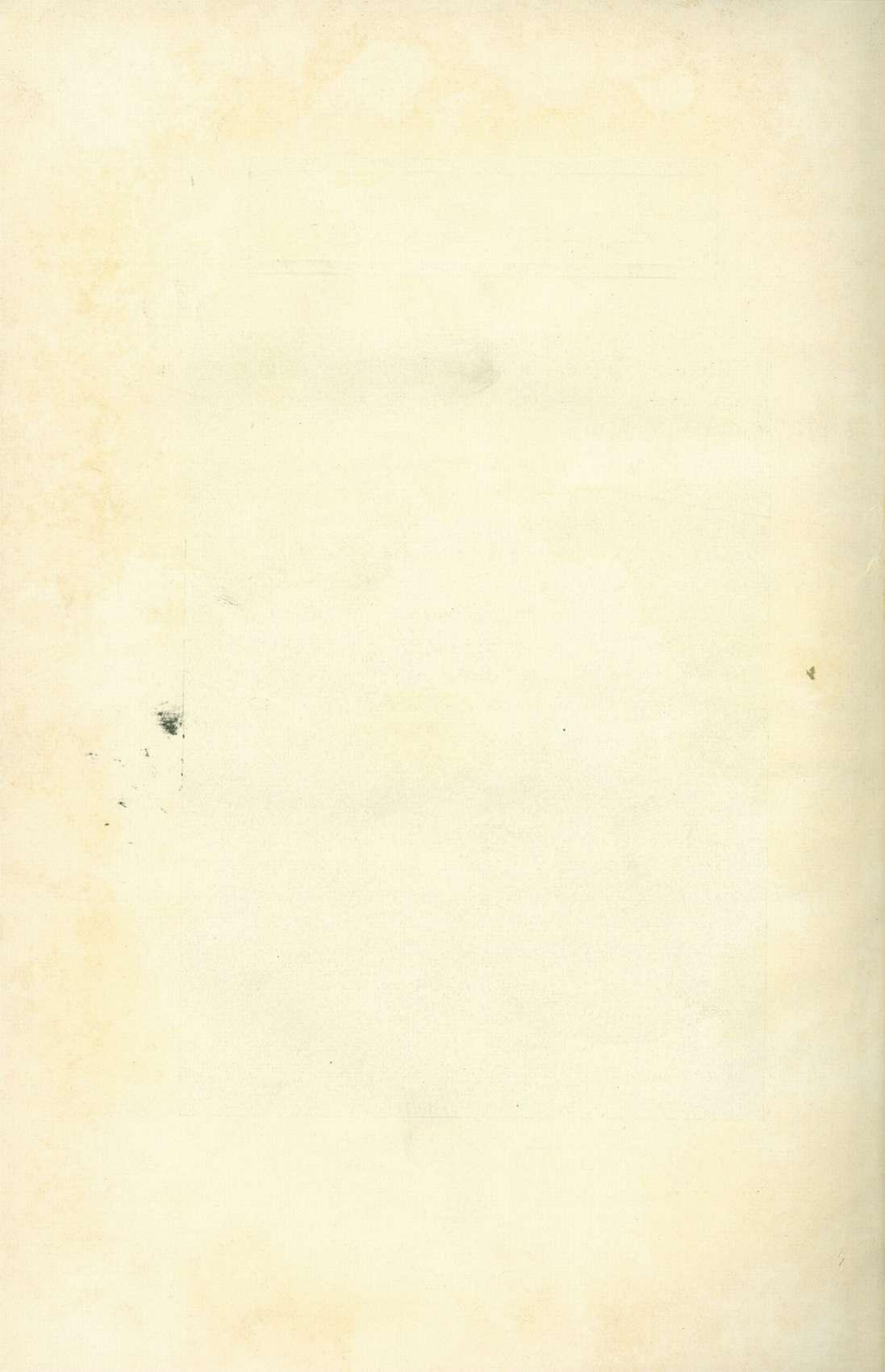




GRÓF HADIK JÁNOS

Meghalt 1933 december 10-én.





Kidőlt a hatalmas tölgy, s amikor ledobbant föld-
anyánk ölére, zuhanása fölverte a téli erdő nyomasztó
csendjét.

Messzeterjedő koronája, amely alatt annyi kisebb-nagyobb
feltörő fiatal egyed talált védelmet, kiszakadt az erdő sátrá-
ból, nagy hézagot hagyva maga után.

Utat nyitott viharnak és napsütésnek, amelyek mindegyike
egyaránt lehet végzetes a védelmében fölverődött fiatalosnak.

A hézagot, amely utána maradt, lassan befedik a meg-
maradó utódok, de hosszú időre lesz szükség, amíg a magas
koronák megszakadt összefüggése helyreáll, s évszázadok kelle-
nek ahhoz, amíg újból egyetlen hatalmas törzs tölti be a hiva-
tást, amelyet eddig a porbahullott óriás látott el.

Lapunk zárta után kaptuk a lesújtóan szomorú hírt,
hogy a kegyetlen végzet e hó 10-én az esti órákban elragadta
gróf Hadik Jánost, a mai magyar közélet egyik legkiválóbb
és legismertebb egyéniségét.

Egyesületünk 7 éven át (1926—1933-ig) volt elnökét gyá-
szolja benne, akinek neve az Egyesület ezidei működésével el-
választhatatlanul forrott össze.

Nem a mi hivatásunk, hogy a politikust méltassuk és
keressük benne, hiszen az Egyesület, amely a legmaradandóbb,
legkonzervatívabb gazdasági ág érdekeinek védelmét írta
zászlójára, a napi politikától mindenkor távol állott.

De meg kell emlékeznünk azokról a rendkívüli képessé-
geiről, amelyek nevét és munkásságát maradandó emléküvé
tették mindenütt, ahol csak valami szerepet is vállalt.

Nehéz idők, nehéz óráiban vállalta az elnöki tisztelet,
akkor, amikor az Egyesület külső és belső élete egyaránt

veszélyben forgott, az Egyesület vezetésében beállott zökkenő miatt.

Szembefordulva az állami adminisztráció vezetésével, küzdött az Egyesület többsége azért a gondolatért, hogy csak minden politikai, tehát az állami befolyástól is mentes független egyesülés védheti meg kellőképpen a magyar erdőgazdaság veszélyben forgó érdekeit, s lehet egyúttal nehéz időkben biztos támasza a kormánynak.

Súlyos harcok előtt állott az Egyesület, s e harcok élére nála alkalmasabb vezért alig találhatott volna.

Páratlan igazságszeretete, nyílt szókimondása, szinte páratlanul álló tekintélye, harckészsége, fáradhatatlansága, csüggedést és akadályt nem ismerő energiája egyaránt képesítették erre a szerepre, s tökéletes puritánsága adta rá azt a vértet, amely sértetlenül hozta ki a legsúlyosabb összezsapásokból is.

Bölcs előrelátása és mindenekfölött izzó magyarsága állította azoknak a messzejövőbe néző céloknak a szolgálatába, amelyekért a magyar erdőgazdaság küzdött és küzd ma is.

Odavonzotta áldott jó szíve is, amely minden munkáját a gyengék védelme, az elnyomottak felszabadítása, az igazságért küzdők támogatása érdekében állította sorompóba.

Igaz részvétellel, mélységes fájdalommal állunk a ravatal mellett, amelyen e szerencsétlen ország egyik legnagyobb fia pihen utoljára, s könnyes szemmel és soha el nem muló hálás kegyelettel helyezzük el azon e sokat küzdött, sokat szenvedett Egyesület koszorúját azzal a fogadalommal, hogy fennkölt emlékéet őrizni fogjuk mindaddig, amíg csak az Egyesület fennáll.

Krónika

1. Az új erdőtörvénytervezet.

Reggeltől estig tartó, 4 napos tárgyalás eredménye az a módosított szöveg, amelyet mai lapunkban hozunk olvasóink elé.

Örömmel állapítjuk meg, hogy a javaslatnak ez a formája megegyezés jellegű, mert hiszen a földművelésügyi kormányzat jelenvolt szakképviselői vállalták a kötelezettséget, hogy a megállapodás részleteit felfelé és kifelé is legjobb tudásuk és lelkiismeretük szerint képviselni fogják.

A mi érzésünk az, hogy a megértés jegyében lefolyt hosszas tárgyalás kiküszöbölt a javaslatból minden olyan részt, amelyikért a magyar erdőgazdaság képviselőit az egyoldalúság vádjával lehetne illetni.

Próbáljuk néhány vonással összeállítani azokat a jelentősebb eltéréseket, amiket az új törvény rendelkezései a régi törvényével szemben mutatnak.

Az első a mai, már amúgyis erősen megapadt erdőterület mértékének lehető fixirozása.

Számtalanszor mutattunk már rá e lap hasábjain arra, mennyire kevés nemcsak a szükségletek ellátása szempontjából, de egyéb igen fontos szempontokból is a Csonka-Magyarország mai erdőterülete.

Mégis arra az álláspontra kellett helyezkednünk, hogy a törvényes intézkedés alapját nem alkothatja más, mint az a terület, ami ma tényleg erdő, vagy ha nem is borítják fák, az erdőgazdaság céljait szolgálja.

Mellőzni kellett annak a kutatását, vajjon előző törvényekbe vagy rendeletekbe nem ütközött-e egyes területeknek az átalakítása, mert ismerve a mi közigazgatási eljárásunk labirintusait, ennek a törvénybeiktatása hosszú, igen hosszú éveken át teljesen

meddő munkára kötötte volna le az erdészeti adminisztráció munkaerejének javát.

Oka van annak is, hogy a mai erdőterületeknek „a lehető-séghez mért” biztosításáról szóljunk.

Bár a törvénytervezetben minden benne van, ami újabb területek elvonását — pótlás nélkül — megnehezítse, abszolút tilalmat bevenni a törvénybe nem lehetett, mert hiszen maga a gazdasági élet ilyen abszolút tilalmat, elháríthatatlan korlátokat nem ismer.

Gondoljunk csak vissza a régi törvénynek arra a rendelkezésére, amely az irtást a véderdőkben, futóhomokon álló erdőkben és feltétlen talajon álló erdőkben abszolút tilalom alá helyezte.

Maga az akácerdők telepítése már erdőgazdasági szempontból is tarthatatlanná tette ezt a tiltó rendelkezést.

De ezenkívül is bányák, nyaralótelepek, belsőségek, sőt talán még nem is ilyen közérdekű célokra mennyi ilyen területet kellett a merev tilalom ellenére, tehát a törvényes rendelkezés nyílt megsértésével nem erdőgazdasági célokra átadni.

Pedig a törvényes keretek ilyen áttörése mindig nagy veszelmeket rejt magában.

Ezért kellett az új tervezetnek arra az álláspontra helyezkedni, hogy lehető részletes körülírással a legkevesebbre csökkentse azokat az eseteket, amikor ilyen átalakításokat az erdőállomány apasztásával lehet foganatosítani.

Eldöntötte az új tervezet azt a kérdést is, hogy szükség van-e a feltétlen és nem feltétlen erdőtalaj megkülönböztetésére.

Bár maga az elnevezés a törvény szövegében sehol nem szerepel, mégis a fogalombeli megkülönböztetés végigvonul az egész törvényen.

Ami természetes is.

Hiszen akik elfogulatlanul néztük a kérdést, a régi törvény hibáját nem abban láttuk, hogy ezt a két talajminőséget egymástól megkülönböztette, de abban, hogy az úgynevezett nem feltétlen erdőtalaj megállapítását teljesen a legtöbbször igen kevés hozzáértéssel rendelkező birtokosra bízta és az átalakítást nem kötötte előzetes hatósági hozzájáruláshoz.

A tervezet megoldása ebből a szempontból kifogástalan.

Az állam érdeke, s egyúttal a köz érdeke is az, hogy a mai csekély erdőállományunk ne apadjon, hanem lehetőleg szaporodjék.

Ezt pedig nem lehet megoldani anélkül, hogy erőszakosan avatkoznánk be abba, hogy birtokának *melyik részén* kíván a birtokos erdőt fenntartani.

Elkerülhetetlen következménye ennek az elgondolásnak az, hogy az esetek nagy részében a jobb minőségű, közelfekvő talajokról az erdő a gyengébbminőségű, távolabbi részekre fog viszszaszorulni.

Eltételezve azonban attól, hogy ez a processzus sok évezredes, sőt majdnem azt mondhatjuk, hogy egyidős az emberiséggel, a köz érdekéből sem kifogásolható.

Hiszen elsőrendű közérdek, hogy pl. a mezőgazdasági művelés alá fogott területen ugyanazzal a munkával minél többet és minél jobbat tudjunk produkálni.

Viszont megfelelő eljárás mellett az erdőgazdaságot sem féltethetjük a következményektől.

Vagyunk már egynéhányan az országban, akik ismerünk olyan területeket, amelyeket évtizedekkel ezelőtt aránylag rossz szántókból, vagy legelőkből alakítottak át erdőkké, s amelyek a megfelelő átalakítás következtében már az első vágásforduló alatt is elsőrendű erdőtalajoknak mutatkoznak.

A veszteség tehát, ami az erdőgazdaságot a gyengébbminőségű talaj juttatása révén érte, aránytalanul kisebb, mint amekkorát a mezőgazdaság ugyanezen a címen szenvedett volna.

A másik ok, amiért ettől az intézkedéstől nem félünk, a birtokosok józan belátása.

Hiszen épen az utolsó évtized eseményei igazolják azt, hogy azokon a közelfekvő, aránylag jobb területeken is a rendszeres és helyesen megválasztott erdőgazdálkodás állandóan és biztosan nyújt olyan jövedelmet, amelyik igen sok mezőgazdasági ág átlagos jövedelmével nemcsak felér, de azt meg is haladja, s ezenfelül biztosítja a jövedelem egyenletességét és pedig sokkal nagyobb mértékben, mint a mezőgazdaság.

Ha tehát a kormányzat belső intézkedésekkel iparkodik az erdőgazdaságot lehetőleg támogatni, amit az közérdekű hivatásá-

nál fogva minden tekintetben meg is érdemel, a birtokosok igen nagy részénél bizton számíthatunk arra, hogy az erdőterület nem apadni, de szaporodni fog, különösen akkor, ha a kormányzat minden olyan alkalmat, amikor a törvény értelmében a birtokos intézkedésébe belenyulni jogosult, elsősorban ennek a célnak a szolgálatába állít és az új erdők részére minden lehető kedvezményt biztosít.

Az új tervezet mindakettőre megadja a lehetőséget.

A két legfontosabb rendelkezése a törvénynek az üzemtervszerű kezelés kötelezővé tétele és a szakértő irányítás biztosítása.

Kétségtelenül elismerjük, hogy mindakettő a magánjogokba való beavatkozást jelent.

Két körülményt kell azonban itt kiemelnünk.

Az első az, hogy maguk a mai gazdasági viszonyok igazolják legjobban, mennyire szükség van minden gazdasági ágnál bizonyos mértékű, az állam részéről jövő, irányító beavatkozásra.

Teljesen szabadjára engedett gazdálkodás az erdők elpusztulására vezethetne anélkül, hogy abból a birtokosnak haszna volna.

Akárhány esetet tudnánk felhozni, ahol nagy erdőterületeket pusztítottak el úgy, hogy az erdőbirtokos egyáltalán nem érte el a célt, amit a nagy használattal elérni kívánt.

Nem érte el, annak dacára, hogy az elhelyezési lehetőségek tekintetében egyetlen egy gazdasági ág sem állott az őstermelő ágazatok közül annyira biztos alapon, mint az erdőgazdaság.

Hogy pedig a használatoknak és egyéb erdőgazdasági munkáknak szakértő vezetés híjában való foganatosítása micsoda károkat eredményezhet nemcsak az egyes gazdaságokra, de egész vidékekre vonatkoztatva, annak már igen sok erdőbirtokos a saját kárán szerezte meg a bizonyítékait.

A másik körülmény, amit kiemelni kívánunk, az, hogy ennek a két kötelezettségnek az alkalmazásánál az új tervezet elment az engedékenységnak addig a határáig, ameddig a cél elérésének kockáztatása nélkül elmehetett.

Minden könnyítésre, amit ebből a szempontból csak elgondolni is lehet, az új tervezet módot ad, s meggyőződésünk az,

hogyan az erdészeti igazgatás ezt végig azzal a megértéssel fogja gyakorolni, amelyik megértésnek az előkészítő tárgyalások során annyiszor tanujelét adta.

Ha a törvény helyes intézkedései a birtokosok részéről is ugyanazzal a megértéssel és ugyanazzal az elfogulatlansággal találkoznak, akkor, meggyőződésünk szerint, a tervezet életrehívása csak az előnyök egész sorozatát jelentheti a birtokososztályra nézve is.

Külön kell szólnunk a két teljesen, illetőleg csak részben új szervnek a beiktatásáról és pedig az Országos Erdőgazdasági Tanácsról és a Közigazgatási Bíróság kebelében szervezendő egyes bíróságról, amely utóbbinak a hatáskörét lényegesen ki is terjeszti a tervezet.

Az elsőt a magyar erdőgazdaság már régóta nélkülözi.

Ha a közelmúltban ez a szerv meg lett volna, valószínűleg meg lehetett volna menteni a magyar közgazdaságot, de az erdőgazdaságot azoktól a véleményünk szerint súlyos károsodásoktól, amiket egyoldalú véleménynek, kétségtelenül a legnemesebb szándékból fakadó, de véleményünk szerint hibás erőszakolása ez alatt az idő alatt okozott.

El lehetett volna kerülni az ellentétek kiéleződését és egész más légkört lehetett volna teremteni a szükséges állami beavatkozásokkal szemben is.

Kétségtelen, hogy az ország igaztalan szétdarabolása által okozott megrázkódtatás ebből a szempontból készületlenül talált bennünket, mert hiszen az összeomlást megelőzőleg mai erdőterületeink szerepét és hivatását a szakemberek nagy része is lebecsülte vagy egyáltalán nem ismerte.

És talán erre lehet visszavezetni azt, hogy a magyar erdőgazdaság elvesztette az új törvény megalkotására legalkalmasabb azokat az éveket, amikor mindenki, termelő és fogyasztó, mezőgazdaság, ipar és kereskedelem egyaránt érezte, mit jelent erdőben való szegénységünk.

Mi azt reméljük az Országos Erdőgazdasági Tanács munkájától, hogy egységes és állandó irányzatot fog teremteni az erdészeti gazdaságpolitikában, mert erre az egységre és zökkenés-

mentes állandóságra sehol nincs akkora szükség, mint éppen a konzervatív erdőgazdaságban.

Nincs az a lángelme, amelyik a maga rendszerváltoztató törekvéseivel máról-holnapra át tudná alakítani az erdőgazdaságot.

Ha pedig az intézkedés csak egy kissé el van sietve, vagy hibás, úgy annak vagy a jelen, vagy a jövő adja meg az árát, már pedig egyiket sem szabad a másikért feláldozni.

Véleményünk szerint is lehet és kell a jelennek áldozatokat hoznia a jövő érdekében, de ezek az áldozatok nem mehetnek el annyira, hogy a jelentől kívánjanak elemi létét kockára tevő nélkülözést és lemondást.

Ugyancsak az irányzat és gazdaságpolitika állandósulását várjuk és reméljük a Közigazgatási Bíróság kebelében létesülő vegyes bíróság széles hatáskörétől is.

Véleményünk szerint az első egy-két esztendő joggyakorlata annyira határozott mederbe fogja terelni a végső elintézésben ideutalt kérdések elbírálását, hogy rövidesen csak a legkritkább esetben lesz szükség a vegyes bíróság beavatkozására.

A másik eredmény, amit ettől a bíróságtól várunk, a birtokosok teljes megnyugvása.

Hiszen politikamentes, független bíróság fog dönteni a gádzálkodásba való beavatkozás lehetőségének legfontosabb kérdéseiben.

Elismerjük, hogy az állami mindenhatóság gondolatával ez talán nem egyeztethető teljesen össze.

Mi azonban a magunk részéről az erdőbirtokban is elsősorban magántulajdont látunk, amelyikkel a tulajdonos rendelkezik, amelyeknek első célja a tulajdonos igényeinek a kielégítése s az állami beavatkozást csak ott és addig a mértékig tartjuk indokoltnak, amíg és amennyiben a birtokos ténykedése kétségtelenül közérdeket sért.

El tudunk képzelni olyan eseteket, amikor a birtokos kívánása nem fedi 100%-ig azokat az elgondolásokat, amelyeket az erdőgazdaság hivatalos vezetői szem előtt tartanak, a beavatkozást azonban még ebben az esetben is csak addig a mértékig tud-

juk megindokolni, amilyen mértékben ez az eljárása a birtokosnak a közérdekre tényleg súlyos sérelmet jelent.

Azt pedig, hogy ez az eset tényleg fennáll-e, vagy nem, véleményünk szerint éppen ez a független bíróság döntheti el a legmegnyugtatóbban.

Igen sikerültnek tartjuk a közérdekű erdőtelepítés kérdésének a javaslatban foglalt megoldását is, de csak abban az esetben, ha a kormányzat tényleg gondoskodni kíván és gondoskodni fog azokról az anyagi eszközökről, amelyek ezeknek az intézkedéseknek a foganatosításához szükségesek.

A magunk részéről ez alkalommal is megjelöltük azt a forrást, ahol a kormányzat a magyar gazdasági élet minden megterhelése nélkül megtalálhatja a fedezetet, s nagyon szeretnők, ha ezek igénybevételével egyúttal teljesítené közel évtizedes kérésünket, a magyar műfára nehezedő (forgalmiadó-egyenlőtlenség megszüntetését s a magyar műfatermelés és fűrészipar vámvédelmét.

Nem zárhatjuk le ezt a rövid elmefuttatást anélkül, hogy *a legnagyobb elismeréssel és köszönettel ne emlékezzünk meg a földművelésügyi miniszter úr öexcellenciájáról* és pedig nemcsak azért, hogy ezt a régóta vajúdó kérését a magyar erdőgazdaságnak a több mint 3 éves feledés porából kiemelve, újból felszínre hozta, de azért is, hogy végleges állásfoglalás előtt módot nyújtott az érdekképviselőnek észrevételeinek megtételére, s ezeknek a lehetőség mérvéig való figyelembevételét már előre is kilátásba helyezte.

Meggyőződésünk az, hogy ha az igazán teljes egyetértéssel megalkotott tervezet törvényerőre emelkedik és a kormányzat az általunk megjelölt módon biztosítja a keresztülvitelhez szükséges anyagi eszközöket is, az új törvény a magyar erdőgazdaság olyan mértékű fejlődésére fog alapot nyújtani, amilyenre igen kevesen számítanak s eltörőlheterlenül fogja megörökíteni a hálás utókor szívében mindazoknak az emlékéit, akiknek a törvény megalkotásában csak részük is volt.

2. A fabehozatali mérleg.

Ideiktatjuk az 1932. és 1933. évek első kilenc hónapjának fabehozatali mérlegét.

Fabehozatalunk mennyisége

az 1932. és 1933. év első 9 hónapjában, 10.000 kg.-os kocsi-
rakományokban

Választék	1932. I-IX.	1933. I-IX.	Az 1932. évvel szemben	
			több	kevesebb
Tüzifa	30.399	3.773	—	21.626
Faszén	2.396	2.348	—	48
Bányafa	6.391	4.929	—	1.462
Gömbölyű fenyőfa	5.015	5.928	913	—
Gömbölyű lombfa	623	982	359	—
Hegyezett karó	40	64	24	—
Bárdolt fenyőfa	3.958	3.083	—	875
Vasuti talpfa	86	51	—	35
Kádárfa	34	16	—	18
Bognárfa	40	24	—	16
Fűrészelt fenyőfa	17.088	14.783	—	2.305
Fűrészelt lombfa	444	224	—	220
	66.514	41.205	1.296	26.605

Fabehozatalunk értéke

az 1932. és 1933. év első 9 hónapjában. Érték 1000 pengőben.

Választék	1932. I-IX.	1933. I-IX.	Az 1932. évvel szemben	
			több	kevesebb
Tüzifa	6.020	1.551	—	4.469
Faszén	1.611	1.483	—	128
Bányafa	2.125	1.479	—	646
Gömbölyű fenyőfa	1.832	2.028	196	—
Gömbölyű lombfa	294	381	87	—
Hegyezett karó	21	31	10	—
Bárdolt fenyőfa	2.464	1.598	—	866
Vasuti talpfa	63	26	—	37
Kádárfa	63	29	—	34
Bognárfa	38	18	—	20
Fűrészelt fenyőfa	15.321	10.911	—	4.370
Fűrészelt lombfa	492	182	—	310
	30.344	19.757	293	10.880

Az apadás az elmúlt évvel szemben mennyiségileg 40%-ot, értékben pedig mintegy 33%-ot tett ki.

A %-ok eltolódásának oka az, hogy az apadás zöme a kevésbé értékes tüzifára esik.

Mennyiség és értékbeli emelkedés csak három választéknál van, a gömbölyű fenyőfánál, a gömbölyű lombfánál és a hegyezett karónál.

A gömbölyű fenyőfabehozatal emelkedését csak örömmel látjuk, mert ez egyúttal azt jelenti, hogy a magyar fűrészek valamivel bővebb munkaalkalomhoz jutottak, mint az elmúlt esztendőben.

A gömbölyű lombfabehozatal emelkedése természetes következménye a használatok csökkenésének s a behozott mennyiség túlnyomó része a lemezgyártásra alkalmas faanyagokra esik, amiből a termelhető készleteink — sajnos — elég kicsinyek.

Valamelyes visszaesés az átlagáraknál is mutatkozik, amennyiben a fenyőfaanyagok ára is a különböző választékok szerint 10.—25%-al visszaesett.

Nagyjából számot vehetünk a magyar tűzifaforgalommal is.

Az 1932. év folyamán kiszolgáltattott 68.049 drb. fuvarlevél kerek számban 106.000 vagónnak felel meg.

Ha ehhez a MÁV 13.000 vagónját és a külföldről behozott kereken 38.000 vagónt hozzászámoljuk, 157.000 vagónos tűzifa-forgalmat vehetünk számításba.

Ha ehhez még hozzászámítjuk azt, amit hajón szállítottak a fogyasztás helyére, valamint azokat a tételeket, amiket tengelyen vittek el nagyobb távolságra az azelőtt való vasúti szállítás helyett, akkor ez az összeg kerek számban 160.000 vagónra emelkedik.

1933. év első 11 hónapjában 66.642 drb. kedvezményes fuvarlevelet adtunk ki, ami kereken 104.000 vasúti kocsirakománynak felel meg.

A behozatalunk ez alatt az idő alatt kb. 11.000 vagónt, a MÁV fogyasztása újból 13.000 vagónt tett ki, ez összesen 128.000 vagón.

A hajón és tengelyen eszközölt (szállításokkal együtt kereken 130.000 vagónra tehetjük az 1933. év első 11 hónapjában történt szállítást s így valószínű, hogy december végével is kb. 20.000 vagónnál kisebb tűzifa-forgalmat könyvelhetünk el az 1933. évre, az 1932. évi forgalommal szemben.

Próbáljuk most ezt a képet tüzelési időszakok szerint beállítani.

Az 1931. évi július hó 1-től 1932. évi június hó 30-áig terjedő idő alatt kiadtunk 54.150 drb. kedvezményes fuvarlevelet, ami 84.474 vasúti kocsirakománynak felel meg.

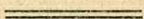
Behoztunk ez alatt az idő alatt 60.140 vasúti kocsirakomány külföldi tüzfát, ez együtt 144.614 vasúti kocsirakománynak felel meg.

Ezzel szemben az 1932. évi július hó 1-től 1933. évi június hó 30-áig terjedő idő alatt kiadtunk 74.707 drb. kedvezményes fuvarlevelet, ami 116.543 vasúti kocsirakománynak s a 20.549 vagonos behozatallal együtt 137.092 vagonos fogyasztásnak felel meg.

A látszólagos különbség 7522 vagon, amiből azonban mintegy 2000 vagon t lekönyvelhetünk a rövidebb vasúti szállítás helyett szekéren szállított faanyagokra, ami az apadást kb. 5000 vagonra csökkenti.

Az 1933—34. évi tüzelési időnyre kiadtunk ezideig 40.383 kedvezményes fuvarlevelet, ami kereken 63.000 vagonnak felel meg és a 6000 vagonnal számított fabehozatallal együtt azt jelenti, hogy ha a fogyasztásnak 12—15.000 vagonnal való apadására számolunk is, a jövő évi június 30-áig még mindig 55—60.000 vagon fára lesz a magyar piacnak szüksége.

Természetes, hogy ezeknél a számításoknál a saját és helyi szükségletre felhasznált famennyiségeket nem vettük figyelembe.



Megjegyzések az 1933-ik évi erdő- törvény tervezethez

Az 54. §.

A fegyverviselés joga

Sem az 1879. évi XXXI. t.-c. 40. §-a, sem a jelen tervezet 54. §-a, amelyek mindaketten a felesketett erdészeti alkalmazot-
tak fegyverviselés körüli jogkörét tárgyalják, nem említi a fegy-
ver használati jogát.

A jelen tervezet a régivel szemben még korlátozást is rejt a mi kárunkra, amennyiben kifejezetten „golyós lőfegyvert” em-
lít, míg a régi csak „lőfegyverről” beszélt. Az erdészeti alkalma-
zott az új törvény értelmében ki volna téve annak, hogy ha bármi
összeütközésbe kerül szolgálatából kifolyólag olyankor, amikor
nem a golyós szolgálati fegyvere van nála, hanem a serétes, vagy
akár a golyós vadászfegyver, a bíróság nem fogja elismerni fel-
lépésének hivatalos és jogos voltát, mert az új törvény expressis
verbis a „golyós lőfegyver”-hez köti azt a jogát, hogy mint köz-
biztonsági közeg viselheti a fegyvert. („... ebben a minőségük-
ben golyós lőfegyvert viselhetnek”.)

Kétségre és kifogásra ad alkalmat, hogy az új törvény „szol-
gálati” és „vadászati” golyósfegyvert különböztet meg anélkül,
hogy megállapítaná, mi az egyik, mi a másik, ill. mi a különbség
köztük? Ez egymaga is nehézséget fog okozni bírói tárgyalá-
soknál, ill. pereknél, de még inkább annak megállapítása, mi te-
kinthető „golyós” lőfegyvernek? Csak azok-e, amelyek kizárólag
golyós lövésre alkalmasak? Vagy azok is, amelyek vegyes csövűek,
amelyeknek egy kifejezetten golyós és egy vagy két kifejezetten
serétes csövű is van? Vagy azok is, amelyeknél egy vagy mind-
két cső úgy serétre, mint golyóra alkalmas? Vagy végül a tisztán
serétes cső, amelyből azonban külön erre a célra szerkesztett
golyót is lőhetnek, vajjon golyós lőfegyvernek is minősíthető?

Helytelen a tervezet fogalmazása a szolgálati lőfegyveren kívül még tartható egy darab golyós és egy darab serétes vadászfegyver körül azért is, mert a szövegezés szerint az erdészeti alkalmazott egyszerre három darab fegyvert is *viselhet* („szolgálati lőfegyverükön kívül... egy darab golyós és egy darab serétes vadászfegyvert is viselhetnek”), ill. — ha csak a golyós szolgálati fegyverre vonatkozik a minősítés — legalább kettőt kellene is viselnie, mert nem tudhatja, hogy mikor adódik annak szüksége, hogy törvényszegőkkel szemben fel kell lépnie, amihez való fegyverviselés joga a golyós szolgálati lőfegyverhez van kötve.

Ezek az előrelátható nehézségeken — amelyek per esetén a mi hátrányunkat jelentik — segítünk, hogyha egyszerűen elhagyjuk a „golyós” lőfegyver kifejezést, meghagyjuk a régi törvényben szereplő „lőfegyver” szót és változtatunk a másik két fegyverre vonatkozó szövegen is. Erre annál inkább is szükség van, mert saját érdekünkben azt kell követelnünk, hogy a törvénytervezetben szereplő „egy darab golyós és egy darab serétes vadászfegyver” is szolgálati fegyvernek minősítettessék. Hiszen ki van zárva, hogy az erdészeti alkalmazott hivatalos útjain két vagy három fegyverrel járhasson, hogy adandó esetben — amikor valakivel szemben fel kell lépnie — a szolgálati „golyós lőfegyvert” vehesse elő. Csak egy fegyverrel járhat, de viszont bármikor készen kell állnia arra, hogy törvényt szegőkkel szemben kötelességszerűen fel kell lépnie. Ha ő maga szolgálatban áll, a fegyvere is szolgálati fegyver.

Az alább javasolt változtatások megokolására tisztelettel hivatkozom arra, hogy úgy a régebbi, részben szakiskolai szolgálatom alatt, mint később is, különösen mint a vadásztan tanára és a tanulmányi vadászterület vezetője, ismételten szükségem volt arra, hogy törvényszegőkkel szemben, több ízben fegyveres törvényszegőkkel szemben fellépjek, azonkívül — éppen a vadászat körüli tanári szerepem miatt — fokozott figyelemmel kísérem kollégáimnak a vadorzókkal szemben való fellépését és annak következményeit, hiszen a fegyveres fellépés szüksége főképen ezen a téren merül fel, már a szorosán vett erdészeti teendők tereén is nem egyszer került már sor vagy fegyverhasználatra, vagy legalább is az azzal való fenyegetésre; a szolgálati fegyverre tehát nemcsak a vadászattal kapcsolatban van szükségünk, hanem

a tulajdonképpeni erdészeti szolgálat terén is. Minden ilyen eshetőségre önmagamnak is volt példája, de kollégáim részéről is mindegyikről van tudomásom.

Minden egyes alkalommal — a szó szoros értelmében kivétel nélkül, minden egyes esetben, amelyről tudomásom van — mindig az a felfogás érvényesült a bírói tárgyalásokon és az ítélelhozzatalnál, hogy a felesketett erdészeti alkalmazottnak joga van ugyan lőfegyvert viselnie, de nincs joga ahhoz, hogy ezt a fegyvert használhassa is, kivéve az önvédelem esetét. Ellenszegülővel szemben nem szabad a lőfegyverhez nyulnunk; dacára annak, hogy az a felesketett erdőtiszt vagy erdőőr éppen úgy a magyar államhatalmat képviseli és nagyon sok esetben közvetlenül az államvagyonot védelmezi, mint akár a vámőr, a rendőr vagy csendőr; mégsem ismeri el a bíróság azt a jogát, amit a csempészt üldöző vámőrnek, a rendbontóval szemben eljáró rendőrnek vagy csendőrnek fennakadás nélkül megítél. Csak akkor ismeri el a bíróság a fegyverhasználatunk jogosságát, hogyha az ellenszegülő a saját magunk testi épségét vagy életét veszélyezteti. Ez azonban annyit jelent, hogy a mi eskünknek nincs semmi súlya és hatálya, mert az önvédelemhez nem kell eskü, annak joga minden megtámadott embert megillet és azt a jogot senki kétségbe nem vonja. Pereknél nem az önvédelem joga az, amit esetleg kétségbe von a bíróság és aminek igazolását követeli, hanem tisztán csak az, hogy tényleg fennforgott-e az önvédelem esete, hogy tényleg oly támadásnak volt-e kitéve az illető, amit másképp, mint fegyverhasználattal elhárítani nem tudott volna.

Nincs szükség arra, hogy szaktársaink előtt vázoljam, hogy mily óriási hátrányt jelent számunkra a bíróságnak ez a ma uralgó felfogása és mily nehéz helyzetbe sodort ez már nem egy, éppen ügybuzgó és szolgálatát komolyan vevő szaktársunkat. Ezzel a felfogással szemben pedig eddigi törvényeinkben nem találunk orvoslato.

Emiatt a felfogás és annak következményei miatt szükség van arra, hogy a törvényben ne csak burkoltan, hanem nyíltan és határozottan kifejezésre jusson az, hogy a felesketett erdészeti alkalmazottnak a szolgálati fegyverét nemcsak viselnie, de szükség esetén használnia is szabad, sőt az államhatalom tekin-

télye érdekében kell is! Természetes, hogy ezt a jogát szigorúan körül kell határolni és biztosítani kell azt, hogy senki ilyen joggal ok nélkül vagy könnyelműen ne élhessen, de viszont az *expressis verbis* való feljogosítás nélkül az eskü maga illuzórius és hatástalan marad, amint azt évtizedes tapasztalat mutatja és az erdészeti alkalmazott nem számít teljes értékű biztonsági közegnek.

Hozzáfűzöm még, hogy a régi törvényben is és az új tervezetben is a szolgálati fegyverrel kapcsolatos jogok közül csak az van külön kiemelve, hogy az a fegyver vadászati adómentes, ill. fegyverigazolvány és vadászjegy-illetékmentes. Ez vezetett arra a felfogásra — aminek velem szemben magasrangú bíró kifejezést adott —, hogy a főcél az adó- és illetékmentesség, mert azt a törvény *expressis verbis* kiemeli, ellenben egyéb jogot fel nem sorol. A törvény szövegét úgy kell fogalmaznunk, hogy az ilyen téves felfogásnak semmi alapot ne nyujtsunk.

A fentiek értelmében az 54. §. első három pontja a következőképp fogalmazandó meg:

A felesketett erdómérnökök, alerdészek és erdőőrök szolgálatukban közbiztonsági közegek, akik ugyanazokkal a jogokkal és kötelességekkel vannak felruházva, mint az egyéb közbiztonsági közegek, ennél fogva szolgálatukban lőfegyvert viselhetnek, amelyet elkerülhetetlen szükség esetén hivatalos eljárásuk érvényesítése érdekében használhatnak is. Az erre vonatkozó szabályokat a m. kir. belügyminiszter úrnak vonatkozó rendelete írja elő, a fegyverhasználatért az illető erdészeti alkalmazott teljes felelősséggel tartozik.

Ha az erdészeti alkalmazott egyúttal szolgálata keretében a vad- és a halállományra és a törvényes védelem alá vett állatokra is köteles felügyelni és azokat megvédeni és őrizni tartozik, a szolgálati lőfegyveren kívül még — a vadászat, ill. halgazdaság bérlőjének hozzájárulásával — egy darab golyós és egy darab sértes vadászfegyvert is tarthat, amely szintén szolgálati fegyvernek minősítendő. A szolgálati fegyverek fegyverigazolvány és vadászjegyilleték alól mentesítve vannak.

A felesketett erdészeti alkalmazottak stb.

A 41. §.

Az erdőhivatali kerületek nagysága

A 41. § 3. pontja alatt 3000 (háromezer) kat. holdban van megállapítva az a minimális terület, amely külön erdőmérnököt követel. 3000 kat. hold pedig kb. a maximuma annak a területnek, amit egy-egy erdőmérnök — kellő segítséggel — áttekinthet úgy, hogy annak gazdaságát a belterjességnek a mai kor által megkívánt színvonalán tarthassa. A belterjességet nemcsak a kor színvonala, hanem a tulajdonosnak érdeke is követeli, mert ma inkább, mint bármikor régebben, ki kell sajtolni minden jövedelmet, amit abból az erdőből lehet az alaptőke megtámadása nélkül. Ez pedig nagyon sokoldalú munkát követel az erdőmérnöktől.

A törvényben lerögzített ily kelleténél nagyobb számoknak végzetes hatásuk lehet, mert senki ennél kisebb területekre nem fogja érdemesnek tartani az erdőmérnök alkalmazását, illetőleg, ahol már van, ott túlságos tehernek fogja a tulajdonos azt érezni és abban a biztos tudatban fog élni, hogy az erdőmérnökének munkaerejét, képzettségét nem tudja kellőképp kihasználni és kamatoztatni. Pedig vajjon akad-e mezőgazdaság, még a mai csekély jövedelmezőség mellett is, amely a 3000 kat. hold területre a botos ispánnal megelégednék? Ha önmagunk csak ennyire becsüljük a szaktársaink munkáját, másokkal többre becsülhetjük? 3000 kat. holdnál jóval kisebb területek is nemcsak hogy leköthetik egy erdőmérnök munkáját, de még ugyancsak igénybe vehetik annak tudását, képzettségét, szorgalmát és erejét, éppen a mai viszonyok között leginkább. A törvénybe pedig úgy kell beállítanunk az adatokat, hogy a belterjességet kényszerítő erővel fokozzuk, ne pedig útját vágjuk el.

Az alsó határnak ily nagy területtel való megállapítása nemcsak hogy rávezeti, de egyenesen rászorítja a birtokost erre a területre és ezzel egyenesen rákényszeríti a külterjes, a nagyjából való erdőgazdaságra és azt állítja oda mint a törvénynek legjobban megfelelő célt! Holott mennél külterjesebb a gazdaság, annál nagyobb pazarlást jelent az az erdő légfontosabb termelő tőkájével: a talaj termőerejével, mert feltétlenül nagy veszteségekkel és elmaradt nyereségekkel kell dolgoznia.

Nehogy esetleg azt higgye bárki, hogy csak a természetes felújítás vagy a szálalás lebeg szemeim előtt. Korántsem! Azonban a belterjes gazdaság a tarvágásnál sem elégedhetik meg ma már avval, hogy csak a vágásban folyjék a munka, az egész terület $\frac{1}{80}$ -ad vagy $\frac{1}{100}$ -ad részén! A belterjes gazdaság ma már mindig és mindenütt az egész területeken való munkát követel; nem vagyunk abban a helyzetben, hogy nagy területeken éveken, évtizedeken át csak a természet maga dolgozzék, ahogy akar, bizony a szakembernek a kívánt irányban vezetnie kell a természet alkotó erejét. Hiszen éppen evvel adjuk meg a lehetőségét annak is, hogy az erdő maga megteremtse a kellő számú erdőmérnök tartásának lehetőségét a jövedelem fokozása révén.

A 3000 kat. holdat jóval le kell szállítanunk ill. helyesebben 1000 (egyezer) hektárral adhatjuk meg az alsó határt, amelyen felül már külön erdőmérnök tartása szükséges.

Határozott számoknak a törvényben való rögzítése ellen egyébiránt súlyos érveket lehetne felhozni azok bizonyos igazságtalanságot rejtenek és nagy kérdés, nem-e helyesebb, ha a törvényben csak hozzávetőleges irányszámokat tüntetünk fel avval, hogy a végleges határozatot a számba veendő körülmények figyelembe vételével a földművelésügyi miniszter mondja ki.

Ami a hektárokat illeti, az új törvénytől feltétlenül meg kell követelnünk, hogy minden számadatnál legalább a hektárokat is közölje, ill. közölje a számadatot hektárookban és tegye hozzá zárójelbe a holdakat.

A méterrendszer hazánkban elég régen be van már vezetve, nem szabad, hogy az erdőgazdaság a maradiságnak oly feltűnő jelét adja, hogy még 1933-ban is kizárólag öleken és holdakban számít.

Az 59. §.

A címkérdés

Nem tudom helyeselni ennek a §-nak második pontját, hogy „Nagyobb erdőgazdaság vezetésével megbízott egyén részére a földművelésügyi miniszter e rendelkezés alól rendkívül indokolt esetben eltérést (t. i. címet) engedélyezhet”.

A minősítéseket szigorúan kell elhatárolnunk; ily kivételeknek lehetővé tétele, ill. törvénybe iktatása protekciózást szolgál

vagy legalább lehetővé és megokolttá teszi a protekciózást. Van a kormánynak elég lehetősége ahhoz, hogy rendkívüli érdemeket szépen hangzó címekkel jutalmazzon, nincs miért az erdészeti tisztikarnak úgy sem eléggé elismert társadalmi helyzetét ily kivételes intézkedésekkel újabb kétségeskedéseknek kitenni.

Akinek a törvény életbeléptetése idején már van bármily szép címe, az megtarthatja azt, ha legális úton jutott hozzá, a szerzett jog alapján, de a jövő időre is törvényes utat nyitani ily abuzusnak, az beleütközik a szakunk egyetemes érdekeibe. Ennek a pontnak teljesen el kell maradnia.

A közigazgatás rendezéséről szóló törvény módosítása

írta: Ajtay Sándor dr.

Alig telt el négy év a közigazgatás rendezéséről szóló 1929. évi XXX. t. cikk életbeléptetése óta, ennek módosítása és kiegészítéseként az 1933. évi XVI. t. cikkel máris egy olyan törvényalkotás került be törvénytárunkba, amely különösen a jogorvoslatok további korlátozásával a közigazgatási eljárás eddigi rendjébe mélyen belenyúló intézkedéseket foglal magában.

A törvényjavaslat előterjesztését a kormány azzal indokolta, hogy az ország nehéz és mindinkább súlyosbodó helyzete parancsolólag követeli meg a közigazgatás egyszerűsítését és olcsóbbá tételét s ennek eszközei közül mindenekelőtt a fellebbviteli rendszernél bevezethető egyszerűsítéseket kell felhasználni. Az új törvény életrehívásának oka tehát nem az volt, mintha a közigazgatás rendezéséről szóló törvény alaprendelkezései az elmúlt négy év tapasztalatai alapján már tarthatatlanoknak mutatkoztak volna, a kormány azonban önként értetődőleg felhasználta az alkalmat egyes olyan rendelkezések módosítására is, amelyek a gyakorlatban nem váltak be, vagy amelyek a célnak inkább megfelelő rendelkezésekkel voltak helyettesíthetők.

Minthogy a közigazgatás rendezéséről szóló törvényről lapunk olvasóközönsége annakidején részletesen tájékoztatva volt, indokoltnak mutatkozik, hogy néhány szóval az új törvényről is

megemlékezzünk, amely nemcsak azért tarthat számot érdeklődésre, mert a közigazgatás egyik alaptörvényét képezi s ehhezképest általános érdekű, de észrevétel nélkül az erdészeti közigazgatás szempontjából sem haladhatunk el mellette, vele különleges közigazgatási ágazatunknak nemcsak jelenlegi helyzetében, de a későbbi fejlődés szempontjából is számolnunk kell.

Bennünket elsősorban természetesen az erdészeti közigazgatással való kapcsolata érdekel, ennek tárgyalását megelőzőleg azonban általános vonásokban ismerkedjünk meg a fontosabb részeivel.

A törvény három fejezetből áll: jogorvoslatok, hatósági fokozatok és vegyes rendelkezések.

Az első fejezetet egészben a jogorvoslatokra vonatkozó szabályok töltik ki. Az itt bevezetett korlátozások a törvényjavaslat indokolása szerint azt a célt szolgálják, hogy a másodfokú határozat ellen mindennemű felebbezést kizárjon s ezáltal a közigazgatási ügyintézt a minisztériumból leszorítva, azok tulajdonképeni hivatásuknak élhessenek, nevezetesen irányítási, kormányzati tevékenységgel foglalkozhassanak és az ország közigazgatását hatékonyabban ellenőrizhessék.

A második és harmadik fejezetben foglalt rendelkezések az első fejezet elvi alapon nyugvó módosításaival szemben azokat a változtatásokat foglalják magukban, amelyeket a közigazgatás rendezéséről szóló törvény végrehajtásánál szerzett tapasztalatok tettek szükségessé, nevezetesen újból állapítják meg azokat a hatóságokat, amelyek első és másodfokon eljárni hivatottak, rendezik továbbá a törvényhatósági bizottság és a kisgyűlés hatáskörét, módosítják végül a gyakorlati közigazgatási vizsgára vonatkozó szabályokat. A közigazgatás rendezéséről szóló törvény ugyanis abban a kérdésben, hogy a másodfokú döntés az alispán, vagy a kisgyűlés hatáskörébe tartozik-e, a határvonalat akként vontta meg, hogy egyesek magánügyeiben, vagy közérdekű ügyekben kell-e határozni. Minthogy ez a határvonal elmosódott, az új törvény a taxáció alapjára helyezkedik, megállapítja, hogy az egyes elsőfokú hatóságoktól hová lehet fellebbezni és pontosan felsorolja az általános szabály alóli kivételeket is. A korábbi rendelkezések szerint ugyancsak elmosódott volt a határ a törvényható-

sági bizottság és a kisgyűlés hatásköre tekintetében is s a kérdést a törvény szintén a taxáció alapján rendezi. Végül a gyakorlati közigazgatási vizsga egységességét megszünteti és a vizsga anyagát a rokon igazgatási ágak csoportjai szerint választja szét annak figyelembe vételével, hogy az egyes közigazgatási ágak különleges viszonyai között a vizsga gyakorlati jellegét a közigazgatás egész területére kiterjedő anyag mellett nem lehetne a kívánt módon érvényre juttatni.

A törvény rendelkezéseit az erdészeti igazgatás szempontjából két csoportba oszthatom: azokra a rendelkezésekre, amelyek általános érvényűek s így meg kell vizsgálnunk, hogy érintik-e s ha igen, mennyiben az erdészeti igazgatást és azokra, amelyek éppen az erdészeti igazgatás körébe tartozó kérdéseket szabályoznak.

A jogorvoslatokra vonatkozó fejezetében a törvény általános elvként azt mondja ki, hogy közigazgatási ügyekben csak egyfokú fellebbezéseknek van helye és a másodfokú határozat (intézkedés) ellen magánfél nem fellebbezhet (1 és 3 §-ok).

Ezek a rendelkezések megszüntetik a felülvizsgálati kérelem intézményét, amely tudvalevőleg az érdekelt felek részére az elsőfokúval egybehangzó másodfokú határozattal szemben is biztosított további jogorvoslatot, ha a hatóság jogszabálysértéssel hozta meg határozatát.

A törvény tehát fontos és a közigazgatási eljárás rendjébe mélyen belenyúló rendelkezéseket tartalmaz, ezeknek azonban az erdészeti igazgatás szempontjából nincsen nagyobb jelentőségük. A hatósági fokozatokra vonatkozó későbbi rendelkezések (14. §.) ugyanis a törvényben felsorolt kivételektől eltekintve érintetlenül hagyták az eddigi jogszabályokat, a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságának elsőfokú hatáskörében változás nem történt, határozatai ellen tehát ezután is felebbezni lehet a földművelésügyi miniszterhez. Módosult az eljárás azonban az államerdészeti szervek hatáskörébe utalt fahasználati ügyeknél abban az esetben, amidőn elsőfokon a m. kir. erdőhivatal hivatott határozni. Az új törvényes rendelkezések szerint tehát ilyen esetekben a m. kir. erdőigazgatóság másodfokú határozatát az érdekelt fél nem felebbezheti meg, nagyobb nehézséget azonban ez a vál-

tozás sem jelent egyrészt az ilyen ügyek csekély jelentősége miatt, de azért sem, mert a döntés itt kizárólag discretionális természetű s az engedélyező hatóságnak kellően indokolt újabb kérelem alapján módjában áll az ügyet újból tárgyalás alá venni.

A törvény az ismertetett általános rendelkezéssel szemben két kivételt állapít meg, egyfelől kizárja még az elsőfokú határozat elleni felebbezést is az olyan ügyeknél, amelyekre nézve más törvény így rendelkezik (2. §), másfelől a taxative felsorolt esetekben megadja a másodfokú határozat elleni felebbezés lehetőségét is (3. §).

Az erdészeti igazgatásban olyan eset, amelyet az előbbemlített kivételes rendelkezés érint, csak egy van, nevezetesen az erdőörök fegyelmi ügyeinek elbírálása, amely esetben az ezidőszerint érvényes jogszabályok szerint a közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága első és egyben végsőfokon határoz, minthogy azonban az új törvény ilyen esetben is megengedi jogszabálysértés miatt a fellebbezést, a helyzet a multtal szemben etekintetben sem változott. Az utóbbemlített kivételes esetek nem az erdészeti közigazgatás köréből valók.

A magánfelek fellebbezési jogának megszorításával szemben a törvény továbbra is fellebbezési, illetve felterjesztési jogot biztosít a másodfokú határozattal szemben több hatósági személynek s ezek között a tiszti főügyésznek, valamint az egyes közigazgatási ágazatok főnökeinek vagy képviselőinek (12. §). A fellebbezéssel lehetősége ebben a vonatkozásban nemcsak a jogszabálysértés eseteire terjed ki, hanem általános érvényű s a törvénynek ezt a szakaszát a kormányhatóság is így értelmezi. A törvényjavaslat indokolása szerint ugyanis éppen a felülvizsgálati kérelem megszüntetése miatt kellett ezt a szakaszt a törvénybe felvenni és pedig nemcsak a törvényesség, hanem a közérdek, az államkincstár, sőt egyes esetekben a magánfelek érdekeinek megóvása céljából is.

Minthogy az erdészeti közigazgatásról szóló 1923. évi XVIII. t. cikk 6. §-ában foglalt rendelkezések a m. kir. erdőfelügyelőnek fellebbezési jogot biztosítanak, az erdészeti igazgatást érintő másodfokú határozatokkal szemben ezután is jogában áll fellebbezést előterjeszteni. Az erdészeti igazgatás szempontjából igen fontos rendelkezése ez az új törvénynek, ha figyelembe vesszük, hogy

számos olyan ügy kerül más közigazgatási ágazat körében tárgyalás alá, amely adott esetben erdőfenntartási érdekeket is érinthet és amelyben elsőfokon a főszolgabíró, másodfokon pedig az alispán határoz (útügyek, vízügyek, hegyközségi ügyek stb.).

A hatósági fellebbezésre jogosítottak közül a tisztí ügyészt csak azért említettem fel, mert a jogorvoslatok korlátozása következtében működésének jelentősége erősen megnövekedik, ezután nemcsak hivatott őre lesz a törvénynek a közigazgatásnál, hanem reá fog hárulni a feladat, hogy a további jogorvoslattól elzárt magánfelek jogos érdekeit is megvédje.

A jogorvoslatokra vonatkozó rendelkezések a múlttal szemben még néhány kisebb jelentőségű módosítást tartalmaznak, ezek közül még csak azt szükséges kiemelni, hogy a közigazgatási bíróság előtti panaszjogra nézve a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvény rendelkezéseit az új törvény hatálytalanította és az eredeti állapotot visszaállította nyilvánvalóan abból az okból, hogy a kérdést a közigazgatási bíráskodás reformja kapcsán kívánja a kormány véglegesen rendezni.

Megemlíthető végül, hogy a jogorvoslatokra nézve számos rendelkezés változatlanul vétetett át a másik törvényből, amelynek a jogorvoslatokra vonatkozó fejezete egész terjedelmében hatályon kívül helyeztetett.

Ugyanez a fejezet foglalta magában a hatósági fokozatokra vonatkozó rendelkezéseket, amelyek szintén teljes egészükben hatályukat veszítették, az ezek helyére lépett új rendelkezések közül azonban csak azokat említjük fel, amelyek az erdészeti igazgatás körébe tartoznak.

A közigazgatás rendezéséről szóló törvény azokat az erdőbirtokossági ügyeket, amelyekben a közigazgatási bizottság plenáris ülése határozott, a közigazgatási bizottság elsőfokú hatáskörének megszüntetése kapcsán alispáni hatáskörbe utalta át. Az új törvény ezeket az ügyeket az alispáni hatáskorból kivonta és a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságának hatáskörébe vonta (15. §).

Ezzel sok nézeteltérésekre és zavarokra okot szolgáltató rendelkezés szűnt meg. Az 1898. évi XIX. t. cikk az erdőbirtokossági ügyek egyrészét inkább célszerűségből a közigazgatási bizottság plenáris ülésének tartotta fenn a gazdasági albizottság helyett,

ami nehézséget annál kevésbé okozhatott, mert ezekben az ügyekben az albizottság is voltaképpen a plenum helyett, annak képviselőjében határozott. Amidőn azonban a közigazgatási bizottság elsőfokú hatásköre általános rendelkezéssel megszüntetett és azt az alispán vette át, viszont a gazdasági albizottság hatásköre érintetlenül hagyatott, a szerves egészét képező ügycsoport úgy szakadt ketté, hogy egymástól független két hatóság hatáskörébe került. Hosszas volna részletezni azokat a nehézségeket, amelyek emiatt a gyakorlatban felmerültek. Az új törvény úgy elvi, mint gyakorlati szempontokból teljesen megnyugtató megoldást tartalmaz, amidőn annak figyelembevételével, hogy az erdőbirtokosságok felügyelete az erdőrendészeti igazgatással szoros összefüggésben van, az elszakadt ügykört a gazdasági albizottság hatáskörébe mondhatni visszautalta.

Az új törvénnyel ugyancsak a gazdasági albizottság hatáskörébe kerültek az 1894. évi XII. t. cikk 13. §-ában említett legeltetési és fásítási ügyek (16. §). A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló ez a törvény ugyanis az erdőtörvény hatálya alá nem tartozó vízmosásos és vízmosás veszélyének kitett területek befásítása iránti intézkedéseket az általános közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalta, a határ vonal azonban itt is nehezen volt megvonható és tekintettel arra, hogy az ilyen ügyeket erdőrendészeti szempontból a gazdasági albizottságnak is tárgyalás alá kellett venni, indokoltnak mutatkozott, hogy a legeltetés tilalmazása és a terület beerdősítése iránt is az albizottság intézkedjék.

További új rendelkezése a törvénynek, hogy a közigazgatási hatóságnak azt a határozatát, amellyel nem hatósági jellegű testületnek, vagy szervezetnek határozatát bírálja felül, elsőfokú határozatnak kell tekinteni (24. §). Önként értetődő rendelkezés ez, mégis igen sokszor fordult elő, hogy az erdőbirtokossági gyűlés határozatai ellen előterjesztett panaszoknál vita merült fel arra nézve, hogy a döntés első-, vagy másodfokú határozatot képez-e. Ez a szakasz azonban az erdőbirtokossági ügyekre vonatkozó hatáskör rendezésével jelentőségét ebben a vonatkozásban elvesztette.

Megemlíthető végül, hogy a törvénynek úgy a jogorvoslatokra, mint a hatósági fokozatokra vonatkozó rendelkezései a rendőri büntetőeljárást érintetlenül hagyják (27. §), e tekintetben

tehát továbbra is a közigazgatás rendezéséről szóló törvényben foglalt és a gyakorlatban kiválóan bizonyult rendelkezések érvényesek.

Vegyes rendelkezései között a törvény újból szabályozza az erdészeti igazgatás törvényhatósági képviselőjét. Az új rendelkezések szerint ugyanis azokban a törvényhatóságokban, amelyekben a m. kir. erdőigazgatóság székhelye a törvényhatóság területén, vagy székhelyén van, a m. kir. erdőigazgató, a többi törvényhatóságokban pedig az az erdőfelügyelő, akinek működési területe a törvényhatóság székhelyére is kiterjed, tagja a törvényhatósági bizottságnak (31. §).

Ez a rendelkezés az erdőfelügyelőt szorosabb kapcsolatba hozza a törvényhatósági éllel, amidőn az olyan törvényhatóságok kivételével, ahol az erdőigazgatónak hosszas utazás nélkül alkalma van az erdészeti igazgatást képviselni, ezt a képviselőt az erdőfelügyelőre ruházza át. Az erdőfelügyelő ugyanis mint az erdőigazgatóság külső vezető tisztviselője a törvényhatósági bizottságban mindig részt vehet és ott a felmerítő szakkérdésekben tájékoztatással szolgálhat, míg az erdőigazgatónak a közel egy időben tartott gyűléseken nincsen is módjában mindenütt megjelenni.

Az erdészeti igazgatás képviselőjét a törvény annyiban is kiterjeszti, hogy az erdőigazgató, illetve az erdőfelügyelő ezen túl nemcsak a vármegyei, hanem — Budapest székesfőváros kivételével — a városi törvényhatóságokban is helyet foglal, ami az eddigi helyzettel szemben mindenestre örvendetes előrehaladást jelent.

Még csak a közigazgatási gyakorlati szakvizsgával kapcsolatban említjük fel, hogy az illetékes miniszter előterjesztésére a miniszterelnök megengedheti a szakvizsga letételét annak, aki a három évi gyakorlati időt a jogi képesítés (államtudományi tudor-ság) megszerzése után egyéb főiskolai képesítéshez kötött közszolgálatban töltötte el és ott kiváló képességről tett tanuságot (39. §).

Erre a rendelkezésre azoknak a kartársaimnak hívom fel figyelmét, akik erdőmérnöki oklevelük megszerzése után a jogi képesítést is megszerezték. Az eddigi rendelkezések ebből a vizsgából kizárták őket s ha a vizsgára bocsátást az új törvény enge-

délyhez is köti, az érdekelt kormányhatóságok az engedély megadása előtt annál kevésbé fognak elzárkózni, mert az államigazgatásnak csak előnyére válik, ha a szakképesítésű tisztviselők a jogásztisztviselőkre előírt képzést is megszerzik.

Az előadottakból megállapíthatóan ebben a 40 szakaszos, tehát aránylag csekély terjedelmű törvényben is számos olyan rendelkezés található, amelyek az erdészeti igazgatással szoros kapcsolatban állanak, a törvényt azonban egyéb rendelkezéseinél fogva is érdemes áttanulmányozni, akár a magánosnak, aki passzív, akár a tisztviselőnek, aki aktív alanya a közigazgatásnak. Ez a törvény csak egyik részleteredményét jelenti a közigazgatás egyszerűsítésére irányuló kormányzati elhatározásnak, következő lépésnek a törvényjavaslat indokolása szerint a közigazgatási bíráskodás reformja van tervbe véve.

Magánjogi reformot az erdőbirtok határának védelmére

írta: Kállay Árpád.

Az ingatlan tulajdonjoga — mint ismeretes — megszerezhető többek közt elbirtoklással. Az elbirtokláshoz 32 évi békés és kizárólagos birtoklás szükséges. A jogtalanul birtokba vett ingatlan egy éven belül sommás úton perelhető vissza, azon túl 32 évig rendes birtokperrel, 32 évi békés és kizárólagos birtoklás után az ingatlan már nem perelhető vissza. Mindezen pereknél teljesen közömbös, hogy mező- vagy erdőgazdasági földekről van-e szó. Éppen ebben látunk az erdőbirtok kárára hátrányos és igazságtalan helyzetet.

Közismert dolog, hogy a mezőgazda minden esztendőben végez üzemi munkát gazdasága egész területén, az erdőgazda pedig csak vágásfordulónként 80—100 évenként, ill. ha rendszeresen végezhet előhasználatokat, 10—20 évenként kerül vissza üzemi munkájával az erdő ugyanazon területére. A mezőgazda tehát, ha szomszédja elszántott a földjéből, egy esztendőn belül rendes üzemi munkája során feltétlenül megfordulván azon a területen,

alkalma nyílik az elszántást felfedezni és a szomszéd ellen a sommás eljárást megindíttatni; ha mégis ez, bármi ok miatt, nem történt meg, 32 év alatt évenként legalább egyszer, tehát legalább 32-szer okvetlenül nyílik alkalma a határháborítást rendes üzemi munkája során észrevenni. Az erdőgazda ezzel szemben hasonlíthatatlanul hátrányosabb helyzetben van. Mivel rendes üzemi munkája során ugyanazon területre legjobb esetben 10—20 évenként kerül vissza, így a foglalást egy éven belül csak egészen kivételesen fedezheti fel, s a gyors és olcsó sommás visszahelyezést úgy szólván sohasem veheti igénybe. Nagy hátrány ez már magában is az erdőbirtok számára, mert hiszen nagy különbség pár hónap helyett pár évtizedig tartó pert viselni csak azért, mert a törvényes jogszabály nem ismeri az erdőbirtok különleges sajátosságait. Még nagyobb a hátrány a rendes birtokpernél és az elbirtoklásnál, ahol bizonyos szélsőségesen kedvezőtlen helyzetben majdnem azt lehet mondani, hogy a mezőgazdasággal szomszédos erdőhatár a ma érvényes jogszabályok mellett ki van szolgáltatva a kapzsi szomszéd határháborításainak. Ha a szomszéd foglalása óta egy esztendő eltelt, az erdőbirtokos is csak birtokon kívül perelhet. Azonban azon ténynek a bizonyítása is, hogy a birtokbavétel óta nem telt el még egy esztendő, nehezebb az erdőnél, mint a mezőgazdaságnál. Ha például mezőgazdasági birtokon megállapítom, hogy a szomszéd elszántott egy darabot, legtöbbször könnyű igazolni, hogy azt a területet tavaly, tehát egy éven belül, még én szántottam és vetettem, sőt arattam is; az erdőnél azonban, ha véletlenül 30—40 éves erdőről van szó, amely kor előtt előhasználat még igen sokszor nem foganatosítható, nem csak azt nem tudom bizonyítani, hogy egy éven belül az elfoglalt területet még én használtam, hanem azt sem, hogy az elmúlt 35—40 év alatt a „birtoklás” tényét kimerítő erdőgazdasági műveletet végeztem benne. Ezzel ellentétben a szomszéd gazda gyakran eskü alatt, esetleg tanukkal is bizonyítja s ez talán igaz is, hogy 32 év óta ismétlődő, de esetleg csak ritkán s óvatosan végzett falopásával a területet békésen és kizárólag birtokolja s ennek következtében magánjogunk szerint a terület tulajdonjogát megszerezte. Az erdőbirtokos ilyenkor rendesen csak azt tudja igazolni, hogy legutóbbi, a terület tulajdonjogát is igazoló térképen hol volt a határ. Ha ez a térkép nincs 32 éves, úgy az elbirtoklás veszélye nem

foroghat fenn. Ismerünk azonban csonka Hazánkban olyan vidéket, ahol a tulajdonjogot is igazoló, legutolsó térkép (tagosítási térkép) 70 évvel ezelőtt készült és a kataszteri felvétel 50 éves, újabb kataszteri felvétel és betétszerkesztés pedig egyáltalán nem volt; és ez a példa egész bizonyosan nem egyedül álló.

Kézenfekvő itt az az ellenvetés, hogy az erdőbirtokosnak nem csak joga, hanem törvényszabta kötelessége is a határait határjelekkel biztosítani, azok fenntartásáról gondoskodni és a határ háborítatlanságát időnként ellenőrizni. Ez kétségtelenül igaz. Azonban az a tény, hogy az erdőbirtok határának biztosítása és ellenőrzése rendeletileg kötelezővé tett, külön munkával és természetesen külön költséggel kell, hogy történjék, az erdőbirtokra hátrányosabb helyzetet teremt, mint amilyenben a mezőgazdasági földek vannak, ahol mint említettük, a rendes üzemi munkák során évenként könnyen, költség nélkül megtörténhetik a határ-ellenőrzés. Ha azonban az erdőtulajdonosnak közérdekből olyan tulajdonjogi korlátozást kell tűrni, mint az üzemtervi kényszer, amit a mezőgazda egyáltalán nem ismer, akkor méltányos volna, hogy az erdőbirtok határvédelmére az erdő különleges természetének megfelelő, olyan jogszabályok legyenek érvényben, melyek a mindenképpen hátrányosabb helyzetben levő erdőbirtok határának fokozottabb védelmet nyújtanak. De az erdőnek rendeletileg előírt határbiztosítása sem fest egészen jól a gyakorlatban. És igen sokszor nem is az erdőbirtokos bűnös abban, hogy nincs meg a kellő határbiztosítás, felmérés és térképezés. Ismerünk olyan erdőbirtokot, melynek határán 15 km-es szakaszon nincsen egyetlen térképezett határkő, határdomb, sem más megbízható határjel, pedig a kérdéses szakasz annyira zezgúgos és kacskaringós, hogy a 15 km-es tényleges hossz légvonalban alig 6 km, töréspontja 400-on felül van; a kataszteri térképek közel 50 évesek, azóta kataszteri felvétel egyáltalán nem volt, itt tehát a felméréssel az országos háromszöghálóhoz kellene csatlakozni. Csak-hogy a III. és IV. rendű háromszögelési pontokból egyetlen egyet sem lehet a terepen feltalálni, az I. és II. rendűek póznái ledültek, gulái elkorhadtak. Ilyen viszonyok között meg kell érteni, ha a birtokos késik a határbiztosítással és felméréssel és az is természetes, ha a szomszéd paraszt szorgalmasan gyűrüzi a határfákat és céltudatosan irtja és elszántogatja az erdőt.

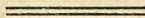
E kérdés tárgyalásánál okvetlenül figyelembe kell venni azt is, hogy az erdőbirtok fokozottabb határvédelve nem is annyira a magántulajdon védelve szempontjából kívánatos, hanem első sorban a köz érdekében szükséges. Ha igaz az, hogy a meglévő erdőink területi nagyságának fenntartását, sőt fokozását a közérdek kívánja, akkor közérdek kell, hogy legyen erdőségeink területi csökkenésének megakadályozása minden eszközzel, ha kell, magánjogi reform útján is. Igaz, hogy az erdőbirtokos saját érdeke is azt diktálja, hogy birtokhatárának védelmére mindent elkövessen a ma érvényes jogszabályok keretei között is, de mégis vannak esetek, amikor az erdőbirtokos a mai jogszabályok mellett nem tudja határait megvédeni, sőt néha nem is érdemes, mert nagyobb áldozatokba kerülne, mint amennyit a vitássá tett terület ér. Ilyenkor a kiszakított erdőterületek természetesen kíméletlenül kiirtatnak s erdeink összessége néha csak pár száz négyszögöllel, néha pár holddal, de szakadatlanul csak fogy és a meglévő erdőállományok közérdekű fenntartása nem nyer kellő védelmet.

Arra vonatkozólag, hogy az erdőbirtokos milyen helyzetbe kerülhet, ha birtokhatárát mindenáron meg akarja védeni a mai jogszabályok mellett, egy igen jellemző esetet ismerünk, ahol az erdőtulajdonos két kat. holdnyi, 600 P-re becsült értékű erdejének birtokperét, mit a szomszédos parasztság indított ellene, birtokon belül perelt végig. Ennek dacára és bár három hiteles térkép, az összes szakértői vélemények és legalább 10 eskü alatt valló tanu bizonyította az erdőbirtokos jogos birtoklását és bár az erdőbirtokos mindkét törvényes fórumon teljesen meg is nyerte a pert, mégis 1200 P-jébe került neki a dolog, mert a magasra rúgó perköltségekből ennyivel kevesebbet ítélt meg a bíróság, ez az összeg pedig kétszerese az egész vitás terület összes becsértékének. Ha itt nincs precedensperről szó, aligha fog a birtokos kétszer akkora összeget áldozni a perre, mint amennyit az egész peres terület ér. A többi hasonló birtokpernél, ha nincs elegendő térkép és nincs tanu, ez utóbbi pedig a községektől rendesen távol fekvő erdőhatárookra az erdőbirtokos részéről ritkán van, akkor aligha marad meg az erdő erdőnek. És ha ez csak nagy áldozatok árán remélhető, senki sem kívánhatja az erdőbirtokostól, hogy többet áldozon egy terület megtartásáért, vagy visszaszerzéséért, mint ameny-

nyit a terület ér, csak azért, mert a közérdek az erdők erdőként való fenntartását kívánja.

Mindezekből nyilvánvaló, hogy az erdőbirtok határának a védelmére szükség volna olyan jogszabályokra, melyek az erdő különleges viszonyát figyelembe véve fokozottabb határvédelmet biztosítanának számára. Megfelelő védelem volna a sommás visszahelyezés egy éves határidejét az erdőre vonatkozólag felemelni pl. az üzemtervi fordulószak vagy félfordulószak idejére, az erdő elbirtoklását pedig esetleg lehetne vagy az üzemtervi vágásforduló idejében megállapítani, vagy teljesen megszüntetni.

E kérdés megoldása magánjogi reformot kívánna. Magánjogunk egész rendszere — mint ismeretes — nincs tételes törvénybe foglalva. Werbőczy Hármaskönyvét, mely ugyan szentesített törvénné sohasem lett, tekinti a joggyakorlat a magánjog forrásának évszázadok óta egész Magyarország területén. S éppen mivel az elszakított részekben is, ma is érvényben van és erős szellemi kapcsolatot teremt a csonka ország és a megszállott részek között, aligha fogja a magyar törvényhozás megszüntetni e kapcsolatot azzal, hogy a Hármaskönyv helyébe hamarosan törvényerőre emelje az új magánjogi törvénytervezetet. A magánjognak új törvényes szabályozása tehát ma nem aktuális. Ha azonban az élet a magánjog valamely kisebb reformját kívánja, bizonyára van arra mód — legalább ideiglenesen — az egyetemes magánjogi törvény keretein kívül is. Észszerűen szabályozható volna e kérdés a most megújítás előtt álló erdőtörvényben, amely az üzemtervi kényszer általánosításával, az erdők megosztásának szabályozásával, közérdekű erdőtelepítésekkel, a büntető rendelkezések szigorításával úgy is éppen az erdő fokozottabb védelmét kívánja szolgálni.



Néhány szó az őserdőről

írta: Muzsnay Géza.

Az Erdészeti Lapok folyó évi április havi füzetében két cikk is foglalkozik az őserdőkkel.

Az elsőben Földvári Miksa, az Északkeleti Kárpátokban lévő két őserdőrezerváció ismertetésével kapcsolatban kiterjeszkedik a többek között az őserdők jellegének (arculatának) a leírására, illetőleg egyes szakíróknak e tekintetben kialakult felfogására. Erre vonatkozó fejtegetései során megállapítja, hogy „az őserdő arculatát illetőleg régebben általánosan az volt a felfogás, hogy annak teljesen szálaló erdő az alakja” — és hogy „dr. *Leo Cermak* elsőnek mutatott rá arra, hogy az őserdő állományalakja általában nem mindig azonos a szálaló alakkal”.

Cikke végén 20 irodalmi forrásra hivatkozik, mint amelyekre tanulmányának a megírásánál támaszkodott.

Nem említi azonban a 21-ik irodalmi forrást, amely ezt a kérdést, — amint az alábbiakból kitűnik — szintén behatóan tárgyalja. Nyilvánvalóan azért nem, mert nem bírt tudomással róla.

Az 1898. év nyarán a Keleti Kárpátoknak a régi Romániához tartozó részein mintegy 22.000 kat. hold erdőnek a fátömegét kellett megbecsülnöm egyik nagyobb fatermelő-cég megbízásából. Egyfolytában körülbelül két hónapig jártam ezeket az erdőket dr. Tomasovszky Imre, akkori akadémia tanársegéd és néhai Tarnay Dezső, akkori erdőgyakornok társaságában, akik a becslésnél segítségemre voltak.

A bejárt terület mintegy 800—1787 m tengerszín feletti magasságban fekszik. Túlnyomó részét akkor lucfenyő borította, amely mellett állományt alkotólag lépett fel néhol a jegenyefenyő és a bükk is. Kivéve egyes könnyebben hozzáférhető, elenyészőleg csekély kiterjedésű részleteket, ahol elvéve a szitakéregkészítők fejszéinek a nyomára bukkantunk, valamint a havasi legelők közül lévő, aránylag keskeny erdőpásztákat, az egész erdőség akkor még a szószeres értelmében érintetlen őserdő volt,

a hamisítatlan őserdőnek minden jellegzetességével.* Ami anynyival inkább érthető volt, mert ezt a teljesen feltáratlan, nagy erdőkomplexumot, legalább 25—30 km szélességben minden oldalról erdő vette körül s így a 35—40 km távolságra fekvő legközelebbi községek lakossága faszükségletét a hozzá közelebb lévő erdőkből mindenkor könnyen kielégíthette.

Az egész területet alig egy-két marhahajtó út kötötte össze a nagyvilággal s mindössze alig néhány helyen bukkantunk egy-egy gyalogösvényre, amelyet a pásztorok törtek az erdőn át. Egyebütt a járás rendkívül nagy nehézséggel volt egybekötve, főleg a sok kidült, részben még ép, nagyobbrészt azonban a korhadás legkülönbözőbb stádiumaiban lévő fatörzs miatt, amelyeken túljutni csak úgy lehetett, ha vagy megkerültük, vagy keresztül másztunk rajtuk, vagy átbújtunk alattuk. Még a fővölgyek mentén is átlagosan alig egy kilométert lehetett előrehaladni óránként.

A fatömegbecslést próbakörözéssel végeztük. Már magában véve ez a módja a becslésnek mintegy rákényszerített arra, hogy az előre megszabott irányt szorosan megtartva, behatoljunk az erdő minden részébe. A próbatörzseket menetközben választottuk ki, döntöttük és köböttük, tehát többé-kevésbé egyenletesen voltak elosztva az egész területen.

A munka folyamán természetesen alkalmam volt ezeknek az őserdőknek a jellegét kor és fajok szerinti összetételét alaposan megismerni, sőt mindjárt kezdettől fogva egyenesen feladatul tűztem ki ennek a tanulmányozását.

Erre vonatkozó tapasztalataimat az Erdészeti Lapok 1899. évfolyamában „A romániai őserdőkről” cím alatt megjelent közleményemben ismertettem volt a szakközönséggel. Minthogy ez a régebbi évfolyam az E. L.-nak kevés mai szak társunknak áll rendelkezésére, célszerűnek vélem ismertetésem lényegesebb részeit az alábbiakban szószerint idézni.

A szóbanlévő őserdők képét akkor a következőképpen vázoltam.

* Ezekben az erdőkben évek múltán ismét megfordultam. De akkor már az őserdők helyén nagyobbrészt teljesen letarolt területeket találtam. A fát erdei vasúton szállították ki, Háromszék megye felé, a víz-választón keresztül egy kettős síkló segítségével. Szerző.

„ . . . az egész erdőség érintetlen őserdő. Őserdő a maga eredeti szüziességében, amelynek túlnyomó részében előttünk ember talán soha meg sem fordult, amelynek élete folyásába az emberi kéz soha bele nem nyúlt. Bármerre tekintünk, mindenütt csak a természet rombolása és egyúttal áldásos munkája, a fának egymással és az elemekkel való szüntelen küzdelme látható. Halmazakban hevernek mindenfelé a kidült és többé-kevésbé korhadt törzsek, amelyek a járás-kelést rendkívül megnehezítik, sőt sokhelyen teljesen lehetlenné teszik. Helyüket régen elfoglalták már az alattuk előzetesen megtelepült fiatalabb fák, százával állanak rajtuk a kis csemeték, melyek majdan emezeket pótolni lesznek hivatva. Unokák és dédunokák várják a 3—400 éves törzsek kidülését s ha kidültek, legott új élet kél a régi romjain.

Helyenként félig száraz, avagy egészen kiszáradt fák* és facsoportok állanak, amelyek életének valóban semmi más, csak az öregség szabott határt, másutt megint széltörések láthatók, melyek néhol csak kisebb foltokat képeznek, néhol azonban 30—40, sőt száz és több holdra terjednek. Az ilyen nagyobb széltörések helyén tisztások keletkeznek, ezek azonban néhány évtized alatt megint bevetődnek. Ilyen körülmények között jöhettek létre az *itt-ott látható, nagyobb kiterjedésű, teljesen egyenlőkorúnak látszó állabrészek*.**

Majd így folytattam:

„Azt hiszem, nem tévedek, ha magamból indulva ki, feltételezem, hogy a legtöbben azok közül, akik őserdőt nem láttak, helytelen képet alkotnak erről maguknak. *Mint magam is azelőtt, bizonyára a legtöbben olyannak képzelik, mint a szálalva kezelt erdők szoktak kinézni*, amelyekben már az első pillanatra is szemükbe tűnnek a különböző korfokozatok. És ilyennek képzelhetik sokan talán fenti leírásom olvasása után is. Pedig az imént leírt őserdők, egyes részletektől eltekintve, *egészben véve eléggé jól (mintegy 0.7—0.8) zárlatú koros erdő képét mutatják*, amelyben a szálalva kezelt erdőket jellemző fiatal korosztá-

* Mindenfelé láthatók voltak lábon álló, törzsüktől a csúcsukig teljesen kiszáradt, de azért épszövetű, hasznofának jó alkalmas törzsek, amelyek életének valóban csak magas koruk vetett végett.

** Akkor még „állab”-nak neveztük a „faállomány”-t. Szerző.

lyok alig tűnnek fel inkább, mint más koros erdőkben. És ezt egészen természetesnek is kell találnunk, ha figyelembe vesszük, hogy az őserdőket 1—400 és több éves fák alkotják s ennél fogva a fiatal korosztályok, a vastagabb méretű egyedekből álló idősebb korosztályokhoz képest, aránylag jelentéktelen területet foglalhatnak el, s úgyszólván csak mellékállabszámba vehetők.”

Hogy ez tisztán álljon előttünk, képzeljünk el egy száraló erdőt, amelynél a vágás forduló 120 év s állítsuk melléje képezetben egy olyan száraló erdőt, amelynek a korszerinti összetétele 400 éves vágás fordulónak felel meg. Amíg amannál a 60 évesnél fiatalabb faegyedek a területnek felét foglalják el, addig az utóbbiaknál ezekre csak 15% esik a területből.

De menjünk csak tovább:

„Igen természetes, hogy a vastagabb törzsek által képezett főállab egyedei úgy vastagság, mint magasság tekintetében egymástól nagyobb eltérést mutatnak, mint pl. a nálunk is elég gyakran előforduló 150—200 éves állabokéi, már csak azért is, mert ezekben hiányzanak avagy csak elvétve fordulnak elő olyan faóriásik, aminők az őserdőkben mindenfelé jelentékeny számmal láthatók. A különbség mindazonáltal nem olyan nagy, mint első pillantra vélnők, mert a fáknek egymással való küzdelmében az egyes fák méretei között az eltérések bizonyos mértékig kiegyenlítődnek, más szóval *megszűnik az egyenes arány a fák kora és méretei között* és tekintet nélkül korukra, azok a törzsek válnak ki növésükben társaik közül, amelyek részére nagyobb tér, több világosság jut. Így pl. találtam kisebb záródás mellett felnőtt 70 éves lucfenyőt 55 cm mellmagassági átmérővel és 40 m hosszúsággal s viszont túlságos sűrű záródás mellett, ugyanolyan termőhelyen nem egy 200—250 éves lucfenyőre akadtam, amelynek átmérője mellmagasságban a 30 cm-t sem ütötte meg.”

Ennek az állításomnak az igazolására konkrét adatokat soroltam fel ezután. A fatömegbecsléseknél döntött 30—34 cm mellmag. átmérővel bíró 46 luc- és jegenyefenyő átlagtörzsnek, illetőleg az ezekével egyenlő termőhelyen s legtöbbszörre közvetlenül ezek szomszédságában döntött 44 db 50—60 cm-es fenyő-átlagtörzsek a kora ugyanis feljegyzéseim szerint a következő volt:

a 30—34 cm-es törzsek közül:	az 50—60 cm-es törzsek közül:
70—100 éves 10 db.	80—100 éves 3 db.
101—150 „ 14 „	101—150 „ 4 „
151—200 „ 11 „	151—200 „ 15 „
201—250 „ 10 „	201—250 „ 11 „
315 „ 1 „	251—300 „ 6 „
	301—350 „ 1 „
	351—400 „ 4 „
összesen: 46 db.	összesen: 44 db.

Eszerint a korkülbség a 30—40 cm. mellmag. átmérőjű törzseknél — figyelmen kívül hagyva a 300 éven felüli egyetlen törzset — 180 év volt, az 50—60 cm-es törzseknél pedig a 300 évet is meghaladta.

A természet nyitott könyvéből olvasva, végül megállapítottam 1899. évi közleményemben, hogy eltekintve a széltörések helyén keletkezett egyenlő avagy közel egyenlő korú faállományoktól, *a korabeli átalakulás az őserdőkben mindenütt folytonos*. Ehhez a megállapításhoz még a következőket fűztem hozzá.

„Ezt annyira természetesnek tartom, hogy biztosra veszem, hogy a jelenleg egyenlő vagy közel egyenlő korú állabrések is idővel vegyeskorúakká és az erdő többi részével egyenlő jelleűekké válnának, ha magukra hagyatnának. Sőt még azt az állítást is kockáztatni merem, habár bebizonyítanom lehetetlen, hogy egyes nagyobb, pl. 50—60 holdas területeknek a fatömege az őserdőkben ma is ugyanakkora, mint évszázadokkal ezelőtt volt.”

*

Ezeket tartottam szükségesnek most elmondani, illetőleg idézni, a történelmi igazság kedvéért.

Az 1898 óta eltelt 35 év alatt és azt megelőzőleg sok erdő járтам be, nemcsak a „Kárpátoktól Adriáig”, hanem Hercegovina déli részétől a Berlinton északra lévő eberswaldi erdőig és a Keleti Kárpátok keleti lejtőitől a Rajna nyugati oldalán lévő erdőig. Ha ilyen nagyterjedelmű őserdőkomplexumokat nem is láttam sehol másutt, megfordultam sok kisebb kiterjedésű őserdőben, illetőleg őserdőmaradványban.

Az a felfogásom azonban, amelyet az őserdők jellegéről s

különösen azok korszerinti összetételéről 1898-ban alkottam magamnak, azóta lényegében mit sem változott. Fenti megállapításaimat ma is helytállóknak tartom.

Ezeknek a lényege pedig az, hogy nagy területeket véve alapul, előfordulnak ugyan az őserdőkben is kisebb-nagyobb, egyenlő, vagy közel egyenlőkorú fiatalabb részletek, általában azok eléggé józáródású koros erdő képét mutatják. Habár bennük a korbeli átalakulás folytonos és ennek az eredményeként a legkülönbözőbb korú törzsek találhatóak egymás mellett (egyenként, avagy csoportokban), külső kinézésük korántsem emlíkeztet a száraló erdőre. Egyrészt mert a fiatal korosztályok aránylag kis területet foglalnak el, másrészt mert a középkorú és korosabb törzsek között a korbeli különbségek a fák vastagságában nem nyilvánulnak meg olyan élesen, mint azt gondolnók.

A többtől eltérő jellegű, egyenlő, avagy közel egyenlő korú részletek jelentékenyebb kiterjedésben úgyszólván kizárólag csak a széltörések helyén keletkeztek. Ilyen helyeken találunk tisztásokat, egyenlő vagy közel egyenlő korú fiatalosokat, avagy középkorú, egyenletes kinézésű faállományokat, sőt tisztán évszázados, hatalmas törzsekből álló faállományokat is, mely utóbbiak természetesen az évszázadokkal ezelőtt keletkezett széltörések helyét foglalják el.

Az imént vázolt általános jelleg magától értetődőleg többé-kevésbé módosul az erdőt alkotó fafajok szerint. Minthogy nagyobb kiterjedésű széltörések leginkább a lúcfenyvesekben szoktak előfordulni, egyenlő avagy közel egyenlő korú és ennek megfelelőleg egyenletes jellegű részleteket is inkább a lúcfenyvesekben találunk nagyobb kiterjedésben, a bükkösökben ellenben csak ritkán.

Itt említem meg, hogy ugyancsak a lúcfenyvesekben a leggyakoribbak a Kovácsik Dezső által említett „lábakon álló fák”, amelyeknek keletkezése a lúcfenyő sekélyebb gyökérzetére és fájának gyorsabb elkorhadására vezethető vissza.

Az őserdőt alkotó fafajokat és azok elegyarányát illetőleg a termőhelyi viszonyok (talaj, klíma, fekvés), az illető erdőrégióban előforduló fafajoknak a termőhely iránti igényét és esetleges egyéb különösebb tulajdonságai (pl. árnyéktűrő képessége) a döntők. Ehhez képest a fáknak egymással és az elemekkel

való folytonos küzdelmében az a fafaj kerekedik felül, amelyiknek a termőhely leginkább megfelel s illetőleg, amelyik magjának csírázóképeségénél és árnyéktűrő természeténél fogva legkönnyebben betolakodni képes a többi fafaj közé.

Az őserdőkben előforduló elegyetlen faállományok keletkezése tekintetében nézetem szerint általánosságban (tehát nem abszolút értelemben) helyesnek kell elfogadnunk dr. Rubnernek a Kovácsik Dezső cikkében közölt megállapításait, ha nem is fogadjuk el mindenben a Kovácsik által ezekből levont következtetéseket.

Ezek után úgy vélem, hogy az őserdő fogalmának a meghatározására legcélszerűbb lesz megmaradnunk továbbra is a Vadas Jenő definíciója mellett, amelyet Földváry cikke elején idézett. Ebbe a definícióba bele fér bármelyik igazi őserdő jellegzése.

Az ennél pontosabb meghatározásra való törekvés (pl. a többé-kevésbé rendszeres száraló alakokkal, a háromszintű száraló erdővel való összehasonlítás, avagy fejlődési stádiumok megkülönböztetése útján) teljesen hiábavaló szerény nézetem szerint. Az őserdő fogalmát a Vadas által szabott bő ruhánál szűkebb ruhába öltöztetni nem lehet. De nem is szükségees.

Korántsem azt akarom mondani ezzel, mintha az őserdőkben a különböző vizsgálódások folytatását céltalannak tartanám. Sőt, igenis, szükségesnek tartom ezt, mert az őserdő sok hasznos tanulságot nyújthat úgy tudományos, mint gyakorlati szempontból. A többek között pl. az erdőművelés, a termőhelyismerettan, a fák anatómiája és a technologia terén.

*

Mégcsak az őserdőkre vonatkozó részletes erdőleírás elkészítéséről kívánok néhány szót elmondani.

Ha valamely nagyobb erdőkomplexumban jelentékeny kiterjedésű egyenlő, avagy közel egyenlő korú részleteket találunk, ezeket minden esetben célszerű mint külön erdőrészleteket kihasítani s faállományuk jellegzésénél a kort a tarvágásos és a fokozatos felújító vágásos gazdaságnál szokásos módon tüntetni fel a részletes erdőleírásban.

A terület többi részén az erdőrészletek elkülönítését, illetőleg rendszerint elegendő csupán a termőhelyi jóság és a fafaj

tekintetében mutatkozó nagyobb különbségeket venni figyelembe. Az ekkép alakítandó erdőrészletek faállományának a jellegzésénél, nevezetesen arra nézve, hogy a faállomány kor szerinti összetételét miképpen tüntessük fel, azt kell irányadónak vennünk, hogy az illető erdőrészlet milyen gazdasági módban lesz kezelendő.

Ehhez képest fokozatos felújító vágásmód, avagy tarvágás alkalmazása esetén úgy kell felfognunk a dolgot, hogy a vágásra alkalmas összes fák, tehát a koros fák és a vágásra már alkalmas fiatalabb fák együttvéve, alkotják a főfaállományt. Ézzel szemben mindazok a fiatal faegyedek, illetőleg fiatal facsoportok, amelyek a főállomány kihasználása után, vagyis a főhasználat befejeztével előreláthatólag vissza fognak maradni, mellékfaállománynak tekintendők. A főfaállomány korára nézve teljesen elegendő ebben az esetben csupán a korhatárokat mutatni ki; főképpen azért, mert a korosztálytáblázatban amúgy is az egész terület nyilvánvalóan a legidősebb korosztályba fog jutni a faállomány átlagos korának a magas voltánál fogva. A részletes erdőleírás „kor”-rovatába pl. ez írható az ilyen esetekben: „őserdő, 50—350”. (A mellékfaállományt természetesen csak a „Megjegyzés” rovatban tüntetjük fel a részletes erdőleírásban, a szokásos módon.)

Ha ellenben szálaló gazdasági mód van megállapítva az illető erdőrészletre nézve, akkor ennek a gazdasági módnak a természeténél fogva fő- és mellékfaállomány megkülönböztetésének nincsen helye, hanem a vágásra alkalmas fákat és a közöttük lévő hézagokat elfoglaló fiatalost együttvéve, egy faállománynak kell tekintenünk s mint ilyent kell feltüntetnünk a részletes erdőleírásban, az egyes korosztályok, esetleg korosztálycsoportok arányszámainak lehetőleg megközelítő pontossággal való kimutatása mellett (a kor szerinti összetétel pontosabb megállapítása t. i. nagyon nehéz).

Az olyan esetben, amikor valamely őserdőrészletnek természeti emlékként, érintetlenül leendő fenntartása van tervbevéve, nézetem szerint szintén egy faállománynak kell tekintenünk az összes fákat, a legfiatalabbtól a legkorosabbig. A korra nézve elegendő lehet ilyenkor csupán a korhatárok feltüntetésére szorítkozni. Célszerű azonban, ha emellett a faállomány vastagság

szerinti összetételéről is képet nyújtunk a részletes erdőleírásban, oly módon, hogy bizonyos minimális vastagságtól felfelé a fatömeget is kimutatjuk (pl. fatömegtáblák segélyével való becslés alapján) vastagsági fokokként, illetőleg szűkebbre szabott vastagsági osztályonként. Jó szolgálatot tehet ez abból a szempontból, hogy az így kimutatott fatömeg később a revíziók alkalmával talált fatömeeggel könnyen összehasonlítható lesz nemcsak mennyiség, hanem vastagság szerinti összetétel tekintetében is.

A vastagsági osztályokat természetesen nem szabad azonosítani a korosztályokkal, mert a korhatárok az egyes vastagsági osztályoknál nagyon szélesek lehetnek s így nagyon egymásba nyúlhatnak. Amint pl. az általam fentebb vázolt esetben, ahol a 30—34 cm-es próbatörzsek által képviselt vastagsági osztály keretében 70-től 315 évig, az 50—60 cm-es törzsek által képviselt vastagsági osztálynál 80-től 400 évig terjedt a fák kora, az átlagos kor pedig 157, illetőleg 214 év volt.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

JEGYZŐKÖNYV.

az Országos Erdészeti Egyesület igazgatóválasztmányának Budapesten, 1933. évi november hó 8-án, az egyesület székházában tartott választmányi üléséről.

Megjelentek: Térfi Béla és báró Waldbott Kelemen alelnökök, Biró Zoltán ügyvezető, Ajtay Jenő, dr. Ajtai Sándor, Balogh Ernő, Beyer Jenő, gróf Esterházy Móric, Földváry Miksa, Fröhlich Brunó, báró Inkey Pál, Ivanich Ferenc, Kallivoda Andor, dr. Karaffiáth Jenő, Karsai Károly, Kovács Gábor, Matusovits Péter, Molcsányi Gábor, herceg Montenuovo Nándor, Onczay László, Orosz Antal, Osztróluczky Miklós, Papp Béla, báró Prónay György, Takách Zsigmond, Vuk Gyula vál. tagok és Lengyel Sándor segédtitkár.

Térfi Béla elnök: Üdvözlöm a megjelent urakat s az egyesület igazgató-választmányának a mai napra kitűzött ülését megnyitom.

Megállapítom, hogy a választmányi ülés határidejét a választmányi tag urakkal posta útján is közöltük s ezenkívül a meghívó néhány napilapban is közzé lett téve.

Az ülés a megjelent urak számára való tekintettel határozatképes.

Távolmaradásukat kimentették: gróf Andrassy Sándor, báró Biedermann Imre, Borhy György Fekete Zoltán, Huszár Tibor, gróf Károlyi Gyula, gróf Keglevich Gyula, Kiss Ferenc, ifj. gróf Mailáth József, Osztrólczyk Géza, örgróf Pallavicini Alfonz Károly, Papp-Szász Tamás, Péch Kálmán, Rimler Pál, Róth Gyula, gróf Széchenyi Károly, gróf Széchenyi Aladár, Zügg Nándor.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Karsay Károly és dr. Ajtai Sándor választmányi tag urakat kérem föl.

A meghívók szétküldése után néhány nappal kapta meg egyesületünk az új erdőtörvény-tervezetet a földművelésügyi miniszter úrtól azzal a megbízással, hogy erre vonatkozó észrevételeit legkésőbb november hó végéig terjessze megfelelő indokolás kíséretében a miniszter úr elé.

Anélkül, hogy az ez irányban teendő intézkedésekre kitérni akarnék, mert hiszen ezek tekintetében az ügyvezető úr jelentésével kapcsolatban lesz módjában a t. igazgatóválasztmánynak állást foglalni, azt hiszem valamennyiünk érzelmeit tolmácsolom akkor, amikor őszinte örömmönnnek adok kifejezést afölött, hogy az egyesület évtizedes kívánsága a megvalósulás stádiumába jut.

Kétségtelen, hogy olyan gazdasági ágánál, amilyen az erdőgazdaság is, a helyes fejlődésnek, a korszerű haladásnak az alapját csak jól megalkotott, a gazdasági viszonyok, az ország és a birtokos igényeit egyaránt figyelembe vevő törvény alkothatja.

Az az egyetértés, amely az utóbbi években a földművelésügyi kormányzat és az egyesület között fennáll, már előre is reményt nyújt arra, hogy ha lesznek is az egyesületnek az ő tervezetével túlnyomóan nagy részben egyező mostani tervezet ellen észrevételei, ezeket a kormányzat és a törvényhozás a lehetőség határain belül figyelembe fogják venni.

Az egyetlen, amire ennek a kérdésnek a tárgyalásánál az egyesület minden tagját kérem az, hogy azt a higgadt bölcs megfontolást, a köz- és magánérdek összeegyeztetésére irányuló becsületes szándékot és az egymás véleményének a megbecsülését, ami a törvénytervezet 3½ évvel ezelőtt lefolyt első tárgyalása alkalmával megnyilvánult, most is őrizték meg, s a többség által elfoglalt álláspontot, még ha az nem is fedi száz-százalékban a magunk egyéni véleményét, képviseljük mindnyájan kifelé a legteljesebb erővel és odaadással, mert csak így érhetjük el az annyira kívánatos célt, hogy az egyesület kívánságai a lehető legteljesebb mértékben érvényesüljenek és az alkotandó új törvény minden tekintetben megnyugvást keltsen.

Mielőtt a tárgysorozat egyes pontjainak tárgyalására áttérnénk, őszinte sajnálattal kell megemlékeznem arról a súlyos veszteségről, amely az egyesületet és az igazgató-választmányt

Schmidt Károly ny. miniszteri tanácsos, egyesületünknek alapító és három évtizeden át volt választmányi tagjának elhalálózásával érte.

A boldogult különösen a vám- és tarifális kérdéseknek volt elsőrendű szakértője, de nemcsak ezen a téren, hanem az egyesület munkásságának minden területén tudását, munkaerejét mindenkor készséggel bocsájtotta egyesületünk rendelkezésére.

Tisztelettel javaslom, hogy elhunytá fölözt érzett őszinte fájdalmanak és igaz részvétének a t. igazgató-választmány jegyzőkönyvileg adjon kifejezést.

Ezek után áttérhetünk a tárgysorozat egyes pontjainak letárgyalására.

Felkérem az ügyvezető urat, hogy jelentését terjessze elő.

Az igazgató-választmány egyhangúan az elnök javaslata értelmében határoz.

Ezután Biró Zoltán ügyvezető az egyesület pénzügyi helyzetét ismertetve bejelenti, hogy a mérleg 1933. évi november hó 7-ig 25.755 P 57 fillér kiadási többlettel zárult. A helyzetet a hiány ellenére sem látja veszélyesnek, mert remény van arra, hogy a hiány a kedvezményes fuvarlevél-akcióból származó bevételből fedezhető lesz.

A tagdíjaknál közel 30.000 pengőre szaporodott fel a hátralék, de a jelenlegi súlyos viszonyok között nem volna tanácsos erélyes felszólítással a tagokhoz fordulni, mert ez sok tagkilépésre vezetne. Reméli, hogy ha a különböző szállítási igazolványok kiadására vonatkozó akciók állandósítása sikerül, az egyesület a tagdíjak csökkentésének a kérdésével is foglalkozhat. Annakidején megfelelő javaslattal fog a t. igazgató-választmány elé járulni.

Egyhangúan tudomásul szolgál.

Ügyvezető jelenti, hogy dr. Worschitz Frigyes az egyesület elnökségéhez intézett beadványban 600 P-ös kutatási segély engedélyezését kéri. Kutatásai a hazai fafajok cellulóz rostjainak mikrofizikai és kémiai vizsgálatával kapcsolatban a rostok nyújtotta cellulóz ipari felhasználhatóságát meghatározó fizikai szerkezetének kivizsgálására vonatkoznak. Eddigi kísérletei azt mutatják, hogy majdnem valamennyi hazai fa alkalmas cellulóz előállítására. Így többek között a papírgyártást is meg lehet majd kísérteni. A végzendő kutatások mindenesetre a magyar erdőgazdaság érdekeit hivatottak szolgálni.

Ügyvezető javaslatára az igazgató-választmány egyhangúan dr. Worschitz Frigyes erdőmérnök részére 600 P-ös kutatási segélynek két részletben való kiutalását engedélyezi azzal a kötelezettséggel, hogy a vizsgálatok eredményéről az Erdészeti Lapokban beszámolni köteles. Az engedélyezett kutatási segély pedig

a leközölt cikkek tiszteletdíjára adott előlegként számolandó el.

Ügyvezető ezután a földművelésügyi miniszter úrnak a vasúti talpfakészletek igazolása tárgyában az egyesülethez intézett leiratát ismerteti. Tájékoztató közli, hogy az egyesület kérte a földművelésügyi miniszter urat annakidején arra, hogy a talpfakészletek igazolását rendelje el, mert számos esetben beigazolódott, hogy olyan ajánlattevők is voltak, akik a megvételre felajánlott talpfamennyiség fölött nem rendelkeztek.

E kérdéssel kapcsolatban megemlíti, hogy az idén felajánlott talpfák átvételi ára tekintetében megállapodás jött létre, amelynek értelmében a talpfák 70%-a kerül egy áron átvételre. Az egész mennyiségre nem sikerült a legkedvezőbb áron való átvételt keresztülvinni. Báró Prónay György önmagáért szólva járt el ebben az ügyben a MÁV-nál s a lefolytatott tárgyalások után ma már ott tartanak, hogy a tavalyi árak átlagát elfogadni hajlandók. Megveszik azután az ennél kedvezőbb tételeket, a többit pedig a felajánlások sorrendjében. Nagy eredményt lát abban, hogy a talpfák nagyrészt a tavalyi árakon lehet elhelyezni.

Jelenti továbbá, hogy az egyesület a többlet talpfatermelés átvétele érdekében is akciót indított. Az egyesület kérte a többlettermelésnek a jövő év terhére való átvételét. A kérdéssel kapcsolatos tárgyalások folyamatban vannak, a feltételek tekintetében azonban még nem történt végleges megegyezés.

Ügyvezető kéri bejelentésének tudomásul vételét.

Papp Béla vál. tag közli, hogy a kívánságokat a földművelésügyi miniszter úr melegen magáévá tette és ez ügyben a kereskedelemügyi miniszter úrhoz is megfelelő átiratot intézett.

Onczay László vál. tag véleménye szerint a többlettermelés átvétele nem szolgálja az erdőbirtokosok érdekét, mert ha a MÁV előre nagymennyiséget vesz át, az erdőgazdaságok jövő évi termelését látja veszélyeztetve. Kéri, hogy a MÁV csak bizonyos meghatározott mennyiségen, 50—60.000 drb talpfán túl ne vegyen át, mert ez a birtokosok kárára volna.

Ügyvezető közli, hogy az egyesület Onczay kívánságát már figyelembe vette s az átveendő mennyiséget 100.000 drb-ban kérte megállapítani.

Onczay László kérését fenntartja, mert a 100.000 drb-ot, mely a kiírt mennyiségnek negyedrésze, soknak tartja. Nem látja a közre előnyösnek ily nagy mennyiség átvételét.

Báró Prónay György vál. tag az ügyvezető jelentésének elfogadását kéri. Véleménye szerint a talpfakérdés, melynek megoldása nem is oly nehéz, rendezésre vár. Azokon a tárgyalásokon, amelyeken a MÁV az átvételi árakat leszorítani igyekezett, szintén résztvett. Méltánytalannak tartja a MÁV eljárását az üzleti politika szempontjából, momentán talán indokolható ez az eljárás.

de nagyon rövidlátó ez a politika, mert könnyen megbosszulhatja magát.

A MÁV ugyanis a termelés csökkentése esetén a talpfát vagy külföldről lesz kénytelen drágán beszerezni, vagy pedig azért fogja drágán venni, mert a termelők meg fognak szerveződni. Azon az állásponton van, hogy a birtokosok szempontjából a kérdést meg kell szervezni. Az indítványok tárgyalása során a kérdésnek a jövő évben való organizálása érdekében megfelelő indítványt fog tenni.

Onczay László a talpfafelajánlás kulisszatitkainak feltárása után furcsának tartja, hogy most egyesek a többlet átvétele révén kivételes helyzetbe jussanak. Attól tart, hogy az átvétel a jövő évben árrombolást fog előidézni.

Ügyvezető véleménye szerint a túlszállítás nem lesz nagyméretű. Egyben utal a tavalyi kiírásra, mely bár a MÁV a többletet 2 év előtt átvette, nagyobb volt, mint az ez évi kiírás.

Térfi Béla elnök tájékoztatásul közli, hogy az egyesület már 100.000 drb talpfa átvétele mellett foglalt állást. Kérdés, hogy az Onczay által kívánt módosítás nem gyengíti-e kifelé az egyesület álláspontját?

Bárány Inkey Pál véleménye szerint a különbség oly lényegtelen, hogy kár felette vitatkozni.

Az igazgató-választmány végül is ügyvezető bejelentését tudomásul vette.

Ügyvezető jelenti, hogy a kereskedelemügyi miniszter úr, az egyesületnek az erdei fenyőtalpfa átvételére irányuló előterjesztését — figyelemmel arra, hogy a hazai erdőbirtokosok a MÁV-nak úgy műszaki, mint gazdasági szempontból a selejtesebb fenyőanyaggal szemben jóval kedvezőbb tölgy, illetve bükk talpfa szükségletét teljesen fedezni képesek, nem vette figyelembe.

Ügyvezető a kérdésnek függőben tartását javasolja azzal, hogy az erdei fenyőtalpak átvétele érdekében arra alkalmas időben új előterjesztés tétessék.

Az igazgató-választmány egyhangúan a javaslat értelmében határoz.

Ügyvezető jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter úr a gabona jelzálogjognak az erdei fatermékekre való kiterjesztése ügyében kidolgozott tervezetnek a letárgyalására ez évi szeptember hó 15-ére értekezletet hívott egybe, amelyen az egyesület képviselőjében báró Waldbott Kelemen alelnök, báró Prónay György és gróf Teleky József vál. tagok és az ügyvezető jelentek meg. A tárgyalások során az egyesület kívánságai 90%-ban el lettek fogadva. Értesülése szerint a vonatkozó rendelet rövidesen meg fog jelenni.

Egyhangúan tudomásul szolgál.

Ügyvezető jelenti, hogy a kereskedelemügyi miniszter úr a nyers parkettafa kedvezményes fuvardíja érdekében tett előterjesztést elutasította s így az egyesület e kérdésben sem tudott eredményt elérni.

Érthetetlennek tartja a m. kir. kereskedelemügyi miniszter úrnak e kérdésben elfoglalt álláspontját, mert a nyers parkettfriz a magyar fűrészek termelvényeinek igen jelentős részét képezi és a parkettfriz a hazai tölgyrönkökből előállított többi fűrészáruhoz hasonlóan szállítási kedvezményre ugyancsak rá van utalva.

Javasolja, hogy az egyesület e kérdésben felterjesztéssel forduljon ismételten az illetékes miniszter urakhoz és egyben kérje fel Papp Béla őméltóságát, hogy a kedvezmény megadása érdekében a kereskedelemügyi miniszteriumnál járjon közbe.

Az igazgató-választmány egyhangúan ügyvezető javaslata érdekében határoz.

Ügyvezető ezután bejelenti Létz Lajos min. tanácsos, rendes tag elhalálozását.

Az igazgató-választmány javaslatára egyhangúan részvételnek jegyzőkönyvi megörökítését határozza el.

Ügyvezető javaslatára az igazgató-választmány végül Drágffy Tibor erdőmérnököt ajánlja: Béky Albert és Kemény Lajos, továbbá Halász László erdőmérnököt ajánlja: Fodor Gyula és Tamás János, a rendes tagok sorába iktatja és tagdíjukat kezdő állásukra való figyelemmel az altisztekéhez hasonlóan évi 12 P-ben állapítja meg.

Ügyvezető ezután az 1933. évi rendes közgyűlés helyének és idejének megállapítása tekintetében javasolja, hogy a közgyűlés az alapszabályokban előírt tárgysorozattal Bulapesten december hó közepén 12 és 19-ike között tartassék. Egyben jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter úr az erdőtörvény tervezetét azzal adta le az egyesületnek, hogy észrevételeit még november hó végéig terjessze elő. Miután a törvénytervezet-bizottsági és választmányi tárgyalására is szükség van, javasolja, hogy az általános erdőgazdasági és törvényelőkészítő bizottság hívassék össze november hó 22, 23 és 24-ére, míg a választmányi ülés előbbieik után oly időben, hogy november hó végéig az írásbeli előterjesztés elkészítésére is maradjon néhány nap.

Fröhlich Brunó, Papp Béla, Waldbott Kelemen és Onczay László hozzászólása után az igazgató-választmány a bizottsági ülések idejét ez évi november hó 22, 23 és 24-ére, a választmányi ülést november hó 25-ére és az évi rendes közgyűlés idejét ez évi december hó 19-ére tűzi ki.

Az igazgató-választmány ezután báró Prónay György és ügyvezető javaslatára egyhangúan hozzájárul ahhoz, hogy az általa-

nos erdőgazdasági és törvényelőkészítő-bizottság báró Biedermann Imre, báró Prónay György, gróf Esterházy Móric, gróf Apponyi Károly, dr. Karaffiáth Jenő, herceg Montenuovo Nándor és Ivády Bélával kiegészíttessék s hogy egyes országgyűlési képviselők is felkéressenek a bizottsági tárgyalásokon való részvételre.

Ügyvezető javaslatára az igazgató-választmány egyhangúan hozzájárul ahhoz is, hogy a törvény egyes fejezetének feldolgozására egyes, a bizottságokon kívülálló tagok is felkéressenek.

Gróf Esterházy Móricnak a már letárgyalt és a leadott tervezet közötti eltérések feltüntetésére vonatkozó észrevételére, báró Inkey Pál javaslatára az igazgató-választmány a meghívón az azoknak az Erdészeti Lapoknak megjelölését határozza el, amelyekhez a kérdéses tervezetek annakidején csatolva lettek.

Ezután **Onczay László** a földbirtokreform során az O. F. B. által elrendelt kényszerbérletek kérdésével foglalkozva, a következő indítványt terjeszti elő:

„Az Országos Erdészeti Egyesület Tekintetes Elnökségének Budapest. A földbirtokreform során az O. F. B. igen sok erdőbirtokost kötelezett arra, hogy feltétlen erdőtalajt 10 évi bérleti kötelezettséggel legelőként adjon bérbé.

Tekintve, hogy a 10 évi kötelezettség a legtöbb helyen már lejárt, fel kell vetni a kérdést, hogy ezen bérletekkel mi lesz?

Ha minden törvényes rendelkezés nélkül a birtokos — a viszonyok kényszerűségéből, de jogilag rendezetlenül — a szőbanforgó erdőtalajt továbbra is a bérlők kezén hagyja, afelett rendelkezési jogát soha többé nem fogja gyakorolhatni.

Ezen túlmenőleg pedig ezen legelők legtöbbje a legeltetés következtében elkopárosodásnak indult és 80—90%-ban szaporítani fogja a magyarországi — amúgy is szép számú — kopárságokat. (Tudunk olyan esetet, ahol az erdőfelügyelőség a kényszerbérletben lévő legelőt a kopárfásítási tervbe már felvette és az erdőbirtokost kötelezte a vízmosások lekötésére és fásítására, a legeltetés pedig tovább folyik.)

Tisztelettel javasolom: forduljon az Országos Erdészeti Egyesület a földművelésügyi miniszter úrhoz s kérje, hogy:

a kényszerbérleteket azonnal szüntesse meg ott, ahol a szőbanforgó terület elkopárosodásnak indult, vagy annak veszélye fennforog;

ezeket a területeket a birtokos megterhelése nélkül fásítsa be az állam;

végül pedig tegye vizsgálat tárgyává, hogy a birtokos tulajdon- s rendelkezési jogának megvédése mellett a nem veszélyeztetett talajú legelő további bérbeadása miként volna megoldható?”

Az indítvány fölött megindult élénk vita során **gróf Esterházy Móric** annak a nézetének ad kifejezést, hogy a kormány a kényszerbérleteket, — bár birtokpolitikai célja felől nincsen kéllően tájékozva, — meg fogja hosszabbítani s így a felterjesztés esetleg épp ellenkező hatást fog kiváltani. **Onczay László** a helyzetet ott tartja a legveszélyesebbnek, ahol a kényszerbérletek kopárosodásnak indultak. Leghelyesebb volna a községeket arra kötelezni, hogy a kérdéses területeket vegyék meg. **Báró Waldbott Kelemen** a kérdés végleges rendezését tartja szükségesnek. Felfogása szerint azt kell megállapítani, hogy az O. F. B. miért adta? Ha azért adta, mert a legelőre tényleg szükség volt, úgy ezt az állapotot véglegesíteni kell. Ellenkező esetben a legelőként bérbeadott területet visszaadják a birtokosnak. A birtokost nem lehet arra kötelezni, hogy saját költségén a területet rendbe hozza. Egyébként pártolja **Onczay** indítványát. **Báró Inkey Pál** figyelemmel arra, hogy az új erdőtörvény a kérdést rendezni fogja, feleslegesnek tartja az indítvány mostani tárgyalását. **Onczay László** indítványával ennek az akut bajnak jogi rendezését kívánja biztosítani. Hogy a törvény mikor lesz meg, senkisé nem tudja. Nem lehet tűrni, hogy kopárok mesterségesen létesítsenek. Nem hiszi, hogy a kormány elzárkozna a kérdés rendezése elől. **Papp Béla** helyesli a kérdéssel való foglalkozást. Javasolja, hogy az egyesület megfelelő felterjesztéssel forduljon a kormányhoz a kérdés rendezése céljából. A kormányzat dolga aztán, hogy a kérdést hogy oldja meg.

Ügyvezető nem tartja célszerűnek, hogy éppen az Egyesület és éppen most vesse fel a kérdés végleges megoldásának gondolatát. Ezért közbevető indítványként javasolja, hogy egyelőre az egyes előfordult kirívó eseteket vigyék a kormány elé és kérjék ezek orvoslását. A kérdés maga pedig a törvényben legyen tárgyalva. **Ügy gróf Esterházy Móric**, mint **Onczay László** helyeslik ügyvezető javaslatát és ahhoz hozzájárulnak. **Fröhlich Brunó** **Onczay** eredeti indítványa mellett foglal állást. Az egyesület felterjesztésében hívja fel a földművelésügyi miniszter úr figyelmét a méltánytalanságokra és kérje ezek orvoslását. Ez módot ad a kérdés megvizsgálására és megfelelő rendelkezés kiadására. Így támpontot kap a földművelésügyi miniszterium arra is, hogy miért kellett a kérdést a törvényben tárgyalni. **Báró Waldbott Kelemen** is jónak tartja az egyes esetek bejelentését. **Onczay László** ismételtén felszólalva, az ügyvezető indítványának elfogadásához hozzájárul.

Az igazgató-választmány az ügyvezető javaslata értelmében határoz.

Onczay László ezután következő indítványát terjeszti elő:

„Az Országos Erdészeti Egyesület Tekintetes Elnökségének

Budapest. A m. kir. kormány — tekintve, hogy az országos tűzifa-termelése a szükségleteket nem fedezi — az állami hivatalok, iskolák, intézmények, iskolák — köszénnel való fűtését rendelte el.

Az egyébként helyes rendelkezés során nem vette figyelembe, hogy az erdősült vidék közvetlen közelében lévő hivatalok, iskolák sokkal olcsóbban tudják helyiségeik fűtését — a közvetlen közelükben fekvő erdők II. osztályú (nem piacképes) fájával biztosítani. (Pl. a mi vidékünk 3 állami iskolájának köszénfűtése iskolánként 180 P-vel kerül többbe, mint ha fával fűtenének.)

Ez az államháztartás indokolatlan megterhelésén kívül egyedül a szénbányászatnak előnyös. Az erdőbirtokosságra azonban egyenesen káros, mert a II. osztályú fája eladatlaná vált s ott rothad az erdőn.

Tisztelettel javasolom: forduljon az Országos Erdészeti Egyesület a földművelésügyi miniszteriumhoz, hogy a széntüzelésnek az erdősült vidékeken való forszírozásától a kormány tekintszen el s tegye vizsgálat tárgyává esetenként a tüzelőanyag megválasztásának kérdését s ott, ahol a fa olcsóbb, a tűzifa használatától intézményeit ne tiltsa el."

Egyben kéri, hogy az egyesület a földművelésügyi miniszter úrhoz intézendő felterjesztésén kívül a javaslatot a Fagazdasági Tanácshoz is tegye át.

Gróf Esterházy Móric a javaslattal kapcsolatban az ügyvezetőtől mindenekelőtt két kérdésre vonatkozóan tájékoztatást kér. Elsősorban a tűzifakészletek tekintetében előfordult különböző s a válság által megcáfolt hivatalos adat-bejelentésekre utalva azt kérdezi, hogy az egyesület az idei évre vonatkozóan tett-e szó-vagy írásbeli előterjesztést, hogy 1934. évben mekkora lesz az import szükséglet?

Második kérdése pedig azzal az értesülésével kapcsolatos, hogy a pénzügyminiszterium a tűzifának a gabonához viszonyított magasabb árára, valamint várható 10%-os áremelkedésére való figyelemmel az erdőbirtok adóját túlkicsinynek tartja és ezért az erdőkre ki is akarja terjeszteni a mezőgazdaságnál alkalmazott adóemelési sémát, amely szerint a mezőgazdaság a régi állapothoz képest ma már négyszeres vagyoadót fizet. Arra kéri a választmány igen tisztelt tagjait, hogy fordítsák figyelmüket erre a kérdésre, mert az erdőbirtokot esetleg oly vagyonadóval sújthatják, mely tárgytalanná teszi bármiféle kérdés rendezését. Kérdezi, hogy az egyesületnek van-e erről tudomása?

Ügyvezető az első kérdésre vonatkozóan közli, hogy az egyesület részéről hivatalos nyilatkozat nem történt. A készletekről csak akkor fog az egyesület értesülést szerezni, ha azok összeírása megtörtént. Egyben közli, hogy értesülése szerint az egyik igazgatóság kerületében hibásan írják össze a készleteket. Papp

Bélát kéri, hogy pótlólag utasítsák az igazgatóságokat a vasúton szállításra kerülő tűzifakészleteknek megfelelő elkülönítésére. Tájékoztatásul közli, hogy tavasszal 97.000 vagón készletet jelentettek be. Ebből a MÁV 13.000 vagónt vett meg. 60.000 vagónra adtak ki eddig kedvezményes fuvarlevelet. Nem hiszi, hogy 24—26.000 vagónnál több vasúton szállítható fa álljon rendelkezésre. Ez véleménye szerint nagy baj, mert ez a szükségletet március végéig sem fedezi. Adatait kéri bizalmasnak tekinteni. Hogy mennyi a tényleges készlet, azt a készletbejelentés lesz hivatva eldönteni.

A második kérdésről az egyesületnek nincsen tudomása.

Onczy László indítványa tekintetében pedig javasolja a kívánt felterjesztésnek elkészítését és a földművelésügyi miniszter úrnak való megküldését.

Papp Béla tájékoztatásul közli, hogy egy vonatkozó kormányrendelet szerint, ha beigazolják, hogy a fával való tüzelés olcsóbb a széntüzelésnél, a fatüzelésre engedélyt adnak. Javasolja a földművelésügyi miniszter úr közbenjárásának kikérését. Egyben közli, hogy a vasúton szállításra kerülő tűzifának a készletkimutatásokban való elkülönítése el lett rendelve. A dolognak utána fog nézni, s amennyiben szükséges, az érdekelteket felelősségre fogja vonni.

Az igazgató-választmány végül, Onczy László indítványát magáévá téve, egyhangúan az indítvány értelmében határoz.

Báró Prónay György közli, hogy indítványát a jövő választmányi ülésen terjeszti elő.

Gróf Esterházy Móric második kérdésével kapcsolatban megindult élénk vita során Osztrólczy Miklós azon nézetének ad kifejezést, hogy a kérdést föltétlenül figyelemmel kell kísérni és résen kell lenni, mert a legnagyobb abszurdumok származhatnak belőle. Erős mozgalmat kellene indítani, hogy a hozadékértékelés alapján való adókivetés visszaállíttassék.

Ügyvezető vállalkozik a kérdés figyelésére, de annak megindítását nem tartja célszerűnek.

Ügyvezető javasolja, hogy a közgyűlésen választandó új választmányi tagok kijelölésére az elnökség vezetése alatt egy bizottság küldessék ki. Javasolja, hogy a bizottságba báró Prónay György, báró Inkey Pál, báró Biedermann Imre, Rimler Pál, Papp Béla, Onczy László jelöltessék.

Az igazgató-választmány egyhangúan ügyvezető javaslata értelmében határoz.

Ügyvezető végül Róth Gyula következő indítványát terjeszti elő:

„Nagyméltóságú Elnök Úr! A főiskolák és egyetemek átszervezése ügyében tartott minisztertanács hivatalos formában közre-

bocsátott jelentése értelmében a műegyetem és a vele egyesített főiskolák a „József Nádor műszaki-, közgazdasági- és mezőgazdasági műegyetem” nevét fogja viselni, ugyaníly nevű karokból áll, amelyek utóbbikához fog tartozni a mi erdőmérnöki főiskolánk, mint ennek a karnak egyik osztálya.

Nagyméltóságod és minden szaktársunk előtt ismeretes az a régi, nehéz küzdelem, amelyet a magyar és a külföldi erdőgazdaságok egyaránt viselnek szakérdekeik érvényesítése végett, amely többek között mindig az „erdőgazdaságnak” a „mezőgazdaság” gyűjtőneve alá való sorozása ellen is irányul. Az 1907. évi wieni nemzetközi mezőgazdasági kongresszuson hangzott el az erdőgazdaság számos képviselőinek ajakáról az a kijelentés, hogy az erdőgazdaság ezentúl már nem fog résztvenni oly kongresszusokon, amelyek neve „mezőgazdasági”, mert ebbe az erdőgazdaság nem tartozik bele. A római nemzetközi földművelési intézettől is azt követelte az erdőgazdaságnak számos képviselője, hogy a mezőgazdasági gyűléseket az erdőgazdaságtól elválasztva kell megtartania. Hazánkban az a minisztérium, amelynek hatáskörébe a mezőgazdaság is, de egyebek között az erdőgazdaság is tartozik, nem „mezőgazdasági”, hanem „földművelésügyi” minisztérium.

Az a név, amely a műegyetem nevében a mezőgazdasági jelzővel foglalja össze a mezőgazdaságot az erdőgazdasággal, nem számol az erdőgazdaság jogos igényeivel, ezért tisztelettel javasolom, méltóztassék az illetékes minisztériumokhoz fordulni azzal a felterjesztéssel, hogy a műegyetem új karának ne „mezőgazdasági”, hanem „földművelési” kar legyen a neve, annak a heyes megoldásnak analógiájára, amely a minisztérium nevében kifejezésre jutott.”

Ügyvezető az indítvánnyal nem ért egyet, mert véleménye szerint az erdőmérnöki karnak nem a mezőgazdasági, hanem a műszaki fakultásban van a helye.

Fröhlich Brunó közli, hogy a törvényben az erdőmérnöki kar nincs a mezőgazdasággal összekapcsolva. A műszaki jelleg a törvényből fog kitűnni.

Az igazgató-választmány az elhangzott észrevételek után az indítványt egyhangúan elveti.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Kmf.

JEGYZÖKÖNYV.

Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató választmányának Budapestén, az egyesület székházában 1933. évi november hó 25-én tartott rendes üléséről.

Megjelentek: báró Waldbott Kelemen alelnök, Biró Zoltán ügyvezető, Ajtay Jenő, dr. Ajtai Sándor, Béky Albert, Beyer Jenő, gróf Esterházy Móric, Fiedler Jenő, Földváry Miksa, Fröhlich Brunó, Ivanich Ferenc, Kallivoda Andor, dr. Karaffiáth Jenő, gróf Károlyi Gyula, Karsai Károly, gróf Keglevich Gyula, Kozma István, ifj. gróf Mailáth József, Molcsányi Gábor, Onczay László, Orosz Antal, Papp Béla, Véssey Mihály vál. tag urak, Ááron Oktávián, Czillinger János, Jeszenszky Ferenc rendes tagok és Lengyel Sándor segédtitkár.

Báró Waldbott Kelemen elnök: Üdvözlöm a megjelent urakat és az igazgató választmánynak a mai napra kitűzött ülését megnyitom.

Megállapítom, hogy az igazgató választmány ülésének időpontja az Egyesület közlönyében is közzé lett téve, s ezenkívül a választmányi tag urak külön írásbeli meghívót is kaptak.

Az ülés a megjelentek számára való tekintettel határozatképes.

Távolmaradásukat kimentették: Térfi Béla alelnök, báró Inkey Pál, Kiss Ferenc, Kovács Gábor, Matusovits Péter, Péch Kálmán, Takách Zsigmond és gróf Zelenski Róbert választmányi tag urak.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Ajtay Jenő és Molcsányi Gábor vál. tag urakat kérem föl.

Tisztelt igazgató választmány! Mai ülésünk legfontosabb tárgya az új erdőtörvényjavaslat letárgyalása.

Közlöm a t. igazgatóválasztmánnyal, hogy az általános erdőgazdasági és törvényelőkészítő bizottság 3 napon át reggeltől estig tartó tárgyalással a javaslatot a minisztérium képviselőivel részletesen letárgyalta, s egy-két pont kivételével megállapodásra is jutott.

A kompromisszumszerű eredményt nagyon is értékesnek tartom és óva intek mindenkit attól, hogy a nyilvánosság elé esetleg terjesztendő különvéleménnyel az egyesületnek a kérdésben elfoglalt álláspontját gyengítse.

A tárgyalások eredményét az ügyvezető Úr fogja részletesen jelenteni, s egyúttal azt is, hogy melyik függő kérdésekkel lesz még szükséges a minisztériumhoz fordulnunk.

A költségelőirányzat megállapítására és a múltévi zárszámadásra csak az erdőtörvény letárgyalása után fogunk áttérni.

Felkérem ügyvezető urat, hogy a tárgyalásokra vonatkozó jelentését terjessze elő.

Bíró Zoltán ügyvezető leghelyesebbnek véli, ha az általános erdőgazdasági és törvényelőkészítő bizottság által a törvénytervezeten javasolt módosításokat pontról-pontra felolvassa, hogy azokat az igazgatóválasztmány is letárgyalhassa. A módosítások letárgyalása után pedig azokat a kérdéseket kívánja ismertetni, amelyekben külön felterjesztés szükséges.

Kozma István a törvény címével kapcsolatban úgy véli, hogy törvény címében a természet védelmét is kifejezésre kellene juttatni, miután a törvény a természet védelmét is tárgyalja. „Az erdőkről és természetvédelelről” címet tartaná helyesnek. Egyben felhívja a figyelmet a törvénytervezet egyes pontjai között fennálló ellentétekre, melyek kiigazítását szükségesnek tartja.

Fröhlich Brunó a kodifikálás iránti kívánságoknak közvetlenül vele való közlését kéri, hogy azokat figyelembe vehesse. A törvénytervezet tárgyalása során főleg az elvi kérdések tisztázását kéri.

A cím tekintetében elhangzott észrevételre megjegyzi, hogy mint az egyszerűsítés híve, az „Erdőkről” szülő címet, mely tulajdonképpen a természetvédelem fogalmát is magában foglalja, helyesnek tartja.

Báró Waldbott Kelemen elnök megemlíti, hogy a tervezet tárgyalása során több esetben maga a bizottság sem tudott végleges szövegben megállapodni. Kéri, hogy a választmány ne foglalkozzék szövegezéssel, csak hívják fel a figyelmet az esetleges szövegezési hibákra és ezeket Fröhlich Brunóval közvetlenül tárgyalják le.

Kozma István felhívja még a választmány figyelmét a törvény természetvédelmi részére, amely a törvény közepén foglal helyet. Miután a természetvédelem az erdőgazdaság dolgától eltérő kérdés, véleménye szerint a természetvédelem ügyét át kellene helyezni, még pedig a vegyes rendelkezések elé. A természetvédelmi részt az erdőkre vonatkozó rész után kellene letárgyalni.

Báró Waldbott Kelemen elnök megjegyzi, hogy már a bizottságban is felmerült hasonló kívánság, de miután a törvény büntető rendelkezései a természetvédelmi részre is vonatkoznak, s meggyőződtek az elhelyezés praktikusságáról, nem változtattak a tervezet beosztásán.

Papp Béla a kérdéshez szólva előadja, hogy a földművelésügyi minisztérium a tervezetet az igazságügyi minisztérium kodifikációs osztályával már letárgyalta s a törvényelőkészítő osztály is a természetvédelmi résznek a büntetőrendelkezések előtt való elhelyezését tartotta helyesnek.

Bíró Zoltán ügyvezető ezekután előterjeszti az általános erdőgazdasági és törvényelőkészítő bizottságnak a törvénytervezet módosítására vonatkozó javaslatát és egyben részletesen ismerteti a bizottság állásfoglalásának összes indokait.

A bizottság javaslata a következő:

(A javaslatot és indokolást lásd az egyesületnek a törvénnyel kapcsolatos felterjesztésénél.)

A törvényelőkészítő bizottság javaslatának legnagyobb részét az igazgatóválasztmány egyhangúan elfogadja. Az igazgatóválasztmány egyben az erdők államerdészeti kezeléséről szóló VI. fejezet 62. a) pontjának határozata ellen a közigazgatási bírósághoz való fellebbezés biztosítása céljából a 62. a) pontnak a 253. §-ba való felvételét, a 183. §-nál stiláris módosításként az első bekezdésben „be kell vonni” szavak után „ugyanezekkel a birtokostársakkal” szó beiktatását határozza el. Az erdőbirtokosságról szóló ötödik címmel (175. és 215. §) Fröhlich Brunó, gróf Eszterházy Móric szigorítást célzó javaslatának elfogadásával szívesen hozzájárul a 2000, illetve 1000 P-ös értékhatárnak 500 P-re való leszállításához. A választmány a módosításnak így értelemben a tervezetben való keresztülvezetését határozza el.

A. 230. § tárgyalása során az igazgatóválasztmány elhatározza, hogy a felterjesztésben a fényreklámok használatának szabályozására hívassék fel a földművelésügyi miniszter úr figyelme.

Az igazgatóválasztmány a természetvédelemről szóló hatodik cím 236. §-ban „a tenyészetében zavarni” fogalomnak megfelelőbb kifejezését kívánja.

Az „Erdőrendészeti hatóságok, a jogorvoslatok, az erdészeti igazgatás szervezete” hetedik cím 253. §-nak a közérdekű erdőtelepítésre vonatkozó 9-ik pontjával szemben a bizottság által javasolt módosítást **dr. Karaffiáth Jenő** aggályosnak tartja, mert azt a földművelésügyi miniszter úr nem fogadhatja el. Kéri a javaslat revízió alá vételét. **Ügyvezető** megjegyzi, hogy a módosítás kívánsága birtokos részéről merült fel. Érthetőnek tartja a birtokosok védekezését, mert az említett 9-ik pont erősen belenyul a magánjogba.

Kozma István a bizottság javaslatát ajánlja elfogadásra. **Karsay Károly** véleménye szerint leghelyesebb lenne, ha a közérdekű erdősítésekre vonatkozóan a törvény nem tartalmazna intézkedéseket. A közhatóságot az egyén szempontjából nem lehet korlátozásnak alávetni. Bele kell nyugodni abba, hogy ha a miniszter úr egy erdősítést szükségesnek tart, ezt felülbírálni nem lehet. Javasolja a fellebbezési fórum kikapcsolását. **Báró Waldbott Kelemen** megjegyzi, hogy a bizottságnak nem állott szándékában a közérdekű erdősítések megakadályozása.

Az igazgatóválasztmány végül a hivatalos szöveg mellett foglal állást.

A tizedik cím „Vegyés-, átmeneti és zárórendelkezések” 331. §-ánál az igazgatóválasztmány elhatározza, hogy az egyesület, a törvénytervezetre vonatkozó felterjesztésében mutasson rá a kikötés fenntartásának fontosságára.

Az igazgató-választmány a 335. §-ra javasolt bizottsági módosítást „nevezetesebb természeti helyek” szavak után „mint turista-helyek” szavakkal egészíti ki.

A 336. §-nál **dr. Karaffiáth Jenő** javaslatára az igazgató-választmány elhatározza, hogy a felterjesztésben fel kell hívni a földművelésügyi miniszter figyelmét a turistáskodás kérdésének közmegegyezésre való rendezésének szükségességére. Legcélszerűbben az Országos Magyar Turista Szövetségnek és az Országos Erdészeti Egyesületnek bevonásával lehetne alapot találni a kérdés kielégítő rendezésére.

Báró Waldbott Kelemen elnök a törvénytervezet tárgyalásának befejeztével annak a reményének ad kifejezést, hogy a régóta várt törvény tető alá hozása most már nem fog sokáig elhúzódni. Egyben köszönetet mond az Országos Erdészeti Egyesület nevében Papp Béla Öméltóságának, aki fáradságot nem ismerve, foglalkozott a törvényvel, aki a bizottság észrevételeit és javasolt módosításait megértéssel fogadta és aki nem zárkozott el a kompromisszum-szerű megállapodások létesítése előtt. Köszönetet mond továbbá Fröhlich Brunónak, aki hosszú éveken át foglalkozott a törvény megfelelő előkészítésével és végül köszönetet mond Biró Zoltánnak, az egyesület ügyvezetőjének, aki a tervezet letárgyalása körül szerzett kiváló érdemeket.

Ügyvezető ezután előterjeszti az Országos Erdészeti Egyesület 1932. évi zárszámadását és 1934. évi költségelőirányzatát.

Az 1932. évi zárszámadásban az 1932. évre előirányzott 62.313 pengő 55 fill. bevétellel szemben 77.356 P 12 fill. tényleges bevétel jelentkezett. Az előirányzott 62.313 P 55 fill. kiadással szemben ugyancsak 77.356 P 12 fill. volt a tényleges kiadás. Az 1932. évet az egyesület így minden hiány nélkül zárta. Az egyesület 1934. évi költségelőirányzatában 59.428 P 48 fill. kiadással szemben ugyanekkora bevétel lett előirányozva. A bevétel a házbérekénél 3012 P 84 fill.-rel csökken, mert a székház lakásainak bérét az újabb bérbeadások alkalmával a mai viszonyoknak megfelelően le kellett szállítani. Meg van azonban a remény arra, hogy az egyensúlyt a jövőben is fenn lehet tartani a különféle fuvarlevél- és szállítási igazolványakciókból eredő jövedelemből. Ezután ügyvezető a zárszámadás és költségvetési előirányzat elfogadását kéri.

Az igazgató-választmány úgy a zárszámadást, mint a költségelőirányzatot egyhangú határozattal elfogadja.

Ügyvezető javaslatára az igazgató-választmány az egyesület által évenként az erdészeti özvegyek és árvák részére adományozni szokott karácsonyi segély céljára egyhangú határozattal 700 P kiutalását engedélyezte, és a segély kiosztására az elnökséget egyben felhatalmazta.

Végül Papp Béla bejelenti, hogy az egyesület hosszú fáradozását végre siker koronázta. A földművelésügyi miniszter úr ugyanis, úgy

a hazai, mint a külföldi tűzifa értékesítését 1934. évi január 1-től három évre az Egyesület és Fagazdasági Tanács javslata értelmében az Erdőbirtokosok és Fakereskedők Forgalmi R. T.-ra bízta. A R. T. köteles lesz a birtokosok tűzifáját felajánlás esetén átvenni és megfelelő hitelt nyújtani.

Az igazgató-választmány a bejelentést örömmel veszi tudomásul. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Kmf.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek a m. kir. földművelésügyi miniszter úrhoz intézett két felterjesztése az új erdőtörvénytervezettel kapcsolatban.

I.

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Tiszteletteljes hivatkozással Nagyméltóságodnak ez évi 65.207/I. 1. számú nagybecsű leiratára, van szerencsénk az új erdőtörvény tervezet ügyében tisztelettel a következőket közölni:

Egyesületünk a legnagyobb örömmel szerzett tudomást arról, hogy Nagyméltóságod hajlandó a magyar erdőgazdaság több mint 2 évtizedes kérését honorálva, az új erdőtörvényt a törvényhozás elé vinni.

Feltétlenül szükségesnek tartja ezt Egyesületünk nemcsak azért, mert az alapelveiben kétségtelenül helyes, de a több mint egy fél évszázad alatt bizonyos mértékig elavult magyar erdőtvény kiegészítésre és módosításra szorul, de azért is, mert az új törvénynek a rendeletekkel való kormányzás hatálybaléptetése egyedül adhatja meg a biztos alapot a magyar erdőgazdaság cél tudatos és eredményes fejlesztésére.

Egyesületünk törvényelőkészítő bizottsága és igazgató-választmánya részleteibe menőleg tárgyalta a tervezetet, s a függő kérdésekre vonatkozólag Nagyméltóságod kiküldötteivel teljesen egyetértő megállapodásra jutott.

Maradt azonban néhány olyan kérdés, amelyekre vonatkozólag részint nem lehetett végleges megállapodásra jutni azért, mert azok elintézése más miniszter urak hatáskörét is érinti, részint pedig azért, mert a fölmerült kérdések rendezése a végrehajtási utasításba tartozik, vagy esetleg rendelettel való elintézést tesz szükségessé és kívánatossá.

Azokat a módosításokat, amelyekre vonatkozólag Nagyméltóságod kiküldötteivel véglegesen megállapodnunk lehetett, tiszteletteljes előterjesztésünk melléklete tünteti föl az indokolással együtt, míg a többiekre vonatkozólag a következőket van szerencsénk Nagyméltóságodnak tisztelettel előterjeszteni.

Az új törvénytervezet 71. §-a tárgyalja az állami kezelésbe

vett községi és némely más erdők kezeléséért és őrzéséért az állam által szedhető járulékok kivetését.

Evtizedek óta általános és jogos a panasz, — különösen a Csonkaország északi részén fekvő erdőbirtokok részéről, — hogy a kivetett kezelési és őrzési járulékok messze túlhaladják egyes, valóban szegény erdőbirtokosságok jövedelmét.

Egyesületünk ezért célszerűnek tartaná, ha a törvényben megállapíttatnék az a legmagasabb határ, amennyivel ezek a tisztán kisemberekből alakult birtokosságok kezelési és őrzési költséghányad címén megterhelhetők lennének, s a maga részéről a kivetett állami földadó értékét tartaná annak az értékhatárnak, ameddig a legnagyobb terhelés elmehet.

Akárhány helyütt előfordul ugyanis az, hogy különösen a volt úrbéresek részére kiosztott erdőterületek jövedelme még az esetben sem fedezi ezeket a költségjárulékokat, ha az összes tagoknak biztosított használatokat a legkisebb mértékre szorítják vissza.

Bármennyire a birtokosok érdekében áll is az, hogy ezek az erdők lehetőleg jókarban tartassanak fenn, az erdők állami kezelésbe vételét mégis elsősorban a közérdek követeli, s így nem lehet elzárkózni annak a felfogásnak a méltányossága elől, hogy az ebből származható terheket bizonyos maximális határon túl a legnagyobb közösség: az állam vállalja magára.

Föl kell itt hívnunk Nagyméltóságod nagybecsű figyelmét egy másik körülményre, amelyik a birtokossági adminisztráció és maga a szervezet ellen is sok ellenszenvet vált ki.

Ez pedig az az intézkedés, hogy azokban az esetekben, amikor a közös erdő jövedelme a felmerült költségeket nem fedezi, a birtokosság járulékot vet ki, amely járulék közadók módjára lesz behajtvva.

Mivel pedig a birtokosságban való részesedést ebbe a behajtásba bevonni nem lehet, az eredmény az, hogy akárhányszor az illető birtokos ingóságait, állat-állományát, vagy gazdasági felszerelését árverezik el csak azért, hogy a ránézve kézzelfogható értéket alig képviselő birtokossági tag jutalékát tehermentesen megtarthassa.

Véleményünk szerint megfontolás tárgyává kellene tenni azt az elgondolást, nem lenne-e célszerű kimondani, hogy az ilyen járulékok a birtokossági arányrész dologi terhei, s azok behajtása érdekében elsősorban és kizárólag a birtokos tag részesedését kell árverés alá vonni.

A törvénytervezet rendelkezései módot nyújtanak arra, hogy az ilyen arányrészekre a birtokosok összessége elővételi jogot gyakoroljon, vagy azt olyanoknak engedje át, akik a kötelezettségeknek meg is tudnak felelni.

Véleményünk szerint az eljárásnak ez a módja két lehetőségre nyitna alkalmat.

Vagy arra, a birtokosok száma lehetőleg apadjon, s az mind-azok kezébe kerüljön, akik azt megfelelően értékelni tudják, sőt azért szükség esetén áldozatot is hajlandók hozni, vagy pedig arra, hogy a ma a birtokosságok kezén levő erdők az arányrészek lassú és fokozatos fölvásárlása révén a politikai község, mint erkölcsei testület tulajdonába kerüljenek.

Úgy véljük, mind a két megoldás csak elősegítené azt, hogy ezek az erdők közérdekű hivatásuknak jobban meg tudjanak felelni.

A törvény 84. §-ának második bekezdése az erdőmegosztásra megszabott korlátozások alól kivonja az örökösödés, vagy örökösödés jellegű ajándékozás következtében hagyatéki eljárás során szükségessé váló megosztásokat.

Maga a hagyatéki eljárás végeredményében befejezést nyer akkor, amikor az erre illetékes bíróság a hagyatékot a részese-dési arány megállapításával az örökösöknek átadja.

Az ebből kifolyólag szükségessé váló megosztásoknak a hagyatéki eljárás keretére való korlátozása vagy nagyon elnyujtaná a hagyatéki eljárást, vagy pedig úgyszólván értéktelenné tenné azt a kedvezményt, amelyet a hivatkozott intézkedés az örökösök részére biztosítani kíván.

Szükségesnek tartaná ezért Egyesületünk ennek a bekezdésnek oly értelmű átszövegezését, hogy a hagyaték tárgyát alkotott erdő megosztását az örökösök bármelyike később is kérhesse hatósági jóváhagyás nélkül.

Egyesületünk véleménye szerint a vagyonok örökösödés folytán történő elaprózódása természetes folyamat, aminek törvényes akadályok közbeiktatásával gátat vetni nem is lenne indokolt.

A közös birtok nem lehet eszmény és elérendő cél, mert az ebből felmerülő vagyonjogi kérdések a legtöbb esetben még az egymást nagyon jól megértő örökös-társak is csak torzsalkodásra vezetnek, aminek végeredményben a gazdálkodás és maga a birtok, a vagyontárgy adják meg az árát.

Ezt az előnyt azonban Egyesületünk csak az örökösöknek kívánja biztosítani, nem pedig azoknak, akik esetleg tőlük a hagyatékban való részese-dést vásárlás útján, vagy másként is megszerzték.

Az erdőbirtokosságokat tárgyaló 5. cím 175. és ezzel kapcsolatos §-aiban a 2000 pengős becsértéknek legalább is, 1000 pengőre leendő leszállítását, a 215. §-ban megállapított 1000 pengős értékhatárnak pedig legalább 500 pengőre leendő leszállítását javasolja Egyesületünk azért, hogy a felügyelő hatóságnak a bír-

tokosságok vagyonkezelésébe való beleszólása még továbbmenőleg biztosíttassék.

A vagyonfelügyelet fokozott gyakorlása nélkül ugyanis tartani lehet a birtokosságnak eladósodásától, amit pedig az Egyesület feltétlenül elkerülendőnek tart.

A törvénytervezet 230. §-ával kapcsolatosan az Egyesület a fényreklámok megfelelő szabályozását is szükségesnek tartja, és pedig nemcsak abból a szempontból, hogy a vetítőkészüléket hol lehet felállítani, de abból a szempontból is, hogy a kérdéses hirdetéseket hová lehet vetíteni.

Ez az újabb időben erősen tértfoglaló hirdetési mód ugyanis különösen alkalmas arra, hogy a tájszépségek békés harmóniáját megzavarja.

Ugyancsak külön kell itt foglalkoznunk a 8. cím második fejezetével: az erdei kihágásokkal.

Egyesületünk elfogadja a kormányzatnak azt az álláspontját, hogy a kiszabható büntetéseknél nem szabad eltérniök a rendőri büntető bíraskodásra vonatkozó törvényben megállapított keretektől, mert hiszen a törvény ezeket a kihágásokat is a rendőri büntetőbíró elé utalja.

Maga ez a körülmény lehetetlenné teszi azt, hogy minimális büntetés gyanánt olyan összeg állapíttassék meg, amely a notórius károsítókra egyúttal elriasztólag is hat.

Már pedig azok a minimális büntetések, illetőleg bírságok, amiket ezen az alapon a rendőri büntető bíró kiszabhat és kiszabni szokott, egyáltalán nem alkalmasak arra, hogy a notórius kártevőket a további kártételektől elriasszák.

Különösen áll ez a fiatal ültetésekben újonnan telepített fasorokban, de az idősebb fasorokban is okozott károsításokra, ahol az okozott kár akárhány esetben sokszorosan meghaladja a károsítás következtében eltávolított vagy elpusztult faegyedek értékét.

Mivel azonban a kiszabandó büntetések nagy része a vármegyei árszabályban megállapított ártól, illetőleg értéktől van függővé téve, tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, méltóztassék az árjegyzékek összeállításánál gondot fordíttatni arra, hogy a kiültetett sorfák vagy felújulásban lévő csemeték és fiatal faegyedek értékét az erdei árszabályok lehetőleg magasan állapítsák meg, hogy az ily módon megállapítandó kártérítési összegek és bírságok egyúttal elriasztó hatással is legyenek.

A természeti emlékek védelmét célzó 331. §-nál külön is fel kell hívunk Nagyméltóságod nagybecsű figyelmét a bányaművelés által okozható károsításokra.

A bányatörvény különösen, majdnem szokatlan előnyös helyzetet biztosít a bányászat részére a területeknek nemcsak a tulajdonképpen bányaművelés, de a rakodók, szállítóeszközök, munkáslakások, stb. berendezkedések céljaira való megszerzésénél is.

Bármennyire át legyünk is hatva a bányászat fejlesztésének fontosságától, ezeknek az emlékeknek a megvédésénél súlyt kell helyeznünk arra, hogy azokat a területeket, amelyekre nézve a törvény még a kisajátítási jogot is biztosítani kívánja az államhatalom részére, a bányaművelés, vagy ennek tartozékait képező egyéb berendezések létesítése által okozható károsításoktól is meg lehessen menteni.

Hiszen itt legnagyobb részben aránylag csekély kiterjedésű védett területekről van szó, amelyeknek elkerülése nem lehetetlen akadályt, hanem legtöbbször csak valamivel több költséget jelent a bányaművelésre nézve.

Ha tehát a kérdéses természeti emlék fenntartásával meg lehet indokolni a magántulajdonba való erőszakos beavatkozást: a kisajátítást is, akkor meg kell találnunk a módot arra is, hogy ezek a területek a bányaművelés által okozható károsításoktól is teljesen mentesüljenek.

Sajnálattal nélkülözi Egyesületünk a törvénytervezetből azokat az intézkedéseket, amelyek módot nyújtanának arra, hogy különösen a hegyvidéken túlságosan elaprózott, rendszeres erdőgazdálkodásra nem alkalmas erdőterületek valamilyen módon nagyobb gazdasági egységekké legyenek tömöríthetők.

Egyik-másik hegyvidéki részünkön úgyszólván százsámra találhatók a hegyen-völgyön átfutó mesterséges határvonalakkal elhatárolt olyan birtokparcellák, amelyek egymagukban a rendszeres gazdálkodás életbeléptetésénél — már csekély kiterjedésüknél fogva is — szóba sem jöhetnek.

Módját kellene tehát ejteni annak, hogy ezeket az önálló gazdálkodásra nem alkalmas apró területeket újból olyan birtoktestek formájában lehessen egyesíteni, amelyek már a rendszeres gazdálkodásra alkalmasak.

Végül legyen szabad még egy körülményre felhívni Nagyméltóságod nagybecsű figyelmét.

Egyesületünk teljes tudatában van annak, hogy az új törvényben körülírt kötelezettségek vállalása magára a közre nézve is költség-többletet is jelent.

Rá kell azonban itt mutatnunk arra, hogy azok az óriási terhek, amiket erdőben való szegénységünk a Csonkaország közigazdaságára hárít, s azok az egyéb előnyök, amik az erdők rendszeresebb kezeléséből és szaporításából várhatók, egyaránt indokolttá teszik ezeknek a kötelezettségeknek az állam által leendő elvállalását.

Nehogy azonban az a vád érhesse bennünket, hogy a közterhekkel amúgyis erősen megterhelt magyar adóalanyokat kívánjuk e címen újabb teherrel sújtani, megjelölni kívánjuk egyúttal azt a forrást is, amelyből a kormányzat minden jogos magánérdek sérelmé nélkül előteremtheti az erre a célra szükséges összegeket.

Egyesületünk közel egy évtized óta harcol azért, hogy a külföld-

ről behozott műfatermékeket a kormányzat megfelelő vámmal és forgalmiadóváltással terhelje meg.

Kérésünk nemcsak jogos, de észszerű is.

Teljesen jogos a kérésünk azért, hogy még a szabadkereskedelem legfanatikusabb hívei sem gondoltak soha arra, hogy valamely kormányzat külföldről behozott árucikkeket mentesítsen olyan terhek alól, amelyekkel a belföldi termelést a legkíméletlenebbül sújtja.

Már pedig a forgalmiadónál éppen ez a helyzet.

Míg ugyanis a magyar műfatermékek 3—5 kézen átmenve 9—15%-os forgalmiadóterhet viselnek nemcsak az anyagérték, de az összes termelési és szállítási költségek után is, addig a külföldi műfatermelés ha közvetlenül keresi fel a fogyasztót, teljes forgalmiadómentességet élvez, s így a kormányzat maga ösztönzi őket arra, hogy iparkodjanak a közvetlen fogyasztóhoz eljutni anélkül, hogy legalább közbeesőleg magyar kezeknek is adnának munkát és magyar adóalanyoknak is teremtenének megélhetési alapot.

Méltányos a forgalmiadóra és vámra vonatkozó kérésünk, mert hiszen a kormányzat vámvédelemben részesít és forgalmiadóváltás alá vont olyan ipari termékeket is, amelyekből a belföldi szükségletnek aránytalanul kisebb részét tudja a hazai termelés kielégíteni és akárhány esetben még a lehetősége sincs meg annak, hogy ezt a belföldi termelést valamilyen módon fokozhassuk.

Nem indokolt-e tehát megadni ezt a védelmet a magyar műfatermelés és fűrésziparnak akkor, amikor minden lehetőségünk megvan annak szinte hihetetlen mértékű fejlesztésére, sőt a fűrésziparnál ez a rövidlátó gazdaságpolitika már eddig is a belföldi munkáskezek ezreit fosztotta meg a munkalehetőségtől.

De az észszerűség is megköveteli azt, hogy ez a kérdés megfelelő rendezést nyerjen.

A mi mezőgazdasági termékeink sokkal inkább közszükségleti cikket alkotnak a külföldön, mint nálunk a műfatermékek.

Ennek dacára egy marék búzát, egy deka lisztet, egy kanál zsírt, egy tojást, vagy a legkisebb élő vagy leölt állatot sem tudjuk igen jelentős vám és egyéb illetékek nélkül a külföldre kivinni.

A külföld által kirótt ilyen terheket teljes mértékben érzi és szenved a magyar őstermelés.

Meg lehet-e akkor indokolni valamivel azt, hogy a majdnem egyetlen őstermelési ágánál, amelyikből behozatalra szorulunk, mi csak meg sem védjük a magyar termelést, de vele szemben a legkülönbözőbb előnyöket nyújtjuk a külföldi termelésnek?

Taktikai szempontból is mérhetetlenül hibásnak kell ítélnünk azt a gazdaságpolitikát, amelyik a szerződések lejártá alkalmával elmulasztotta a műfatermékek autonóm vámtételét életbeléptetni.

Micsoda fegyver lett volna Nagyméltóságod kezében az osztrák és cseh tárgyalások során az, ha a műfatermékeket tekintélyes vám

terhelte volna, amelyeknek csökkentését a magyar mezőgazdasági termékek kivitelének megkönnyítésével lehetett volna ellenérték gyanánt szembeállítani?

Nemcsak a külföldi tűzifa példája, de az egész magyar mezőgazdasági termelés katasztrófális helyzete is igazolja azt, hogy ezek a terhek ma 100%-ig a termelőre hárulnak át, s a fogyasztás szükségleteinek ellátásánál nehézségeket egyáltalán nem okoznak.

Nyiltan állítjuk, hogy már évek óta a pénzügyminisztérium fiókjaiban heverő műfa forgalmiadóválság rendeletnek és az autonóm vámtarifába felvett, de soha életbe nem léptetett vámtételeknek az életrehívása a fogyasztásnak egy fillérnyi megterhelése nélkül biztosítja az államkincstár részére a többszörösét azoknak a költségeknek, amelyek az új erdőtörvényben felvett célok teljes elérésére szükségesek még akkor is, ha a kormányzat az ezekkel kapcsolatos teendőket a legnagyobb áldozatkészséggel a legrövidebb időn belül kívánja fogatnosítani.

Tisztelettel kérjük ezért Nagyméltóságodat, méltóztassék a törvény tárgyalásával kapcsolatosan ezekre a súlyos hiányokra is felhívni a pénzügyi kormányzat figyelmét és oda hatni, hogy az ezúton előteremthető összegek megfelelő része az új törvénytervezetben kitűzött célok elérésére nélkülözhetetlen kiadások fedezésére fordíttassék.

Végül engedje meg Nagyméltóságod, hogy megismételjük Egyesületünk őszinte elismerését és hálás köszönetét azért, hogy az annyi idő óta vajdó új erdőtörvény ügyét fölkarolni és megvalósítását fölszínre hozni méltóztatott.

Meggyőződésünk az, hogy a törvénytervezet intézkedéseinek helyes keresztülvitele új, az eddiginél sokkal helyesebb mederbe fogja terelni a magyar erdőgazdaságot, s ennek a törvénynek a megalkotása minden szobornál és emlékműnél maradandóbban fogja megőrizni Nagyméltóságod és az egész kormányzat emlékét a hálás utókor szívében.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletünk őszinte nyilvánítását.
Budapest, 1933. évi november hó 28-án.

Az Országos Erdészeti Egyesület nevében:

Biró Zoltán s. k.
ügyvezető.

Térfi Béla s. k.
alelnök.

II.

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Az új erdőtörvénytervezet tárgyalása során igen sok kifogás merült föl azok ellen a visszaélések ellen, amiket az erdőkben a turisták elkövetnek.

Egyesületünk a legteljesebb mértékben át van hatva a turisztág nemzetnevelő fontosságának tudatától, s módjában volt meggyő-

zódnie arról is, hogy az ország erdőbirtokosai úgyszólván kivétel nélkül nagy szeretettel karolják föl a turistaság ügyeit.

A tárgyalások során azonban nem volt módjában Egyesületünknek meghallgatni azokat a kívánságokat, amelyeket az erdőgazdasággal szemben maguk a turisták támasztanak, s így nem volt módjában az, hogy a turistaságot érintő paragrafusokra vonatkozólag teljes végleges szövegtervezetet terjesszen Nagyméltóságod elé.

Egyesületünk igazgatóválasztmányja legcélszerűbbnek tartaná, ha a Nagyméltóságod bölcs vezetése alatt álló minisztérium erdészeti főosztálya közös megbeszélésre hívná meg a Magyar Turista Szövetség és Egyesületünk vezetőségét, hogy itt barátságos megbeszélés formájában lehessen megállapítani azokat az intézkedéseket, amelyek nüg egyrésről a turisták szabad mozgását a lehetőség szerint biztosítják, másrésről az erdőbirtokost sem korlátozzák ingatlanának használatában oly módon, hogy ez a korlátozás kellemetlen volna.

Tisztelettel kérjük ezért Nagyméltóságodat, méltóztassék intézkedni aziránt, hogy ez az értekezlet lehető mielőbb összehívassék.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletünk őszinte nyilvánítását. Budapest. 1933. évi november hó 28-án.

Az Országos Erdészeti Egyesület nevében:

Biró Zoltán s. k.
ügyvezető.

Térfi Béla s. k.
alelnök.

A FELTERJESZTÉS MELLÉKLETE.

A hivatalos tervezetben a tárgyalások során eszközölt módosítások és ezek indokolása.

1. §.

A § 1. pontja a következőkép módosul:

„E törvény hatálya alá tartoznak:

1. A földadókataszterben, vagy az erdők törzskönyvében már e törvény életbelépése előtt is erdőként nyilvántartott földterületek;”

A § többi része változatlan.

Indokolás.

A tárgyalások során törölni kellett a telekkönyvet, ami sem a művelési ág, sem a terület tekintetében nem szavatol, s így ezeknek az adatoknak a bevonása csak zavart idézett volna elő még ott is, ahol a betétek már elkészültek.

Az 1. pont második részét értelemszerűleg is át kellett sorolni a 2. §-ba.

2. §.

A § szövege a következőkép módosul:

„Nem vonható e törvény hatálya alá:

- a) és b) változatlan;
 c) az 1. § 1. vagy 3. pontja alá tartozó terület, amennyiben azt e törvény életbelépéséig az erdőgazdasági művelés alól kivonták;
 d) az 1. § hatálya alá eső olyan terület, amelyet e törvény életbelépése után a törvény alapján az erdőgazdasági művelés alól kivonnak;
 e) eredeti tervezet c) pontja;
 f) eredeti tervezet d) pontja;
 g) az 1923. évi XIX. t.-c. alapján létesített fasor, vagy gazdasági fásítás;
 h) az 1. § 3. pontja alá nem tartozó, de e törvény életbelépése idején a tulajdonos által mezőgazdaságával kapcsolatosan állandó legeltetésre használt fás legelő, ha nem tartozik a 6. § rendelkezései alá; de csak abban az esetben, ha a törvény hatálya alól való kivonást a tulajdonos maga kéri;"

A két utolsó bekezdésben „b), c) és d)“ helyett „b), e), f) és g)“ -t kell tenni.

I n d o k o l á s.

Az új c) és d) pontot az 1. §-ból kellett áthozni, hogy az összes kivételeket ez a § tartalmazza.

Az új g) pontot fel kellett venni azért, hogy a fasorokat és gazdasági fásításokat — a kártételek elbírálásának kivételével — kivonjuk a törvény hatálya alól.

Eltekintve attól, hogy ezeknek a rendkívül nagyszámú, részben apró fásításoknak a törvény hatálya alá vonása az állami adminisztráció teendőit úgyszólván hihetetlen mértékben megszorítaná, az Egyesület véleménye szerint ezen a téren jobb eredményt lehet elérni akkor, ha ezek használatában a törvény a birtokosokat nem korlátozza túlzott mértékben.

Célszerűbbnek tartotta a bizottság, ha az ezzel kapcsolatos teendők ellátása és megosztása felől a végrehajtási utasítás rendelkezik, mert ily módon sokkal inkább mód nyílt arra, hogy az eljárás a gazdasági élet gyorsan változó körülményeihez igazodjék.

Az új h) pontot azért volt szükséges felvenni, hogy különösen a Mátra és Bükk-vidéki középbirtokoknál a gyenge minőségű mezőgazdasági földek karbantartásához szükséges, aránylag nagyobb állattartomány tartását a birtokosok részére lehetővé tegyék.

Bár az Egyesület minden intézkedést szükségesnek tart az ország erdőterületeinek lehető szaporítása érdekében, mégsem mehet el a kért intézkedéseknél annyira, hogy azok egyes birtokoskategóriák fennmaradását tegyék lehetetlenné.

3. §.

Az „olyan” és „kérdésben” szavak közé beszúrandó: „vitás”, „a földművelésügyi miniszter dönt” helyett „az erdőrendészeti hatóság dönt” teendő.

I n d o k o l á s.

Az Egyesület meggyőződése szerint a kérdések legnagyobb része az elsőfokú erdőrendészeti hatóságnál végleges elintézést nyerhet, nincs tehát szükség arra, hogy az összes e nemű kérdések a minisztérium elé kerüljenek.

Viszont ennek a módosításnak természetes következménye az, hogy csak a vitás kérdések kerülhetnek fellebbezés útján a minisztérium elé.

6. §.

Az első bekezdés „megfelelő határjelekkel” szavai után betolandó „(domb, futóárok, stb.)”.

I n d o k o l á s.

A beszúrást az Egyesület szükségesnek tartja azért is, hogy a birtokosnak a törvény alapján is módjában legyen az olcsó, de azért megfelelő elhatárolást választani.

7. §.

A harmadik bekezdés szövege a következőképp módosul:

„A nyilvántartás szabályait a földművelésügyi miniszter az Országos Erdőgazdasági Tanács meghallgatásával, rendelettel állapítja meg.”

I n d o k o l á s.

Az Egyesület véleménye szerint a nyilvántartásnak meg kell fellelnie a gazdasági élet kívánalmainak.

Bármennyire méltányolja is az Egyesület az állami hivatalok hozzáértését és munkateljesítését, az ilyen hosszú időre szóló szabályzatok megalkotásánál mégis szükségesnek tartja, hogy az érdekeltségnek az új törvény alapján életre hívandó képviselőt: az Országos Erdőgazdasági Tanácsot a kormányzat meghallgassa.

12. §.

Az első mondat a következőképp módosul:

„Az 1. §. 3. pontjában felsorolt területeket, amennyiben állandó legelő létesítésére alkalmasak, a birtokosok kívánságára legelőgazdaságra kell berendezni.”

A § többi része változatlan.

I n d o k o l á s.

Az Egyesület szükségesnek tartja, hogy az állandó legelő céljaira alkalmas, de jelenleg még erdővel borított közlegelőknek állandó legelőkké való átalakítása, a birtokosok ezirányú kívánsága esetén, parancsoló rendelkezés formájában vétessék be a törvénybe.

Ha ugyanis ezeket a területeket bárminő jogcímen elvonják tulajdonképpeni rendeltetésük: a legeltetés elől, ennek természetes következménye lesz, hogy az ilyen birtokosságok a mások tulajdonát alkotó, vagy köztulajdonban lévő erdőterületekből akarnak majd bizonyos részeket közlegelő céljaira elvonni.

Már pedig egyáltalán nem kívánatos, hogy az ilyen igények teremtsenek állandó bizonytalanságot a birtoklás terén és újabb erdőterületeket kelljen legelő gyanánt kijelölni, azért, hogy a ma legelőül kijelölt területeket erdő gyanánt lehessen kezelni.

13. §.

Új szövege:

„Legeltetni tilos véderdőben, továbbá szálerdőnél 20 évet, akác- és lágylomb-sarjerdőnél 10 évet, egyéb sarjerdőnél 15 évet meg nem haladó korú faállományokban, s minden olyan területen, ahol a legeltetés a talajban vagy a faállományban kárt okozhat, vagy a természetes felújulás sikerét veszélyeztetheti.

E rendelkezések betartása mellett is azonban csak olyan erdőterületen szabad legeltetni, ahol azt a jóváhagyott üzemterv előírja, illetőleg az üzemterv jóváhagyása előtt az erdőrendészeti hatóság megengedi.

Az erdőben az előző bekezdésben foglalt feltételek mellett is csak a tulajdonos saját állatállománya és alkalmazottainak illetményeszerű állatállománya legeltethető.

Kecskét erdőben legeltetni szigorúan tilos.”

I n d o k o l á s.

Az Egyesület teljes mértékben át van hatva annak a tudatától, hogy a legeszményibb állapot a legeltetésnek az erdőből való teljes kitiltása volna, mert csak néhány igen kivételes eset az, amikor a legeltetés nem okoz az erdőben kifejezett kárt.

Ennek dacára számolni kívánt azzal, hogy a mi szélsőséges időjárásunk mellett az állattenyésztés elég gyakran jut olyan helyzetbe, amikor a végeredményében nagyon csekély értékű erdei legeltetést nem nélkülözheti.

Amíg tehát egyrésztől szükségesnek tartotta a fiatal erdőkben a legeltetést teljesen tilalmazni, másrésztől a feltétlen tilalom alá helyezett erdők korát a megengedhető legalacsonyabb mértékre szálította le, azért, hogy a sokkal rugalmasabb üzemterv keretébe utalt intézkedések alkalmazkodni tudjanak a gazdasági élet változó kívánásaihoz.

Feltétlenül szükség van azonban arra, hogy ezt a legeltetést csak a tulajdonos és alkalmazottai állatállományának fenntartására korlátozzuk, mert a bérlet útján gyakorolt legeltetés minden egyes eset-

ben az erdőnek előbb-utóbb való elpusztítására vezet és ezenkívül megoldhatatlan feladatok elé állítja az állami adminisztrációt is.

15. §.

A második bekezdés második mondata a következőképp módosul: „Ha a bányaműveléshez egy fordulószacon belül mészkő- és pala-bányánál stb.” a mondat többi része változatlan.

A § harmadik és negyedik bekezdése elmarad.

Indokolás.

A bányaművelés céljaira igénybe vehető területek mértékét egy fordulószacon (sarjerdőnél 10, szálerdőnél 20 év) keretén belül kellett korlátozni, mert az ezen az időn túlmenő igénybevétel az időközi üzemátvizsgálások során mindenkor rendezhető.

Törölni kellett a harmadik bekezdést azért, mert különösen nagyobb kiterjedésű birtokoknál elég gyakran van szükség arra, hogy egyidőben többhelyütt folytassanak ilyen üzemet. Enélkül ugyanis sok esetben nem lehetne elkerülni azt, hogy ezeket a csekély értékű termékeket igen nagy távolságról kellene a felhasználás helyéhez szállítani.

Ugyancsak törölni kellett a negyedik bekezdést is, mert a területeknek ilyen célra való igénybevétele az összes erdőterület apadását jelenti, s így egy vágásfordulón belül a hozadékterület apadása következtében amúgy is meg kell takarítani az így elvont területet.

Nem volna ezért indokolt, hogy egy fordulószacon hozadékát terheljük meg az egész terület megtakarításával, különösen akkor, ha az átalakított, illetőleg igénybevett területet aránylag fiatal állomány borította.

16. §.

Az első bekezdés első mondatába „és a hozzátartozó kertek céljaira” szavak után be kell toldani „vagy vadtenyésztési célokra”.

A harmadik bekezdés szövege a következőképp módosul:

„A kitermelt fatömegeket a rendes használatba be kell számítani.”

Indokolás.

A vadtenyésztési célokra való területigénybevételt az erdő védelme feltétlenül megkívánja.

A vadkárosítások meggátlásának egyik leghathatósabb eszköze ugyanis az, ha a vadállomány etetéséről megfelelően gondoskodunk, mert ha nem is lehet ezzel a vadnak az erdőben való károsítását teljesen kiküszöbölni, mégis le lehet csökkenteni olyan csekély mértékre, ami mellett azok az erdőgazdaság folytatását már nem akadályozzák.

A harmadik bekezdés szövegét módosítani kellett azért, hogy egészen fiatal állományok igénybevétele esetén ne legyen a birtokos használati lehetősége túlságos mértékben korlátozva.

Viszont a termelt faanyagok mennyiségi beszámítását nem lehetett mellőzni azért, nehogy a túlzott jövedelem után való vágyódás ezen a címen rendkívüli használat jellegű átalakítások foganatosítására ösztökélje a birtokost.

17. §.

A „(szántó, rét, legelő, stb.)” kitétel után az első mondatba be kell toldani „végül az erdőterületen kívül fekvő, de erdőgazdasági célokra szolgáló, más művelési ághoz tartozó területeket”, a mondat többi része változatlan.

A második mondat szövege a következőképp módosul:

„Amennyiben a területeknek a használata a talaj termőerejét veszélyeztetné, be kell őket erdősíteni és erdőgazdasági művelés alá vonni.”

I n d o k o l á s .

Be kellett kapcsolni a törvény keretébe azokat a területeket is, amelyek a zárt erdőtesten kívül fekszenek ugyan, de az erdőgazdaság céljait szolgálják.

Meg kellett ezt a kapcsolatot teremteni azért, mert egyébként az ilyen területeket újból csak az erdőterület apasztásával lehetett volna előteremteni.

A § második mondatát viszont úgy kellett megszóvegezni, hogy annak esetleges téves értelmezése ne adjon okot az erdőhöz tartozó, s egyéb művelési ágba sorozott területek használatába való indokolatlan beavatkozásra.

18. §.

Az első bekezdés első mondata a következőképp módosul:

„A földművelésügyi miniszter rendkívüli gazdasági szükséglet esetén a törvény hatálya alá eső erdőterületnek az erdőgazdasági művelés alól való végleges kivonását is megengedheti, ha a tulajdonos, vagy helyette más, legalább ugyanakkora erdőtenyésztésre alkalmas más területet helyez egyidejűleg erdőgazdasági művelés alá.”

Az első bekezdés után be kell toldani a következőket:

„A törvény életbelépésétől számított 5 éven belül a pótlásként beerdősítendő területbe — a tulajdonos kívánságára — be kell számítani azokat a területeket is, amelyeket a tulajdonos a törvény életbelépését megelőző 20 éven belül törvényes kötelezettség nélkül fásított be mezőgazdasági földjeiből.

A törvény életbelépése előtt 30 éven belül mezőgazdasági földekből törvényes kötelezettség nélkül beerdősített területeket a tulajdonos váltógazdaságra is berendezheti. Ilyen területek üzemterveibe tehát — a tulajdonos kívánságára — fel kell venni azt a kikötést, hogy ugyanakkora mezőgazdasági területnek előzetes sikeres beerdősítése esetén a rendes évi vágásterületet a tulajdonos mezőgazdasági művelésre alakíthatja át.

Az üzemterv elkészültéig a tulajdonos ugyanezt az erdőrendészeti hatóságnak való előzetes bejelentése mellett foganatosíthatja azzal, hogy a terület kicserélését a csereterület sikeres beerdősítése esetén megtagadni nem lehet."

A tervezet második bekezdése kihagyandó.

Indokolás.

Az első bekezdés módosításánál a bizottság hangsúlyozni kívánta azt, hogy csak rendkívüli gazdasági szükség esetén lehet szó egyes területeknek az erdőgazdasági művelés alól leendő kivonásáról.

Már maga a gyakorlati élet megteremtette az ebbe a bekezdésbe beleszövegezett azt a megoldást, hogy az átalakítást kérő birtokos helyett más birtokos is foganatosíthassa az erdősítést. Ezzel a megoldási móddal már a helyesebb erdőeloszlást is sikerült szolgálni, amennyiben erdőben gazdag vidékeken történt irtás helyett az alföldi részen ültettek be megfelelő területet.

Törölni kellett az „ugyanakkora erdőgazdasági értékű” kitélet, mert ennek a megállapítása még szakemberek között is igen sok vitára adhat okot és teljes megnyugvással meg sem állapítható.

Az újonnan betoldott harmadik bekezdés már méltányossági szempontból is kisebb előnyöket biztosít, illetőleg bizonyos részben csak egyenlő elbánást azoknak a birtokosoknak a részére, akik a törvény életbelépése előtt a maguk jószántából ültettek be mezőgazdasági területeket, s azokat az erdőhöz esatolták.

Törölte a bizottság a hivatalos tervezet második pontját azért, mert gazdasági szempontból sem tartotta indokoltnak azt, hogy a birtokost zárt birtoktól igen távol fekvő, esetleg nagyon apró földterületek megvásárlására és beerdősítésére lehessen kötelezni, amelyeknek megfelelő kezelése csak áldozatot jelenthet, jövedelmet azonban nem.

19. §.

A § eleje a következőkép módosul:

„Véderdő, valamint az olyan erdőterület, amelynél az erdőművelés megszüntetése termőtalajának jelentékeny leromlására vezetne”, a § többi része változatlan.

Indokolás.

A véderdőnek a § elejére való beiktatása feleslegessé tette a véderdő részletes meghatározásának megismétlését, ezért ezt a bizottság a §-ból törölte.

22. §.

Második bekezdése helyett a következő szöveg jön:
„A védekezési munkálatok költségeit az állam viseli.”

I n d o k o l á s.

A bizottság véleménye szerint ezek a munkálatok legelsősorban közérdekűek, s a birtokost, aki a rovarok vagy gombák föllépésével már amúgy is kárt szenved, nem lehet a felmerülhető igen jelentékeny költségek viselésével is terhelni.

Ha csak a fiatalosoknak a liztharmat ellen való permetezésére, vagy az oceria-petecsomóinak magasabb álló erdő fáin való szétdőrszölésére gondolunk is, világos, hogy ennek a rendelkezésnek az alapján módjában volna a birtokosra olyan terheket ráhárítani, amelyek az egész gazdaság több évi jövedelmét is fölemésztenék.

Hozzá kell még ehhez számítanunk, hogy még az ilyen költséges védekezések értéke is nagyon kétséges és legtöbbször csak a tenyésztési körülményeknek természetszerű megváltozása (kedvezőtlen időjárás, fellépő betegségek, stb.) vet véget a károsodásnak.

23. §.

A második bekezdés szövege a következőképp módosul:

„Ha a munkálatokat a helyszínén az erdőgazgatóság vezeti, a munkálatokhoz szükséges stb.”, a bekezdés többi része változatlan.

A harmadik bekezdés második mondatát törölni kell.

I n d o k o l á s.

A közérő igénybevételét csak az irtást intéző állami hivatalok részére kívánta a bizottság biztosítani, mert ezzel is elkerülni kívánta azt a látszatot, mintha a közérő a magánbirtokos érdekében vétenék igénybe.

A harmadik bekezdés utolsó mondatát a 22. §-on eszközölt változtatásnak megfelelően kellett törölni.

24., 25. és 26. §-ok.

A 22. §-on eszközölt módosítás folytán — mint feleslegesek — kimaradnak.

I n d o k o l á s.

A törlés indoka a 22. § rendelkezéseinek megváltoztatása.

27. §:

Az első bekezdés végéhez a következő pótlás jön: „vagy könnyen gyúló anyagot — ide nem értve a vadtenyésztési célra szolgáló takarmányt — felhalmozni”.

A negyedik bekezdés harmadik sorából a „különösen száraz időjárásnál az erdőrendészeti hatóság” szavak helyett „szükség esetén” szavakat kell tenni és „a dohányzást” szavakat törölni.

Indokolás.

Az első bekezdés végéhez azért kellett a 28. § egyik mondatát hozzátoldani, mert olyan helyeken, ahol az erdő idegen mezőgazdasági földekkel, különösen keskeny, hosszú alakú kisbirtokokkal határos, a gyulékony termékek elhelyezését nem lehet merev tilalommal megátolni.

Ugyanez áll azokra a helyekre is, ahol a kisgazdák beltelkei egész az erdő alá nyúlnak föl.

A negyedik bekezdést módosítani kellett azért, hogy a hatóságnak már a nyári időszak beköszöntése előtt módjában álljon praeventív intézkedésekkel gátolni az erdei tüzek keletkezését.

Viszont a dohányzás teljes eltiltását aggályosnak találta a bizottság, mert ebben az esetben az ilyen kihágók a védszemélyzet megpillantása esetén természetesen elhajítanak az égő szivart vagy cigarettát, s így a tilalom a tűzveszedelmet még fokozná.

28. §.

A § végéről törölni kell a „vagy könnyen gyúló anyagot — ide nem értve a vadtenyésztési célra szolgáló takarmányt — felhalmozni” szavakat.

Indokolás.

A módosítást a 27.§-nál indokoltuk.

33. §.

A § új szövege a következő:

„Az erdőgazdálkodás szabályozására minden erdőről az erdőrendészeti hatóság által megállapított határidő alatt erdőgazdasági üzemtervet kell készíteni, s azt a m. kir. erdőigazgatóság útján két példányban hatósági jóváhagyásra be kell mutatni.

Az üzemterv összeállításának szabályait, valamint a beterjesztésnél követendő eljárást a földművelésügyi miniszter az Országos Erdőgazdasági Tanács meghallgatásával rendeletben állapítja meg.

A 41. § 1. és 2. pontjában felsoroltak tulajdonában lévő erdők üzemterveit a tartamosság szemelött-tartásával kell összeállítani.

A 41. § 3. pontjában felsoroltak tulajdonát alkotó erdők évi használata a tulajdonos hozzájárulása nélkül az évi növedéknél kisebb mértékre nem korlátozható, de a használati famennyiségbe az előhasználatokat is be kell tudni.

A 41. § 3. pontja alá tartozó birtokost a fölújításra vonatkozó intézkedések megfelelő betartása esetén a 10 évre előírt használatok keretén belül a vágás-sorrendet illetőleg nem lehet korlátozni.”

Indokolás.

Az egész ország erdőgazdaságának megfelelő szabályozása érde-

kében az Egyesület feltétlenül szükségesnek tartja az üzemtervszerű kezelésnek az összes erdőkre leendő kiterjesztését.

Érdekében áll ez magának a birtokosnak is, mert csak így lehet gondoskodni arról, hogy az erdőt állandóan jókarban lehessen tartani, s annak jövedelmezőségét a messze-jövőre is biztosítani.

Mivel az elkészítendő szabályzat a birtokosra jelentős kötelezettségeket róhat, magában a törvényben kell biztosítani azt, hogy annak elkészítésénél a kormányzat az Országos Erdőgazdasági Tanácsot is meghallgassa.

A szigorú tartamosságot csak a 41. § 1. és 2. pontjai alá sorolt birtokoknál kell feltétlenül megkövetelni, ahol egyébként is a vagyonfelügyeleti hatóság is gondot fordít erre.

A szabad rendelkezésű birtokoknál a beiktatott korlátozás elegendő arra, hogy az indokolatlan erdőpusztítást megakadályozva, a gazdaság fejlesztését is lehetővé tegye.

Ugyancsak az ilyen birtokosok szabadabb mozgását van hivatva biztosítani az utolsó bekezdés is.

38. §.

Ide beiktatandó harmadik bekezdés gyanánt a következő szöveg:

„Az üzem mód, a vágásforduló, vagy a fafaj azonban az 5. § alá nem tartozó erdőkben a birtokos hozzájárulása nélkül csak abban az esetben változtatható meg, ha a tervezett üzem mód, vágásforduló, vagy fafaj alkalmazása nyilvánvalóan a terület elkopárosodására vezetne”

I n d o k o l á s .

Az üzem mód, a vágásforduló és a tenyészendő fafaj az a három legfontosabb tényező, amely a gazdaság jövőjét, célját és jövedelmezőségét meghatározza.

Addig, amíg a magántulajdon alapján állunk, nem lehet a birtokost gátolni abban, hogy azokat a célkitűzéseket maga válassza ki és maga szabja meg, amelyek tekintetében kétségtelenül saját gazdasági érdekei fogják őt irányítani.

Hogy gyakorlati példát hozunk fel, bár a magas vágásfordulójú szalerdő-gazdaság végeredményében évtizedek múlva kétségtelenül nagyobb jövedelmet ad és a talaj védelmét is valószínűleg jobban szolgálja, a rövid vágásfordulóra berendezett ugyanilyen gazdaságnál mégsem lehet pl. egy bányavállalatot vagy egy kiterjedt mezőgazdasággal rendelkező magánbirtokost arra kényszeríteni, hogy saját erdejét, amely üzeme vagy gazdasága közelében fekszik, vagy azzal összefügg, magas vágásfordulóra rendezze be, saját szükségleteit pedig idegenből legyen kénytelen súlyos szállítási költségekkel terhelve beszerezni.

Ezeknek a tényezőknek a megállapításába tehát csak akkor szabad beavatkozni, ha a tervbe vett gazdálkodás a terület termőképességének fenntartását veszélyeztetné, s így a közre is kifejezetten káros volna.

A kérdés rendkívüli fontosságára való tekintettel a bizottság az ilyen intézkedéssel szemben fenntartani kívánta a közigazgatási bírósághoz benyújtható panasz-jogát is (lásd 253. §).

39. §.

A „jóváhagyás végett” szavak után be kell szúrni: „indokolatlanul”.

Indokolás.

A bizottság véleménye szerint a §-ban megjelölt hatósági beavatkozásnak csak indokolatlan mulasztás esetén van helye.

Ez a betoldás biztosítja egyúttal késedelem esetén az igazolás lehetőségét is.

40. §.

A harmadik bekezdésbe „kell kötelezni” helyett „lehet kötelezni” teendő.

A negyedik bekezdés szövege a következőképpen módosul:

„A rendkívüli fahasználat — ide nem értve a védelmi, vagy állomány-ápolási okokból nélkülözhetetlenül szükséges fahasználatot, — nem haladhatja meg a legközelebbi 10 évre üzemtervileg előírt főhasználat mértékét.

A rendkívüli használatok fatömegét a használat foganatosítását követő években a rendes használatokból az erdőrendészeti hatóság által megszabott módon meg kell takarítani. A megtakarítást úgy kell megálapítani, hogy a rendes használatokban beálló apadás az üzemtervben előírt főhasználat mértékét legfeljebb 30 százalékkal csökkentheti. A megtakarítás kikötésétől az erdőrendészeti hatóság eltekinthet akkor, ha a tulajdonos más művelési ághoz tartozó földjeiből ugyanakkora területet az erdőhöz csatol és sikerrel beerdősít.

Megtakarítás elrendelése esetén újabb rendkívüli fahasználat mindaddig nem engedélyezhető stb.”, a § többi része változatlan.

Indokolás.

Az erdősítési biztosíték letétbe helyezésére csak olyan birtokosnál van szükség, akinek a gazdasági berendezkedése nem nyújt megfelelő biztosítékot arra, hogy a szükséges felújításokat idejére és megfelelően el fogja végezni.

Törölni kellett a negyedik bekezdésnek azt a kikötését, amely a rendkívüli használatot helyileg is a legközelebbi 10 évi vágás területére kívánta szorítani, mert akárhányszor elő fog fordulni az az eset, hogy erdőgazdasági érdekek fogják kívánni az ettől való eltérést.

Ugyancsak módosítani kellett az eltérő használatok megtakarítására vonatkozó rendelkezést is.

A rendkívüli használatához a birtokos amúgy is csak szorult helyzetben fordul s ha módot adunk arra, hogy ennek fejében a használatokat 6—8, vagy esetleg több éven át is teljesen beszüntessék, e hátridő lejártával a birtokos újból kétségbeejtő anyagi helyzetben lesz, mert hiszen a betiltás tartama alatt még az erdőgazdasággal járó készküadásait sem tudja fedezni, s így feltétlenül adósságokba keveredik.

Ez az intézkedés egyébként is nagyobb részben vagyongfelügyeleti jellegű, s a közérdeket a szabad rendelkezésű birtokoknál véleményünk szerint sokkal jobban szolgálja a bizottság által beiktatott második megoldás, amikor is az újonnan beültetett terület fahozadéka nemcsak a túlhasználatért ad megfelelő fanem megváasztása esetén aránylag rövid idő alatt kárpótlást, de az egész erdőterület szaporításával a későbbi idők hozadék-területét és így hozadékát is jelentősen növeli.

42. §.

Első bekezdésében „300 kat. hold” helyett „1.000 kat. hold”-at kell tenni, „alerdészt” helyett „egyént”.

A második bekezdésben „alerdész” helyett „alkalmazott”-at kell tenni.

Indokolás.

A bizottság szükségesnek tartotta a 300 kat. holdas terület-határnak 1.000 kat. holdra leendő fölemelését.

Különösen a hegyes vidéken, de a sűrűbben lakott helyeken is már 1.000 kat. holdnál is több alkalmazottra lesz szükség az erdő védelme érdekében.

Nem szabad tehát ezeket a rendszerint kisebb jövedelmet nyújtó ingatlanokat az alkalmazottak minősítésének felemelésével túlzottan megterhelni, annál is inkább, mert a 41. §. 3. pontja a szakszerű irányítást megfelelően biztosítja.

Az alerdész szónak a szövegből való törlését a minősítésre és címhasználatra vonatkozó rendelkezések (48., 49. és 59. §) indokolják.

43. §.

A § igazított szövege a következő:

„1.000 kat. holdnál kisebb erdőbirtokok tulajdonosai erdeik őrzésére a 49. §-ban megszabott minősítésű kerülőket kötelesek alkalmazni. Kerülok alkalmazására stb.”, a § többi része változatlan.

Indokolás.

A 300 kat. holdas terület-határt a kötött birtokoknál is fel kellett emelni 1.000 kat. holdra, mert az ennél kisebb erdők legnagyobb

része a megfelelő minősítésű altiszt tartásának költségeit nem bírja el.

46. §.

A § szövege a következőképp módosul:

„A 41. § 1. és 2. pontjai alá tartozó erdőgazdaságokban az erdőgazdasági személyzet létszámát és alkalmazásba vételének határidejét a birtokos kívánságainak figyelembevételével, minden erdőbirtokra nézve az erdőbirtok jövedelmezőségéhez, az erdő tagozatához, valamint az erdőgazdasági munkálatok terjedelméhez mérten és az e fejezetben foglalt rendelkezések figyelembevételével az üzemtervben kell megállapítani.

A 41. § 3. pontja alá tartozó erdőbirtokokra vonatkozólag az erdőrendészeti hatóság alapítja meg azt a határidőt, amely alatt erdeik gazdasági teendőinek ellátásáról a 41. §. értelmében gondoskodni kötelesek. Ezeknek a birtokosoknak, amennyiben anyagi helyzetük és erdejük jövedelmezősége az e fejezetben előírt képesítésű egyének alkalmazását el nem bírja, indokolt kérelmükre az erdőrendészeti hatóság az előírtnál csekélyebb képesítésű alkalmazottak tartását is engedheti.

Indokolás.

A hivatalos tervszel szemben célszerű a személyzet megállapítását a kötött birtokoknál az üzemtervre bízni.

A szabad rendelkezésű birtokoknál szükséges gondoskodni arról is, hogy indokolt esetekben az erdőrendészeti hatóság legalább átmenetileg könnyítéseket engedélyezhessen.

49. §.

„Erdők őrzésére” szavak után „mint kerülöket” kitéteit kell betoldani.

Indokolás.

Mivel a jól bevált erdőőri és főerdőőri címet az 59. § a szakképzett altisztek részére tartja fenn, ebben a §-ban új címről kellett gondoskodni a szakképesítést nélkülöző alkalmazottak részére.

51. §.

A szövegből az „alkalmazásában a tulajdonos továbbra is megtarthatja. Az ilyen alkalmazottat” szavakat törölni kell.

Indokolás.

A törlésre azért volt szükség, mert a § eredeti szövegezése arra a föltevésre adott volna alapot, mintha a hatóság a magánbirtokost alkalmazottjának elbocsátására is kényszeríthetné.

52. §.

A b) bekezdés a következőkép kezdődik:
 „alerdészknél, főerdőöröknél, erdőöröknél és kerülőknél”.
 Az utolsóelőtti bekezdést törölni kell.

I n d o k o l á s.

A betoldást a b) pontban az 59. § módosítása indokolja.

Az utolsóelőtti bekezdést törölni kellett azért, mert nem látszott célszerűnek törvényes rendelkezéssel megakadályozni azt, hogy a szaktanácsadó erdei kihágókkal, vadőrökkel, stb. szemben közbiztonsági közegként járhasson el.

54. §.

Az első bekezdés után be kell toldani a következőket: „Ugyanezek a jogok illetik meg a magánszolgálatban álló fölesketett erdészeti alkalmazottakat a munkaadójuk saját mezőgazdasági területén vagy bérelt vadászterületén is abban az esetben, ha a munkaadó a vadászati ügyek intézésével őket ezekre a területekre vonatkozólag is megbízza és ezt az illetékes erdőrendészeti hatóságnak bejelenti.”

A második bekezdésből a „golyós” szót törölni kell.

I n d o k o l á s.

Több mint évszázados gyakorlat, hogy a vadászat intézésével a birtokos saját mezőgazdasági területén vagy bérelt vadászterületén is erdészeti személyzetét bízta meg. Szükséges tehát, hogy az első bekezdésben biztosított előnyök a személyzet részére ezekre a területekre vonatkozólag is biztosíttassanak.

Nem lehet fenntartani azt a kikötést, hogy csak golyós fegyver legyen szolgálati fegyvernek minősíthető. Különösen a vadászati teendők ellátásánál a kártékonyak irtása céljából szükséges, hogy a személyzet sörétes lőfegyvert hordjon magával.

Mivel pedig erre a fegyverre köteles szolgálatának ellátása céljából van szüksége, teljesen igazságtalan volna a szolgálati fegyverminősítésből a serétes lőfegyvert kizárni.

56. §.

A § második bekezdéséből az „és fegyelmi” szavak törölnődök.

I n d o k o l á s.

A magánalkalmazott fegyelmi felelősséggel csak munkaadójának tartozik. A szolgálati fegyverrel való visszaélés vagy hamis adatok bejelentése, stb. amúgy is a büntető törvénykönyvbe ütközik, s így ennek megtorlása az illetékes hatóságnak mindenkor módjában áll.

58. §.

A második bekezdésből a „jóváhagyás végett” szavakat törölni kell.

I n d o k o l á s.

A bemutatás célja csak a tényleges alkalmazás igazolása. Az alkalmazott és munkaadó között fennálló jogviszonyba a hatóság be nem avatkozhatik, s így jóváhagyásra szükség nincs.

Az 50. §-ban felsorolt esetek valamelyikének fennforgása esetén pedig egyszerűen értesíti a birtokosokat a kizáró okokról s az alkalmazott felesketését megtagadja.

59. §.

A harmadik bekezdés a következőkép kezdődik:

„Alerdész, főerdőr és erdőőr címet stb.”, a szakasz többi része változatlan.

I n d o k o l á s.

Nem volna célszerű a több mint 50 éves erdőtörvény által meghonosított, köztudatba átment és jól bevált erdőőr és főerdőr címeket az új törvényből kihagyni, annál is inkább, mert ezeknek a címeknek a biztosítása módot nyújt egyúttal az alkalmazottak előléptetésére és szolgálati beosztásuknak a címmel leendő megjelölésére.

61. és 62. §.

A 62. § *b)* pontját át kell hozni a 61. §-ba *d)* pontnak s a régi *d)* pontot *e)*-vel jelölni.

I n d o k o l á s.

Szükséges a rendelkezésnek oly értelmű módosítása, hogy az állami kezelésbe vételt — amennyiben azt a gyámhatóság szükségesnek tartja, — megtagadni ne lehessen.

63. §.

Az *e)* pont végére külön mondat gyanánt be kell toldani:

„A 10 éven belül is meg kell szüntetni bármelyik év végével, ha az erdő más tulajdonába megy át és az új tulajdonos az alkalmazottak által is aláírt beadványban bejelenti, hogy a szükséges és előírt személyzetet szerződtette.”

I n d o k o l á s.

A beszúrás a gyakorlati életben előfordult esetek tették szükségessé, mert nem szabad az új tulajdonost meggátolni abban, hogy erdőgazdasági ügyeinek intézését teljesen tőle függő, megfelelően képvisített alkalmazottal látassa el.

65. §.

Az eredeti szöveg helyett Péch Kálmán tagtársunk következő szövegű módosítását kell beiktatni:

„Az államerdészeti kezelés megszüntetésénél a 63. §-ban szabályozott eljárás irányadó az e törvény életbelépésekor már államerdészeti kezelés alatt álló erdőkre is, kivéve a külön szerződéseken alapuló államerdészeti kezeléseket, amelyekre a szerződések rendelkezései irányadók.”

Indokolás.

A szövegmódosításra a rendelkezés helyesebb értelmezése céljából van szükség.

77. §.

A § szövege a következőképp kezdődik:

„Összefüggő erdőtestet megosztva” stb.

A § szövegéhez folytatólagosan második mondat gyanánt: „Nem tekinthető tehát megosztásnak, ha a tulajdonos különálló, területileg többi erdejével össze nem függő erdőrészeit együtt, vagy külön-külön értékesíti, tekintet nélkül kiterjedésükre.”

Indokolás.

Az eszközölt betoldások a rendelkezés helyes értelmezése céljából szükségesek.

80. és 81. §.

Az erdőigazgatóság részére szabott határidőt 15 napra kell csökkenteni.

A 81. § első bekezdésében a minisztérium részére megszabott 15 napos határidőt 60 napra kell felemelni, mert ebben a kérdésben a törvény az O. E. T. meghallgatását is előírja, és pedig 30 napos határidővel.

A második bekezdés szövege a következő:

„Amennyiben a kihaló részek rendszeres erdőgazdálkodásra egyáltalán nem alkalmasak, a földművelésügyi miniszter a megosztási tervet módosíthatja, a megosztást feltételekhez kötheti, sőt, a következő bekezdésben foglalt eseteket kivéve, egészben vagy részben el is tilthatja.

Indokolás.

A minisztérium részére biztosított határidő fölemelésével kapcsolatosan le kellett szállítani a külső hivatal részére megállapított határidőt, mert a kérdés végleges elintézése így is előreláthatólag 3 hónapot vesz igénybe.

A 81. § második bekezdését azért kellett módosítani, mert az eredeti szöveg indokolatlan és túlzott beavatkozásra is módot nyújtott volna.

90. §.

A 3 éves határidő 5 évre igazítandó.

I n d o k o l á s.

Az eredeti határidő fenntartása esetén az egy fél fordulósaki vágásterület kiszámításához szükséges útvonal engedélyezése iránt négy-ízben kellett volna az eljárást megindítani, ami a költségeket indokolatlanul szaporította volna.

123. §.

Az első bekezdésben a „rendeltetése feől” és „nem intézkedik” szavak közé a „másképpen” szót, az „ideje alatt is” és „beszedni” szavak közé pedig az „előre” szót kell betoldani.

A harmadik bekezdést törölni kell, s helyette a második bekezdéshez a következő mondatot hozzátoldani: „A hatóság az engedély járta előtt intézkedni köteles.”

I n d o k o l á s.

A két betoldás a fenntartás természetében leli magyarázatát.

Az utolsó bekezdést módosítani kell azért, mert a második bekezdéssel biztosított 6 hónapos határidő bőségesen elegendő arra, hogy a hatóság ezekben a kérdésekben intézkedjék.

Elháríthatatlan akadályok esetén pedig az első bekezdés rendelkezései amúgy is érvényesek.

132. §.

A §-ba fel kell venni a *d*) pont gyanánt:

„minden olyan területen, amelyen erdő létesítése, a helyesebb erdőelosztás, vagy a köz szempontjából szükséges”.

I n d o k o l á s.

Fontos állami vagy közérdekek akárhányszor szükségessé tehetik a beerdősítés elrendelését, ezért a §-t megfelelően ki kellett egészíteni.

134. §.

A második bekezdést törölni kell.

I n d o k o l á s.

Különösen a hosszú, keskeny vízmosásoknál — amelyek pedig a közérdekből fásítandó területek legnagyobb részét teszik, — a bekerítés aránytalan, a terület várható értékét sokszorosán meghaladó költséget jelentene a birtokosra.

Ilyen költséggel a tulajdonost annál kevésbé lehet megterhelni.

mert igen gyakran idegenek törvénytelen és jogtalan cselekedetei ellen kell a területet ez úton mentesíteni.

138. §.

A második bekezdés szövege a következő:

„A káralanítás összegét az állam viseli.”

A harmadik bekezdés változatlan.

I n d o k o l á s.

A módosítást a 134. § utolsó bekezdése teszi szükségessé, mert ilyen bekötési munkálatok csak a nagyobb méretű állandó műszaki létesítményeknél fordulhatnak elő, ezeket pedig az említett § értelmében az állam viseli.

139. §.

Az első bekezdésből törölni kell „megokolt esetekben” szavakat.

I n d o k o l á s.

Mivel ezeknek a közérdekű munkálatoknak a költségei csak a legritkább esetben állanak a várható haszonnal arányban, teljesen indokolt, hogy az ebben a §-ban foglalt kedvezményeket, amelyek amúgy is bizonyos előfeltételekhez vannak kötve, a kormányzat a tulajdonos részére további fenntartás nélkül biztosítsa.

142. §.

A második bekezdés a következőképp módosul:

„A kisajátítási jog az államot illeti meg, de az államnak ezt a jogát a miniszter a törvényhatóságra, községre, vagy ha a községben erdőbirtokosság van, erre is átruházhatja.”

Utolsó bekezdésül fel kell venni a következő pontot:

„A tulajdonosnak joga van a területet önként, díjtalanul is átadni az államnak. Ez esetben a tulajdonos az átadással egyidejűleg fenntarthatja azt a jogát, hogy az átadott területet a sikeres betelepítéstől számított 10 éven belül a miniszter által a telepítési költségeknek megfelelően megállapított áron visszaválthassa. A két fél egyező akaratával a visszaváltási jog 20 évre meghosszabbítható és a földművelésügyi miniszter a visszaváltási árnak részletekben való megfizetését is engedélyezheti.”

I n d o k o l á s.

Nagyon aggályos volna, ha az államot megillető kisajátítási jogot magánegyenre ruháznák át, mert könnyen azt a látszatot keltené, hogy a kormányzat a kisajátítás engedélyezésével magánérdeket kíván a tulajdonos terhére előtérbe helyezni.

Az új betoldást a gyakorlati élet teszi szükségessé, mert akárhányszor megtörténhetik, hogy a súlyos anyagi gondokkal küzdő tulajdonos ingatlanát a erőle kisajátítása károsan megcsönkítaná.

Módot kell tehát nyújtani arra, hogy ha az ilyen területet a fásítás céljaira díjtalanul adja át, anyagi helyzetének javulása esetén birtokának összefüggését újból helyreállíthassa.

149. §.

A második bekezdés után be kell iktatni a következő szöveget: „A kisajátított, vagy díjmentesen följánlott területeken az előírt munkákat az állam végezteti.”

I n d o k o l á s.

A betoldás természetes következménye az előző §-ok intézkedéseinek.

175. és 215. §.

Az ezekben a §-okban megállapított értékhatárokat legalább is felére kellene leszállítani.

I n d o k o l á s.

Különösen a törpe-birtokosságoknál csak szigorú és hatékony ellenőrzéssel lehet azok annyira nem kívánatos eladósodását megakadályozni.

183. §.

Az első bekezdésben a „minden egyéb” és „közös” szavak közé be kell toldani „ugyanezekkel a birtokos-társakkal” szavakat.

I n d o k o l á s.

Csak teljesen azonos módon birtokolt ingatlanokat lehet egy birtokosság és szerveinek hatáskörébe utalni.

228. §.

A b) pontra a következő szöveget ajánljuk:

„a hasznosságuknál fogva védelemre érdemes állatokat, a vadászati törvényes rendelkezések értelmében vadászható állatok kivételével.”

I n d o k o l á s.

Tisztán stiláris módosítás a teljesen szokatlan „vadászatos” kifejezés elkerülése végett.

229. §.

A harmadik bekezdéshez hozzá kell toldani: „és a tulajdonost megfelelően értesíteni”.

Indokolás.

A tulajdonos értesítését mellőzni nem lehet.

230. §.

A § szövege a következő:

„Szabad, be nem épített területeken hirdetési célt szolgáló létesítményt (oszlopot, táblát, stb.) e törvény életbeléptetése után csak az elsőfokú építés-rendőri hatóság engedélyével szabad felállítani.”

Indokolás.

Az eredeti szöveget módosítani kellett, mert az korlátozásokat, jogokat és teendőket tartalmazott anélkül, hogy megjeölte volna azt, kiket illetnek vagy terhelnek ezek.

233. §.

Az első bekezdés szövege a következőkép módosul:

„Vízben szegény erdő- és mezőgazdasági területeken nagyobb területek vízellátását szolgáló forrást csak úgy szabad rendezni, vagy átalakítani, hogy a szabadon tenyésző állatok az elfolyó víz révén akadálytalanul ivóvízhez jussanak.”

Indokolás.

Az intézkedésre csak vízben szegény területeken van szükség, ahol enélkül az állatoknak vízhez-jutása biztosítható nem volna.

236. §.

Az első bekezdés első mondatának végére be kell toldani: „védett növényt kiánsni, vagy tenyészeti helyéről más módon eltávolítani.”

Indokolás.

Az intézkedés szükségességét a védelem hatékonysága indokolja.

241. §.

Az első bekezdés szövege a következőkép módosul:

„A természetvédelmi terület határvonáit mindenkor úgy kell kitűzni, hogy a megóvandó természeti alkotáshoz hozzáférni, azt fenntartani és megtekinteni lehessen, valamint a megóvandó növény- és állatfaj zavartalan tenyészte biztosíttassék.”

A második bekezdés változatlan.

A harmadik bekezdésbe a „kertet” szó után be kell toldani „vagy lakóépület”.

Indokolás.

Az első bekezdést a helyes értelmezés érdekében kellett átszövegezni.

Lakóházakat a kijelölés alól feltétlenül mentesíteni kell.

242. §.

A második bekezdés végére be kell toldani a következőket: A gazdálkodás korlátozásából származó káraiért a tulajdonost teljes kártérítés illeti meg, amelybe azonban az adóelengedés által esetleg nyújtott kedvezményt is be kell számítani."

Indokolás.

Bármilyen szép és nemes is a cél, a tulajdonos kártérítési igényét annál kevésbé lehet mellőzni, mert a használatok korlátozása, a művelési mód megváltoztatása, vagy a használatból való eltiltás az egész birtok jövedelmességét kétségessé teheti.

243. §.

Törölni kell.

Indokolás.

A barlang-kérdés rendezése egyike a legbonyolultabb teendőknek és nem volna célszerű egy ilyen rövid § formájában a használat kérdésébe egyáltalán belenyúlni.

245. §.

Be kell szűrni az első bekezdésbe a „kezén” és megfelelően” szavak közé „többszörös felszólítás és bírságolás után” szavakat.

A második bekezdés a következőképp módosul:

„A kisajátítási jog az államot illeti meg, de az államnak ezt a jogát a földművelésügyi miniszter a törvényhatóságra, községre, vagy más köztestületre is átruházhatja”.

Indokolás.

A kisajátításnak csak abban az esetben szabad helyet adni, ha a földtulajdonos bizonyíthatólag nem tesz eleget a törvényszabta kötelezettségnek.

A második bekezdésben eszközölt módosítás indokolását a 142. §-nál adtuk.

246. §.

Az első bekezdésben „olyan célra” szavak után be kell toldani „még bányaművelési célokra sem”.

Indokolás.

A betoldást szükségessé teszi az a kivételes elbánás, amelyben a bányauzemek törvényeink nemcsak a tisztán bányanyitási célra, de rakodók, munkáslakások, szállítási eszközök stb. céljaira szükséges területek megszerzésénél is részesítik.

Ha indokolt a védelem érdekében a birtokossal szemben a leg-erőszakosabb eszköznek: a kisajátításnak az alkalmazása is, akkor módot kell találni arra is, hogy ezek a tárgyak és területek a bányászattal okozható károsításoktól is mentesüljenek.

Annál inkább áll ez, mert legtöbbször aránylag kis kiterjedésű területekről van szó, amelyeknek ekerülése legfeljebb valamelyes költségtöbbletet okoz a bányaművelésnek.

249. §.

A második bekezdésben „gazdasági albizottság” helyett „erdészeti albizottság”-ot kell tenni.

Ezt a módosítást a cím többi §-ain is át kell vezetni.

Indokolás.

Nem tartjuk célszerűnek, hogy ezeknek a kérdéseknek az elbírálása továbbra is a gazdasági albizottság hatáskörében maradjon és pedig két okból.

Elsősorban a törvény életbeléptetése a munkának meglehetősen nagy tömegét fogja az elsőfokú erdőrendészeti hatóságokra zúdítani, aminek a már amúgy is eléggé megterhelt gazdasági albizottság nem tud megfelelni.

A második ok az, hogy a gazdasági albizottságban erősen túlnyomó számban vannak képviselve olyanok, akik az erdőgazdasággal egyáltalán nem foglalkoznak és a kellő szakértelmet nélkülözik.

Mivel pedig itt nagyrészt szakkérdések elbírálásáról lesz szó, olyan testületre kell a határozathozatal jogát ruházni, amelyben szakértők és az erdőgazdasággal foglalkozók foglalnak helyet.

A bizottság összetételére és eljárására nézve az 1879. évi XXXI t.-c.-ben foglalt intézkedéseket kellene irányadóul venni.

251. §.

Az első bekezdésbe „erdőigazgatóság” után betoldandó „illetőleg erdőfelügyelő”.

Indokolás.

A betoldást a 254., 257. és 264. §-ok intézkedései teszik szükségessé.

252. §.

Az idézett §-ok közé fel kell venni az 5. és 166. §-okat is.

Indokolás.

A változtatás csak tévesen kihagyott hivatkozások pótlása.

253. §.

Negyedik pont gyanánt fel kell venni:

„A birtokos által alkalmazni kívánt üzemmódot, vágásfordulót, vagy fafajt megváltoztatja (38. §)”.

Hatodik pont gyanánt pedig:

Magánerdőnek állami kezelésbe vételét rendeli el (62. §. a.)”.

I n d o k o l á s.

A pótlólag felvett két intézkedés annyira mélyen nyúlik bele a magánbirtokos rendelkezési jogába, s olyan nagy mértékben érinti az erdőgazdaság jövedelmességét, hogy a panasz jogorvoslatát erre a két esetre is biztosítani kellett.

254. §.

A „m. kir. erdőgazdaság” szavak után azonban be kell toldani „illetőleg a m. kir. állami erdőfelügyelő”.

I n d o k o l á s.

A betoldás a 257. §-on eszközölt módosítás következménye.

255. §.

Utolsó bekezdés gyanánt fel kell venni a következőket:

„Az erdőigazgatóság vezetésével csak olyan egyént lehet megbízni, aki a 47. §-ban megállapított képesítéssel rendelkezik, s aki az oklevél megszerzése óta legalább 20 évet olyan szolgálatban töltött el, amiből legalább 8 év a gyakorlati erdőgazdasági szolgálatra esik”.

I n d o k o l á s.

Tekintettel az igazgatóságok hatáskörére, feltétlenül szükséges, hogy annak vezetésével csak megfelelő gyakorlati szolgálattal rendelkező egyének legyenek megbízhatók.

257. §.

Az első bekezdés „felügyeletet” szava után be kell szúrni „kizárólag”.

A 6. pont után következő bekezdés szövege a következő:

„Az állami erdőfelügyelők szolgálatuk ellátásánál mindenkor az erdőigazgatóságok képviseletében és utasításai szerint önállóan járnak el”.

I n d o k o l á s.

Mindkét módosítás célja az, hogy az erdőbirtokos állandóan ugyanazzal a tisztviselővel érintkezzék az erdőfelügyeleti dolgokban, s lehetőleg mentesítve legyen a véleményeltérésekből folyó eltérő intézkedések által okozható kellemetlenségektől.

263. §.

Az eskü szövege után következő bekezdés a következő:

„A földművelésügyi miniszter az Országos Erdőgazdasági Tanácsot előzetesen meghallgatni köteles:

1. a 7. és 33. §-okban előírt szabályzatok összeállításánál,

2. (eredeti 1. pont);

3. (eredeti 2. pont);

4. (eredeti 3. pont azzal a változtatással, hogy a 6. és 16. §-okat feltétlenül, a 24. §-t pedig abban az esetben kell törölni, ha a megállapodást e szakasz törlésére vonatkozólag keresztül lehet vinni.)”

További módosítás, hogy a Tanács ügyrendjét maga állapítja meg.

I n d o k o l á s.

A változtatások az előző §-okon eszközölt módosítások következményei.

Az ügyrend megállapítását legcélszerűbb a Tanács hatáskörébe utalni, mert így módot nyújtunk arra is, hogy azt szükség esetén a változott körülményeknek megfelelően, könnyen lehessen módosítani.

284. §.

Az 5. pont „kerítést” szava után fel kell venni „sorompót, kaput”.

A 8. ponthoz folytatólag hozzáveendő: „nem engedélyezett helyen jeleket állít fel, vagy a fákat jelzéssel látja el”.

I n d o k o l á s.

A betoldások az erdő fokozottabb védelmét szolgálják.

286. §.

Az utolsó mondatból „közutak mentén álló” szavakat törölni kell.

I n d o k o l á s.

A szigorúan védett területek közé kell sorolni az összes faszorokat, mivel a járókelők, vagy rosszindulatú szomszédok gyakori károsításának egyaránt ki vannak téve és pótlásuk legtöbbször csak nehezen eszközölhető.

301. §.

A b) pontból törölni kell a „véderdőben” szótól a „közutak mentén” szavakig terjedő részt, s helyette beiktatni „szigorúan védett területen (286. §)” szavakat.

Indokolás.

A 286. §-ra való utalást a szöveg rövidege és tisztább érthetősége teszi szükségessé.

302. §.

A kártérítési összeget a kecskénél 5 pengőre, a juhnál 1.50 fillérre kell felemelni.

Indokolás.

A kártérítés összegét a kecskénél és juhnál fel kellett emelni nemcsak azért, mert ez a két állatfaj a legkártékonyabb, de azért is, mert ezeknek a legeltetése ellenőrizhető a legnehezebben.

314. §.

Az „erdészet” szó után be kell szúrni „és természetvédelmi”.

Indokolás.

Az alap céljai közé be kell kapcsolni a természetvédelmi célok előmozdítását is.

323. §.

Az utolsó bekezdést második bekezdésnek kell besorozni.

Az utolsóelőtti bekezdés szövege a következő:

„Az adómentesség, vagy adómérséklés az állami földadóra és járulékaikra terjed ki”.

Indokolás.

Az utolsó pontot előbbre kellett tenni, mert az eredeti szöveg második, harmadik és negyedik bekezdései fix időre szóló adókedvezményeket biztosítanak.

Az utolsóelőtti bekezdés szöveg módosítása megfelel a pénzügyi igazgatásnál szokásos fogalmazásnak.

326. §.

Az első bekezdés szövege a „megnehezíti” szó után a következőképp módosul: „A 41. § 3. pontja alá tartozó erdőkre vonatkozólag a tulajdonos, a 41. § 1. és 2. pontjai alá tartozó erdőkre vonatkozólag pedig a tulajdonos, vagy a vagyonfelügyeleti hatóság kérelmére a tulajdonosra és a szolgálat élvezőjére egyaránt kötelezően a szolgálat megváltását elrendelheti”.

Indokolás.

A szolgálatmegváltási kötelezettség jelenthet olyan anyagi terhet is, amit a birtokos el nem bír s ezért előfeltétel gyanánt a birtokos vagy a vagyonfelügyeleti hatóság kérelmét kellett beállítani.

A természetvédelmi területeknél mindennemű kártérítés és így

a szolgálmak megszüntetéséért fizetendő kártérítési összeg is az államot fogja terhelni, ebből a szempontból tehát külön intézkedésre szükség nincs.

328. §.

Az utolsó bekezdés szövege a következő:

„A kisajátított területet abban a művelési ágban kell az erdőhöz csatolni, amelyben a kisajátítás foganatosítása idején volt.”

I n d o k o l á s.

A módosítás célja a művelési ágak megválasztásába való erőszakos beavatkozás meggátlása.

331. §.

A második bekezdés második mondatából törölni kell „a bányaművelés, az erdőterület rendeltetésszerű használatát” és valamivel tovább „pedig” szavakat.

I n d o k o l á s.

A törölt kitétel nemcsak a bányatörvény rendelkezésével ellentézik, de ezenfelül igen jelentős bevételi lehetőségektől is megfosztaná a birtokost.

A kitétel érvényben maradása esetén erdőterületen bányaművelést folytatni egyáltalán nem lehetne, mert hiszen a bányaművelés céljaira igénybe vett területekre vonatkozólag természet-szerűleg nem lehet biztosítani „az erdőterület rendeltetésszerű használatát.”

335. §.

A két első bekezdés szövege a következőkép módosul:

„A turistaság szempontjából nevezetesebb természeti helyek, mint turistahelyek fölkeresését a földtulajdonosok az erre a célra kijelölt utakon azoknak a turistáknak megengedni kötelesek, akik megfelelő módon igazolják, hogy a Magyar Turista Szövetség kebelében lévő valamelyik Turista Egyesület tagjai.

A turista-helyeket és az eléréshez szükséges útvonalakat — ha ezek tekintetében a földtulajdonos a Magyar Turista Szövetséggel meg nem állapodik, — a földtulajdonos, az esetleges vadászbérlő, az Országos Erdőgazdasági Tanács, a Magyar Turista Szövetség és az Országos Természetvédelmi Tanács meghallgatásával a földművelésügyi miniszter jelöli ki.”

A harmadik bekezdés szövege a következő:

„Ha valamely turista-hely út hiányában meg nem közelíthető, a földtulajdonost csak gyalogösvényhez szükséges területek kijelölésére lehet kötelezni.”

I n d o k o l á s.

Az első és második bekezdés módosítása az erdőbirtok fokozottabb védelme érdekében feltétlenül szükséges.

Új út kijelölését viszont csak ott lehet követelni, ahol a turista-helyet máskép megközelíteni nem lehet.

336. §.

Az első bekezdésben „nagyvadra, nemesvadra és fajdokra” szavak helyett célszerűbb lenne „nagyvadra és apróvadra” kitételel használni.

Az első bekezdés végére be kell toldani: „a cserkészve, vagy hajtókkal üzött vadászatok idejére a tulajdonos az utak használatát eltiltani jogosult.”

I n d o k o l á s.

A módosítás első része a közhasználatban lévő szakkifejezések alkalmazására szorítkozik, a második módosításra pedig a birtokos használati jogának és a turisták testi épségének biztosítása érdekében van szükség.

337. §.

A második bekezdésben a „nyilvános” és „helyeken” szavak közé be kell toldani az „utakon és” szavakat s a pont vége felé „vágó eszközt” szó helyett „eszközt” kell tenni.

I n d o k o l á s.

A betoldások a védelem fokozása érdekében szükségesek.

341. §.

Kimarad.

I n d o k o l á s.

A 38. § módosítása következtében ez a § feleslegessé vált.

342. §.

Második bekezdése a következőképp módosul:

„A rendes évi fahasználat mértékét, ilyen esetben sarjerdőnél a terület $\frac{1}{30}$ -ad, a szálerdőnél pedig $\frac{1}{60}$ -ad részénél kisebb mértékre korlátozni nem lehet. Az engedélyt csak olyan feltételekhez szabad kötni, amelyek az erdőfelújítás érdekében szükségesek.”

I n d o k o l á s.

Feltétlenül célszerű az átmeneti idő alatt a sokkal egyszerűbb területen alapuló meghatározást választani.

348. §.

Az utolsó bekezdés utolsó mondatát a megváltozott címzéseknek megfelelően át kell szövegezni.

I n d o k o l á s.

Természetes következménye a kapcsolatos előző §-ok módosításának.

Írói tiszteletdíjak. Az Országos Erdészeti Egyesület 1930. évi május hó 30-án tartott igazgatóválasztmányi ülésében elhatározta, hogy az egyesület 1930. évi július 1-től kezdődően az Erdészeti Lapokban megjelenő cikkekért írói tiszteletdíjat fizessen. És pedig: a szerkesztő részéről átdolgozást nem igénylő cikkekért 16 oldalas ívenként 64 pengőt, fordításokért vagy átdolgozást igénylő cikkekért 16 oldalas ívenként 32 pengőt, egyszerű közleményekért 16 oldalas ívenként 24 pengőt. Szíves tudomásulvétel végett közli: a kiadóhivatal.

I R O D A L O M

Forstdirektor Mahr: Der Waldstaudenroggen als Wildäsung und Hilfspflanze bei der forstlichen Bestandesbegründung. Verlag I. Neumann, Neudamm, 1933. Preis 0.50 R. M.

A szerző két szempontból ajánlja a János-rozst, melyet más-ként őszi rozsnak, bokros rozsnak is neveznek, az erdőgazda figyelmébe: egyrészt elsőrendű vadtakarmánynak az egyéb veteményekben és az erdőben előforduló vadkárok elhárítása végett, mert éppen azokban az évszakokban, t. i. késő ősszel, télen és kora tavasszal kedves csemegéje a vadnak, amikor neki nincs terített asztala, továbbá főként a második évben biztos menedéke a nyúlnak, fácánnak és fogolynak, másrészt abból az okból is, mert Németországban jó eredményeket értek el a János-rozs segítségével különösen régi vágásterületek felújításánál a száraz, sívár homokon is, sőt erdei rovarkárosítások megelőzésével is hasznos szolgálatokat tett az erdőgazdaságnak.

Mivel a vad nagy előszeretettel keresi fel a bokros rozssal bevetett helyeket, célszerű az erdőben egy-két nagy terület helyett szétszórtan inkább több kisebb területet ezzel a rozssal bevetni; amennyiben pedig ez az erdősitéssel együtt történik, úgy feltétlenül be kell az illető részt keríteni.

A szerző a továbbiakban hasznos útmutatásokat ad a vetőmag mennyiségéről, annak beszerzéséről, melynél ügyelni kell arra, hogy tényleg bokros rozs-e a szállított mag. Hangsúlyozza nyoma-

tékosan, hogy a bokros rozs igénye a talajjal szemben szerény, mégis inkább kedveli a laza, mint a kötött talajt, sőt a száraz homokon is jól tenyészik.

F. M.

A „Vadászati Útmutató” X. évfolyama 300 oldalnyi terjedelemben megjelent. Változatos tartalma közül érdekes része a könyvnek a Magyar vadásznyelv, amely a vadászatra, vadra, vadászati eszközökre stb. vonatkozóan 132 oldalon betűrendben sok száz vadász kifejezést közöl megfelelő magyarázatokkal. — Összefoglaló útmutatást ad továbbá a hasznos vad védelmének összes módjaira: vadászeb, fegyver és lőszer fejezetei is gyakorlati értékűek. Több szakközlemény, táblázat és a különféle vad elkészítésének módjai, melyeknek a háziasszonyok veszik jó hasznát, egészítik ki a gazdag és tanulságos tartalmat.

Az egészszvaszonkötéses, ízléses kiállítású könyv ára 5 pengő és kapható a könyvkereskedésekben, valamint Nagy László szerkesztőnél: Budapest, VIII., Üllői-út 58.

August von Spiess: Im Zauber der Karpathen. Fünfundfünfzig Jahre Waidwerk. Mit 24 Tafeln nach Aufnahmen des Verfassers. Verlag Paul Parey Berlin SW 11. Hedemannstrasse 28. u. 29.

Kinek szíve ne dobbanna fel erőteljesen, kinek emlékezetében ne ébrednének kedves és kellemes emlékezők a dicső és boldog multból, ki ne érezne vágyat és kinek ereiben ne pezsdülne fel a vér a kincses Erdély, a Kárpátok nevének hallatára!

Itt fekszik előttünk egy könyv, mely az előkelő szerzőnek az erdélyi Kárpátokban eltöltött ötvenöt éves vadászmultjáról regél.

Mint cs. és kir. katonatisztnek s utóbb mint a román király udvari vadászmasterének bőven volt alkalma a Délkeleti Kárpátok őserdeiben tanyázó mindenféle vadat figyelni, tanulmányozni, értékes tapasztalatokat szerezni és vadászszenvedélyét kielégíteni.

Kéves ember van, ki Erdély havasait oly alaposan ismeri, mint Spiess és nem sok vadásznak vannak oly érdekes és értékes vadászati élményei, mint neki. Különösen a nagyvad után járt rengeteget és az ezekről, a medvéről, hiúzról, farkasról szóló élményeinek leírása lebilincselő és érdekfeszítő.

Kisebb-nagyobb cikkekben gyakran lehetett Spiestől érdekes leírásokat, értekezéseket olvasni, melyek felkeltették a vadászvilág meleg érdeklődését és azt a kívánságot ébresztették fel az olvasókban, hogy a szerző gyűjtse össze, egészítse ki és foglalja könyvalakba félévszázados tapasztalatait, élményeit és megfigyeléseit.

Most íme itt a könyv, amely 248 oldalon nem csupán cserkészségről és elejtésről beszél, hanem élvezetes természeti leírásokat, az erdő, a havasi világ csodás szépségeinek élvezetes ecsetelését is

tartalmazza és amelyben a szerző szeretettel emlékezik meg az ő hűséges vadászpajtásairól, kedves kutyáiról is.

A könyvet sok szép fénykép díszíti. Ára jó vászonkötésben csupán 7 márka.

F. M.

Gustav Hempel's Taschen-Kalender für den Forstwirt 1934.

Már november hó folyamán megjelent Hempel Gusztávnak 1934. évi erdészeti zsebnaptára. A közkedveltségnek örvendő és a szakközönség által évről-évre örömmel várt zsebnaptár terjedelme 248 oldal. A díszesen kiállított könyvecske feljegyzésekre alkalmas naptárt tartalmaz, továbbá fel van szerelve a szokásos erdészeti vonatkozású tabellákkal. Külön ismertetés keretében tárgyalja az erdei utak trassirozását, az erdei vasutakat és fagáz-autókat. Ezenkívül statisztikai táblákat és az új erdészeti irodalmat felölelő könyvjegyzéket is tartalmaz. A zsebnaptár ára: 4.50 S. Megrendelhető: Moritz Perles könyvkereskedésében, Wien, I., Seiler-gasse 4.

K Ü L Ö N F É L É K

Személyi hírek. A m. kir. belügyminiszter úr Wehofer Mihály Kálmán m. kir. erdőtanácsos családi nevét „Várady”-ra változtatta.

Halálozások. Koltai Vidos Miklós miniszteri tanácsos, Egyeületünk rendes tagja ez évi november hó 20-án, Budapesten, 57 éves korában, rövid szenvedés után elhunyt.

Megboldogult kartársunk 1898. évben lépett állami szolgálatba. Szolgálatát, mint erdőgyakornok a mármaroszigeti m. kir. erdőigazgatóságnál kezdte meg. 1901-ben mint erdészjelöltet áthelyezték a királyhalmi m. kir. erdőőri szakiskolához. Három évi tanárkodás után a kolozsvári m. kir. erdőigazgatósághoz lett áthelyezve. 1908-ban már mint erdészt, kiváló külső gyakorlati szolgálatának elismeréseképpen berendelték Budapestre a m. kir. földművelésügyi minisztérium erdészeti I. A. főosztályába központi szolgálat-tételre, ahol, mint a minisztérium erdészeti ágazatának egyik széleslátókörű tisztviselője, ez év nyarán történt nyugalomba vonulásáig, felsőbbségének megelégedésére, egyfolytában teljesített szolgálatot. 1917-ben kinevezték főerdőmérnöké, 1921-ben erdőtanácsossá, 1926-ban főerdőtanácsossá és nyugalomba vonulásakor kiváló szolgálataiért a minisztertanácsosi címmel tüntették ki.

A megboldogultat barátai őszintén tisztelték és szerették és különösen csodálták éles judiciumát, valamint a történelmi kérdésekben való kiváló tájékozottságát, politikai fejtegetéseit pedig mindenkor érdeklődéssel hallgatták. Mint ember mély érzésű, sze-

rető, jó kolléga volt, kit barátai őszinte részvétellel kísérték utolsó útjára a Kerepesi temetőbe. Béke hamvaira.

Két új erdészeti meteorológiai állomás. A m. kir. Erdészeti Kutató Intézet két új szakcélokat szolgáló meteorológiai állomást állít fel a Bükkhegységben. Az egyiket Hollóstetőn 562 m t. f. magasságban, a másikat Csanyikban 246 m tengerszin feletti magasságban.

Kezdetben az állomások közül Hollóstető csak nyíltterületi, Csanyik pedig csak erdei megfigyeléseket fog végezni és csak fokozatosan fognak áttérni az erdészeti meteorológiai állomásokat jellemző párhuzamos és egyidejű erdei- és nyíltterületi észlelésekre.

A hollóstetői állomás az erdőóri lakhoz tartozó kertben, a csanyiki, az ottani adminisztrációs épület melletti tölgy állományban nyer felállítást. Az észleléseket a mindenkori védkerületi erdőóri fogja végezni.

Az állomások kezdetben csapadék, szél, felhőzet és hőmérséklet (száraz-nedves, max. min.) továbbá páratartalom és talajhőmérséklet méréseket fognak végezni. A hollóstetői állomás a fenti észlelésekhez szükséges műszereken kívül még egy Fuess-féle légsúlymérővel és egy higrograffal is fel lesz szerelve.

Az állomások észlelési ideje a 7—14 és 21 órai terminusok előtt Hollóstetőn 22, Csanyikon 23 perc.

Mindkét meteorológiai állomás a Bükk-hegységben folyó kísérletekhez fogja szolgáltatni a szükséges meteorológiai feljegyzéseket.

Ijjász Ervin.

Bolgárország erdőgazdasága. Bolgárország erdősegei 1900-ban összesen 3,041.000 ha. kiterjedésű területet borítottak. 1926-ban Bolgárországnak erdővel fedett területe már csak 2,510.000 ha volt. Bulgária az országra nézve szerencsétlenül végződött háborúk sora után a békeparancsok következtében óriási területeket veszített, amelyek azonban erdőben szegények voltak, mint például a Romániának jutott Dobrudzsa. Az ország viszont más oldalon különösen délen erdővel sűrűn borított területekkel gyarapodott. Ha ezt figyelembe vesszük, megállapíthatjuk, hogy a háborúk és a rablógazdálkodás 26 év alatt milyen borzasztó károkat okoztak Bulgária erdeiben. Ha a viszonyok továbbra is így alakulnak, úgy Bulgáriában 50 év múlva erdő már egyáltalán nem lesz.

Hogy ez az országra nézve, mily következményekkel járhat, nem kell külön hangsúlyozni. A klimatikus viszonyokra való utalás ép elegendő bizonyíték. Ma Bulgária még termékeny ország, mert erdei a csapadékok célszerű elosztásáról gondoskodnak. Amennyiben a még beerdősült hegységek elkarsztosodnak, a bolgár mezőgazdaság óriási károkat fog szenvedni.

A bolgár erdők az erdőtulajdonosokat tekintve következőképpen

oszlanak meg: Állami erdők 778.193 ha., községi erdők 1,500.919 ha., egyházi erdők 56.020 ha., magánerdők 541.027 ha. A 2,886.159 ha.-t kitevő összes állományból teljesen beerdősült 2,510.050 ha., erdősületlen 202.099 ha. és legelőként használnak 174.010 ha.-t.

Bulgáriában a lomberdő az uralkodó. A legfontosabb lombfanemek a következők: tölgy, bükk, szil, juhar, gyertyán, hárs, nyír, kőris, nyár, éger és fűz. A tűlevelűek között a legnevezetesebbek: erdeifenyő, luc és jegenyefenyő, *Pinus Peuce*, *P. L. austriaca* és *P. leucodermis*.

A lomberdők az erdők 85%-t teszik; ebből a tölgy 50%-ot, a bükk 25%-ot és a többi lomb fanemek 10%-ot foglalnak el; a tűlevelű erdők az összállomány 15%-át képezik; ebből 10%-ot a luc és erdei fenyő és 5%-ot a többi fenyőfélék foglalnak el.

A bolgár erdőgazdaságban egyelőre túlnyomórészt rablógazdálkodás folyik. Ez megállapítható abból a tényből, hogy a kihasznált fának csak egyharmada haszonfa és kétharmada tűzifa. Bulgáriában az ország lakossága az erdőgazdaság irányában nem tanúsít megértést. Az erdőket ott ahol csak lehetséges rongálja. Eltekintve attól, hogy teljesen tervnélkül használják ki azokat az erdőket, amelyek valamilyen célra felhasználhatók, a legnagyobb károsításokat azzal okozzák, hogy az erdőket marhalegelőként használják.

Egészen rendkívüli károsításokat szenved a bolgár erdőgazdaság a kecskéktől. Bolgárországnak ugyanis, mintegy 1,260.000 kecskéje van. Az év 6 hónapjára a kecskéket az erdőbe hajtják. Ha minden egyes kecske naponként csak 6 kg. rügyet és fiatal csemetét pusztít el, úgy az évenként 1382 millió kilogrammot jelent, ami a bolgár erdők természetes felújulását feltétlenül megakadályozza.

Hogy ez a kár mennyivel rosszabb a marha és juh károsításánál, azt mindenki könnyen kiszámíthatja. Bulgáriának az állatállománya pedig 12 millió darab!

A bolgár erdőgazdaság racionalizálására csak akkor lehet gondolni, ha az ország lakosságát szigorú törvényekkel megakadályozzák abban, hogy marháit az erdőbe hajtssa s ha előírják, hogy a kihasználást újra erdősítés kell kövesse. Bulgáriának vannak ugyan erre vonatkozó törvényei, ezek azonban sajnos, csak papíron vannak meg.

„Der Holzmarkt” Prag.

Hány levele van a fának? A Wiener Allgemeine Forst- und Jagd-Zeitung ez évi 47-ik számában közli, hogy Knuchel híreves svájci biológus foglalkozott a fák levél számának a kérdésével és alapos vizsgálatok után úgy találta, hogy egy 30 cm. átmérőjű bükkfának kerekén mint egy 120.000 levele van. Az ugyanilyen erősségű lucfenyőnél több, mint 20 millió fenyőtűt talált. A bükkfa-

levelek felületét kereken 285 m²-re számította ki. Ezek olyan adatok, amelyeket rendszerint alá szoktak becsülni. Az erdőállományoknak a légköri csapadékok felfogására gyakorolt nagy visszatartó erejét ezekkel az adatokkal könnyen meg lehet magyarázni.

A fagáz-autók térhódítása Svájcban. A svájci erdőbirtokosoknak Bernben ez évi október hó 14-én tartott konferenciáján többek között az erdészeti adminisztráció központi igazgatója előadta, hogy a fagáz-teherautókat az erdőgazdaságban rövidesen be fogják vezetni. Egy svájci társaság úgyszólván megkezdte a fagáz-generátorok előállítását és üzembehelyezését és így a folyó évben a fagázra átszerelt teherkocsik valószínűleg üzembe lesznek helyezhetők.

(A Wiener Allgemeine Forst- und Jagd-Zeitung 1933. évi 45. számából.)

600 fagázzal hajtott teherautó Németországban. Vett közlés szerint Németországban ezidőszert kereken mintegy 600 fagázzal hajtott teherkocsi áll üzemben. Ha e legújabb rendszerű motoros kocsik a kívánalmakat ma még teljes mértékben nem is elégítik ki, a már üzemben lévő szépszámú kocsik a folytatódó fejlődésre a legjobb biztosítékot nyújtja ugyannyira, hogy már aligha kérdéses, hogy a hozzáfűzött remények teljesedésbe is fognak menni. Erre annál is inkább számítanak, miután a legújabb szerkezetek továbbfejlesztésén más országokban is élénken dolgoznak.

(Wiener Allgemeine Forst- und Jagd-Zeitung ez évi 48. számából.)

Fa- és építési anyagok tájékoztató árai december havában.

I. Faárak :

termelők és nagykereskedők
közötti forgalomban :

A) Lombfaanyagok.

1. Gömbfa m³-ként

ab feladóállomás.	Pengő
Tölgy 30 cm felül	12—30
Tölgyfournier 45 cm felül	50—70
Bükk 30 cm felül	12—24
Gyertyán 25 cm felül	20—30
Kóris 30 cm felül	15—36
Kórisfournier	55—65
Jávor 30 cm felül	30—50
Szil 30 cm felül	10—16
Éger 26 cm felül	20—30
Nyár (gyufa)	17—22
Nyár 50 cm felül	30—40
Kóris bognárfa 10 t vg.	300—350
Akác „ 10 „ „	300—320
Akácoszlop . 10 „ „	300—320

2. Fűrészelt lombfaanyag.

m³-ként budapesti parításban
+ forgalmi adó.

	Pengő
Tölgy, merkantil, széle- zetlen	80—100
Kóris I. o.	100—120
Szil	—
Gyertyán	80—90
Jávor I. o.	120—130
Éger	90—120
Nyár	—
Hárs	—
Bükk, gőzölt, I. o.	90—100
Bükk „ szélezetlen	—
Bükk gőzöletlen „	—

3. Tüzifa.

Belföldi ab feladóállomás 80 P
fuvardíj mellett vagontételben.

	Pengő
Bükk, 1932/33. évi hasáb 190—205	
„ dorong „	160—165
Cser, tölgy 1932/33. évi hasáb	140—145
Cser, tölgy, dorong „	125—130
Gyertyán, 1932/33. évi hasáb	165—170
Gyertyán, dorong	135—140
Akác, hasáb, friss	135—140
„ dorong, friss	120—125
Hántoltfa, friss	175—180
Erdélyi tűzifa helyt le- adóállomás	285—320
Szlovenszkói tűzifa budapesti pari- (I. o. bükkhasáb	295
tásban (kövezetvámossal Jugoszláviai tűzifa ab m. határ	180—200

4. Kicsinybeni tűzifaárak Budapesten :

A gőzfavágó telepéről egész fuvar-
tételben, házhozszállítva, forgalmi
adó nélkül.

	Pengő
Aprított bükkfa q-ként kiskereskedőknek	370—380
fogyasztóknak	380—400
Cserfa kiskereskedőknek fogyasztóknak	330—340 340—360
Ab telep 25 fillérrel olcsóbb	

5. Egyéb faanyagok :

Bükk keréktalp db (f)	—
Kóris „ „ „	—
Nyírfarúd „ „ „	—
Tölgydonga I-a akója	—
Tölgydonga II-a „	—
I-o. tölgyparketta, méretszerint	7—9
II-o. „ „ „	6—8
I. o. bükk parketta	500—550
II. o. „ „ „	450—500

B) Fenyőfaanyagok.**6. Budapesti fenyőfa-detailárak
m³-ként;**

ab raktár.

Pengő

Válogatott lúcfenyő . . . 110—120

I. oszt. áru 24 mm

alapon 100—110

II. oszt. áru 24 mm

alapon 80—90

III. oszt. áru 24 mm

alapon 65—70

Léc, hosszú 60—65

Zárléc lúcfenyő 60—65

Faragott fa alapára . . . 42—45

Fűrészelt fa 6 m-ig . . . 54—60

Zsindely ezre, 18 collos . —

**7. Import fenyőfaanyagok, nagy-
bani árak m³-ként ab magyar
határ.****a) Erdélyi áru:**

Pengő

Penge hulló lúcfenyő (építkez.

anyag m.) 95—100

Lúcfenyő építési anyag . . . 80—85

Román IV. oszt. lúcfenyő . . . 68—70

Román V. oszt. jegenye . . . 42—44

Léc, zárléc 42—46

Zsaluzó áru 30—32

Faragott fa 25—30

Fenyőrud 7—8 cm. fm. 0.23—0.24

„ 9—11 „ „ 0.28—0.30

b) Osztrák áru:

ab Budapest Pengő

Széles építési anyag . . 44—46

Keskény „ „ „ 35—37

Léc, zárléc 45—47

Faragott fa 22—27

8. Faszén:

Pengő

Belföldi I-a 10.000 kg . . 480—520

Román faszén I-a 10.000 kg 500—540

Retortaszén ab m. h. à. 650—730

II. Építési anyagok árai:

ab gyártelep.

Égetett agyagtégla ezre

nagy méretű 25—45 P

kisméretű 18—36 „

1 q égetett mész . . . 2.80-3.60 „

100 kg. portlandcement

kb. 5.20—5.80 „

**Az „Erdészeti Lapok“ 1933. évi XII. füzetének
HIRDETÉSEI.**

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Díjszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint 20 fillér. (Egyszeri megjelenés mellett egész oldal 32 P.) Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Apróhirdetéseknél egy szó 12 fill., álláskeresleti hirdetéseknel 6 fill. Külön mellékletek megegyezés szerint.

Lombfamagvak, tölgymakk, fenyőmagvak és gyümölcsfamagvak, erdészeti csemetéket, sorfákat, díszfákat és gyümölcsfákat szállít erdészeti magpergetőjéből, csemetekertjeiből és faiskoláiból **Keiner Rezső** okl. erdőmérnök, Budapest, I., Fery Oszkár-utca 34. Telefon 55—6—41. Sürgőny cím: **Keinermag, Budapest.**

Erdő-vadörgyakornoknak bármikori belépéssel elhelyezkedést keresek teljes ellátással, ragadozó lódi- és némi zsebpénz javadalmért, 20 éves, jömegjelenésű, jó információval rendelkező fiatal ember vagyok, erdő- és vadőri vizsgára készülök. Címem: **Bodinger György** Nagyhasz, Fehér megye.

MAGYAR TŰZIFÁT

*előnyös áron, minden mennyiségben
vásárol*

WINTER HERRMANN

R.-T.

Budapest, V., Vilmos császár-út 72

Telefon: Aut. 11-2-69.

Termelések finanszírozását elvállaljuk!

„Kutyatenyésztés” felelős szerkesztője: Dr. Raitsits Emil. Szerkesztőség: Budapest, VII., István-út 2. Távbeszélő: József 308—30. Kiadóhivatal, ahová a félévi, 5 P előfizetési díjak küldendők: „Kutyatenyésztés” kiadóhivatala, Budapest, V., Csáky-utca 10.

Adóügyekben előfizetőinknek díjmentesen szolgál felvilágosítással az Adó és Könyvvitel szerkesztősége, IX., Ferenc-körút 37. szám. Telefon: 32-2-60.

Rönkátaló, körtefából, 1 m hosszú, olcsó árban kapható. Veszprémi Faiparnál, Veszprémben. (3)

Alig használt Neuhöfer Tájélos-tachimeter-theodolith tokkal, tányéros állvánnyal, távmérő léccel, négyszázötven pengő! Ugyanott vadonatúj XVIII. P. Richter körzőkészlet fatokban százötven pengő, részletre is. Megtekinthetők: Budapest, Szondy-u. tizenegy, I. em. huszonnyolc alatt, délutánonként. Levelezés: Szentpétery Géza erdőmérnök, Pilis (Pest m.) címen.

Csicsóka

kapható a Mezőgazdasági
Ipar R-T Berleténél Ka-
posvár, métermázsánként
három pengőért

Az „Erdészeti Lapok“ 1933. évi XII. füzetének tartalma:

Kérelem a tagdíjak és előfizetési díjak beküldésére.....	1159
Meghívó az Országos Erdészeti Egyesület 1933. évi december hó 19-én délelőtt 10 órakor tartandó rendes közgyűlésére	1160
Gróf Hadik János halála	1161
Krónika	1163
Megjegyzések az 1933-ik évi erdőtörvénytervezethez	1173
<i>Dr. Ajtay Sándor:</i> A közigazgatás rendezéséről szóló törvény módosítása	1179
<i>Kállay Árpád:</i> Magánjogi reformot az erdőbirtok határának védelmére	1186
<i>Muzsnay Géza:</i> Néhány szó az őserdőkről	1191
<i>Egyesületi közlemények:</i> Jegyzőkönyv az O. E. E. igazgató-választmányának Budapesten, 1933. évi november hó 8-án az egyesület székházában tartott választmányi üléséről. — Jegyzőkönyv az O. E. E. igazgató-választmányának Budapesten, az egyesület székházában 1933. évi november hó 25-én tartott rendes üléséről. — Az Országos Erdészeti Egyesületnek a m. kir. földművelésügyi miniszter úrhoz intézett két felterjesztése az új erdőtörvénytervezettel kapcsolatban. — A felterjesztés melléklete. — Irói tiszteletdíjak	1199
<i>Irodalom:</i> Könyvismertetés: Forstdirektor Mahr.: Der Waldstaudenroggen als Wildäsung und Hilfspflanze bei der forstlichen Bestandesbegründung. (F. M.) — A „Vadászati Útmutató“ X. évfolyama. — <i>August von Spiess:</i> Im Zauber der Karpathen. (F. M.) — Gustav Hempel's Taschen-Kalender für den Forstwirt 1934.	1248
<i>Különfélék:</i> Személyi hírek. — Halálozások. — Két új erdészeti meteorológiai állomás. — Bolgárország erdőgazdasága. — Hány leve van a fának. — A fagázautók térhódítása Svájcban. — 600 fagázzal hajtott teherautó Németországban	1250
<i>Faanyagok és építési anyagok</i> tájékoztató árai 1933. évi december hóban	1254
<i>Hirdetések</i>	I—II.

1934. évi I-ső füzetünk melléklete: Az erdőgazdaság szerepe a nemzeti munkában.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEK FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

Szerkeszti:

BIRÓ ZOLTÁN

A közigazgatás rendezéséről szóló törvény módosítása	V. 1.	915
<i>Czillinger János</i> : A „Nemzeti Munkaterv“ egyik legfontosabb kimaradt pontjáról	XII.	1179
<i>Fekete Zoltán</i> : A fatömegtábla és a fatömeggörbe a növedékszámítás szolgálatában	II.	115
<i>Dr. Fehér Dániel</i> : Emlékirat a Magyar Erdészeti Kísérlet-állomásról az Erdészeti Kísérleti Állomás újjászervezéséről	VI.	635
.....	II.	128

Megjelenik minden hó 15-én

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 6. szám

(Telefon: 237—22)

(Postatakarékpénztári csekk számla: 23.602)

delmére	1191
<i>Muzsnay Géza: Néhány szó az őserdőkről</i>	1191
<i>Egyesületi közlemények: Jegyzőkönyv az O. E. E. igazgató-választmányának Budapesten, 1933. évi november hó 8-án az egyesület székházában tartott választmányi üléséről. — Jegyzőkönyv az O. E. E. igazgató-választmányának Budapesten, az egyesület székházában 1933. évi november hó 25-én tartott rendes üléséről. — Az Országos Erdészeti Egyesület felügyeleti miniszter...</i>	

TARTALOM

—:0:—

CIKKEK:

	Oldal
<i>Krónika:</i> I. 2, II. 103, III. 235, IV. 376, V. 504, VI. 620, VII—VIII. 741, IX. 891, X. 1007, XI. 1075,	XII. 1163
<i>Dr. Ajtay Sándor:</i> A gyermekek és fiatalok urak erdei kihá- gásairól	VI. 672
— — A közigazgatás rendezéséről szóló törvény módosítása	XII. 1179
<i>Czillinger János:</i> A „Nemzeti Munkaterv“ egyik legfonto- sabb kimaradt pontjáról	II. 115
<i>Fekete Zoltán:</i> A fatömegtábla és a fatömeggörbe a növedék- számítás szolgálatában	VI. 635
<i>Dr. Fehér Dániel:</i> Emlékirat a Magyar Erdészeti Kísérlet- ügy- és az Erdészeti Kísérleti Állomás újjászervezé- séről	II. 122
— — Az akác-kérdésre vonatkozó újabb vizsgálatok ered- ményei	III. 254
— — Az erdőtalaj kálium- és foszforsav-gazdálkodása és annak gyakorlati jelentőségeVII—VIII. 781 és	IX. 901
<i>Fodor Gyula:</i> Telepítsünk-e erdei fenyőt az Alföldön	I. 49
— — Vasúti talpfatermelés akác-fából	XI. 1114
<i>Földváry László:</i> Fejezetek a véderdőről IV. 450, V. 549, VI. 699, VII—VIII.	844
— — Gondolatok hivatalos erdészeti statisztikai szolgálatunk átszervezéséhez	XI. 1096
<i>Földváry Miksa:</i> A Bakony-hegység és Bakonyalja természeti emlékei I. 20, III. 321, V. 510, VI. 622, VII—VIII. 799, IX. 943,	X. 1022
— — Öserdő-rezervációk az Északkeleti Kárpátokban	IV. 416
<i>F. M.</i> Reflexiók a faimportok és az új erdőtörvény időszerű- sége kérdéséhez	III. 249
— — Válasz a „Kronika“ reflexiójára	IV. 387
<i>Ijjász Ervin:</i> Adatok a magyar erdészeti meteorológia viszo- nyaihoz	V. 565
— — A magkereskedelem törvényes keretei és a magvak hasz- nálati értéke	X. 1041
<i>Kállay Árpád:</i> Magánjogi reformot az erdőbirtok határának védelmére	XII. 1186
<i>Kovács Ernő:</i> A termőhelyi osztályozásokról	IV. 392
<i>Kovácsik Dezső:</i> Az öserdőről	IV. 433
— — Magyarország erdeinek sajátosságai	X. 1047

	Oldal
<i>Dr. Magyar Pál:</i> Árnyalás vagy gyökérkonkurrencia	II. 158
— — A homoki növényzet, mint a homokfásítás útmutatója	III. 251
<i>Maróthy Emil:</i> Állományápolás, fiatalosok felszabadítása II. 175,	III. 313
<i>Moórovich Ferenc:</i> Krippel Móric főiskolai tanár ötvenedik feléve a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolán	II. 100
<i>Muzsnay Géza:</i> Néhány szó az őserdőkről	XII. 1191
<i>Piander Nándor:</i> A vasúti talpfák készítésével kapcsolatos tervezési munkálatok	IX. 954, X. 1034
<i>Pécs Kálmán:</i> Felszólalás az új erdőtörvény-tervezetnek a magántársulásra alapított közös erdőkezelésre vonatkozó intézkedése ellen	XI. 1082
<i>Rikly István:</i> Erdőgazdálkodás a lengyel Keleti-Kárpátokban és a bialowiczai őserdőben	I. 55, II. 184
<i>Rohoska Soma:</i> Ósi örökség	III. 340, IV. 472
— — Exportáljunk-e élővadat?	IV. 467
— — Szigeti vadászatok	VII—VIII. 861
— — A kártékony vadak irtásáról és mérgezéséről	XI. 1125
<i>Róth Gyula:</i> Utóhang a főiskola kettéválasztásához	VI. 630
— — Megjegyzések az „Utóhang a főiskola kettéválasztásához” című cikkemhez	IX. 897
<i>Szederej-Ostádál Jenő:</i> A csonka-szatmármegyei erdők	XI. 1087
<i>vitéz Tikos Béla:</i> Az Oeneria dispar és természetrajzi környezete	IV. 405
<i>Dr. Tomasovszky Imre:</i> A világkereskedelem érdekesebb tengerentúli és exotikus fái VI. 649, VII—VIII. 815, IX. 915,	X. 1014
<i>vitéz Túry Elemér:</i> Lehet-e kísérleteznünk?	V. 541
<i>Vági István:</i> A talaj és a rajta növő növényzet közötti kapcsolatról	I. 36, III. 332, IV. 437
— — Az adszorbeáló komplexumról (humusz-zeolitok) és annak jelentőségéről a talajban.....	VII—VIII. 828, IX. 925
Gróf Hadik János egyesületünk elnöke országgyűlési képviselő	II. 99
Gróf Hadik János lemondott az egyesület elnöki tisztségéről.....	IV. 372
Bund Károly síremléke	VI. 613
Bund Károly emlékezete	VI. 615
Doktoravatás a soproni M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskolán	VI. 617
Nyílt levél	IX. 889
Megjegyzések az 1933-ik évi erdőtörvénytervezethez	XII. 1173
Gróf Hadik János halála	XII. 1161

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK:

Felhívás a tűzifa-feladóállomások bejelentésére	I. 1
Kimutatás az 1932. év november hó 15-ével kimutatott tűzifa-készletekről	I. 18
Jegyzőkönyv az O. E. E. igazgató-választmányának 1932. évi december hó 3-án tartott rendes üléséről	I. 64
Jegyzőkönyv az O. E. E.-nek 1932. évi december hó 3-án, délután 4 óraker tartott rendes közgyűléséről	I. 72
Kedvezményes tűzifaszállításra jogosult újabb feladó vasúti állomások.....	I. 85, III. 346, IV. 486, V. 588, VI. 720, IX. 986, X. 1058, XI. 1135
Adományok főiskolai jelvényekre	I. 85, II. 212
Írói tiszteletdíjak..	I. 85, II. 213, III. 346, V. 588, VI. 722, VII—VIII. 868, IX. 986, X. 1058, XI. 1135, XII. 1199

	Oldal
Kivonat az O. E. E. igazgató-választmányának 1932. évi december hó 19-én Budapesten, az Egyesület székházában tartott rendes ülésének jegyzőkönyvéből	II. 198
Jegyzőkönyv az O. E. E. igazgató-választmányának Budapesten, 1933. évi január hó 28-án, az Egyesület székházában tartott rendes üléséről	II. 207
Meghívó az O. E. E. ezévi március hó 18-án, délelőtt 10 órakor az Egyesület székházában tartandó igazgató-választmányi ülésére	III. b. 1.
A m. kir. földművelésügyi miniszter úrnak 45.808/1933. I. 1. számú leirata az Egyesült Fabehozatali Rt. tevékenységének ellenőrzésére hivatott bizottság kinevezéséről	III. 346
Jegyzőkönyv az O. E. E. igazgató-választmányának Budapesten, az Egyesület székházában, 1933. évi március hó 18-án tartott rendes üléséről	IV. 473
Felhívás	V. 503
Rövid följegyzés az Általános Erdőgazdasági Bizottságnak, valamint a Szakoktatás és Kísérletügyi Bizottságnak 1933. évi április hó 20-án, az Egyesület székházában tartott üléséről	V. 578
Jegyzőkönyv az O. E. E. igazgató-választmányának Budapesten, 1933. évi április hó 21-én, az Egyesület székházában tartott rendes üléséről	V. 581
Jegyzőkönyv az O. E. E. igazgató-választmányának Budapesten, 1933. évi május hó 3-án, az Egyesület székházában tartott rendes üléséről	VI. 709
Fűrészelt fa, bárdolt, ácsolt vagy hasított fa szállítási díj-kezdménye	VI. 720
Értesítés a fűrészelt és faragott fa kedvezményes szállításához szükséges fuvarlevelek kiadásáról	VII—VIII. 868
Erdészeti Statisztikai Közlemények, 1930—1932. III. füzet VII—VIII.	867
A m. kir. földművelésügyi miniszter úrnak az O. E. E.-hez intézett 48.967/1933. számú leirata	VII—VIII. 867
Lapunk legközelebbi száma	VII—VIII. 868
Jegyzőkönyv az O. E. E. igazgató-választmányának 1933. évi augusztus hó 3-án, Budapesten, az Egyesület székházában tartott rendes üléséről	IX. 967
Választott bíraskodási központ	IX. 985
Kedvezményes fűrészelt és faragott faszállításra jogosult újabb feladó vasúti állomások..... IX. 986, X. 1058.	XI. 1135
Meghívó az O. E. E. 1933. évi december hó 19-én, délelőtt 10 órakor tartandó közgyűlésére..... XI. 1073,	XII. 1160
Meghívó az ezévi november hó 25-én, délelőtt 10 órakor tartandó igazgató-választmányi ülésre	XI. 1074
Meghívó az Általános Erdőgazdasági és Törvényelőkészítő Bizottságnak ezévi november hó 22., 23. és 24-én tartandó ülésére	XI. 1074
A tűzifaszállítási igazolványok iránti kérelmek benyújtásának határideje	XI. 1135
Kérelem a tagdíjak és előfizetési díjak beküldésére	XII. 1159
Jegyzőkönyv az O. E. E. igazgató-választmányának Budapesten, 1933. évi november hó 8-án, az Egyesület székházában tartott választmányi üléséről	XII. 1199
Jegyzőkönyv az O. E. E. igazgató-választmányának Budapesten, 1933. évi november hó 25-én tartott rendes üléséről	XII. 1210

	Oldal
Az Országos Erdészeti Egyesületnek a m. kir. földművelésügyi miniszter úrhoz intézett két felterjesztése az új erdőtörvény-tervezettel kapcsolatban	XII. 1214
A felterjesztés melléklete	XII. 1221

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK:

Varga József erdőőr részére szakvizsga bizonyítványmásolat adatott ki	I. 86
A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 1932. évi 183.216. számú rendelete az egyes épület- és műfaanyagok behozatalának engedélyezésével kapcsolatban	I. 86
A m. kir. minisztériumnak 1933. évi 970/M. E. számú rendelete az Országos Fagazdasági Tanács szervezése tárgyában	II. 213
Az Államerdészeti Tisztviselők Gyermekeinek Nevelését Segélyező Alap Zárószámadása az 1931/32. évről	II. 215
Az Országos Fagazdasági Tanács tagjainak kinevezése.....	II. 218
A m. kir. erdőőri és vadőri iskolák ezévi tanfolyama	III. 347
Az Országos Fagazdasági Tanács véleményező szakértője ..	III. 347
A m. kir. földművelésügyi miniszter úr hirdetménye az állami erdei facsemeték és suhángok kiszolgáltatása tárgyában	V. 588
Feküldemények fuvarozása	V. 590
Hirdetmény a román tűzifa részére kijelölt területre irányuló magyar tűzifaküldemények szállítása tárgyában.....	VI. 722
Tűzifaküldemények fuvarozása	VI. 723
Pákozdi Ernő részére erdőgazdasági szakvizsga bizonyítványmásolat adatott ki	VI. 723
Felhívás az Államerdészeti Tisztviselők Gyermekeinek Nevelését Segélyező Alapból az 1933/34. tanévben kiosztható segélyek ügyében	VI. 724
Hirdetmény az erdőőri és vadőri szakvizsgák megtartásáról..	VI. 724
A m. kir. földművelésügyi miniszter 48.895/1933. I—1. számú rendelete az Egyesült Fabehozatali Rt. által forgalomba hozott tűzifa áraiból nyújtható engedmény tárgyában	VI. 726
Felvétel és beiratkozás a soproni m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola 1933/34. tanév téli félévére	VI. 726
A m. kir. földművelésügyi miniszternek 38.500/1933. számú rendelete a vadászati tilalmi idők módosítása tárgyában	IX. 987
A román fa részére fenntartott területre szóló szállítási igazolványokat szétosztó bizottság határozatai.....	IX. 989
Az ipari célokra rendelt fa és pedig hasáb-, dorong-, husáng- és tuskófa díjkedvezménye	X. 1058
A m. kir. földművelésügyi miniszter 1933. évi 80.800/VI. 3. sz. rendelete az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál az 1934. évre szóló kötelező balesetbiztosítások tárgyában	XI. 1136
A m. kir. erdészeti kísérleti állomás új elnevezése	XI. 1143
Mandel József, Koren Emil, Rózsa Imrének elismerés.....	XI. 1143

TRODALOM, KÖNYVISMERTETÉS:

Vilhelmur Stefansson: Jäger des hohen Nordens (F. M.)....	I. 88
Martin Johnson: Mit dem Kurbelkasten bei den Menschenfressern (F. M.)	I. 88

	Oldal
Wild und Nat. (F. M.)	I. 88
Dr. E. Dudich: Biologie der Aggteleker Tropfsteinhöhle „Bacadla“ in Ungarn és dr. Dudich Endre: Az Aggteleki barlang és környéke (Vendl M.)	II. 218
Friedrich von Lucanus: Das Leben der Vögel. (F. M.)	II. 220
A. Radelyffe Duquiere: Im Grosswildparadies. (F. M.)	II. 220
Excerptum ex opere „Explicatio Geographiae Claudii Ptolemaei“. (Dr. Tamasovszky Imre.)	III. 347
Erdőgazdasági üzemtervek. — Hivatalos Utasítások. — Gyakorlati alkalmazásuk. (Marschalkó Ferenc).....	III. 350
Dr. Kurt Hueck: Die Pflanzenwelt. (F. M.)	III. 351
Forstliche Rundschau. (F. M.).....	III. 351
A m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola évkönyve az 1931—32. tanévről. (Dr. Tamasovszky Imre.)	IX. 989
Martin Johnson: Congorilla. (F. M.)	III. 352
Dr. Lorenz Wappes: Wald und Holz. (F. M.)	IV. 488
Dr. vitéz Bokor Rezső: A magyar erdőkben (és nyilvános parkokban) honos és fontosabb honosított, lombos fásnövények levelekről való határozója. (Lomblevél határozó.) (Dr. Tamasovszky Imre.)	IX. 991
Magyar Statisztikai Zsebkönyv. (Dr. Tamasovszky Imre.)....	V. 591
Erdészeti kísérletek. (L. S.)	V. 592
Bánya- és kohóbalesetek elhárítása. (Dr. Tamasovszky Imre.)	V. 592
Utmutatás az Alföld fásításának munkájához	IX. 990
Dr. Szabó Zoltán: A növények szervezete. (Dr. Tamasovszky Imre.)	IX. 991
Huilitschka Antal: A legelők fásítása. (Dr. Tamasovszky Imre.)	X. 1059
Vadásznaptár	X. 1059
Das forstliche Bauingenieurwesen. Band I. Riesenlagen und Seilbahnen. (Modrovich Ferenc.)	X. 1061
J. Will: Die wichtigsten Forstinsekten. (F. M.)	XI. 1143
Erdészeti, vadászati és természetvédelmi naptárak az 1934. évről	XI. 1146
Forstdirektor Mahr: Der Waldstauderoggen als Wildäsung und Hilfspflanze bei der forstlichen Bestandesbegründung. (F. M.)	XI. 1146
A „Vadászati Utmutató“ X. évfolyama	XII. 1248
August von Spiess: Im Zauber der Karpathen	XII. 1249
Gustav Hempel's Taschen-Kalender für den Forstwirt 1934..	XII. 1249
	XII. 1250

KÜLÖNFÉLÉK:

Személyi hírek....	I. 89, II. 221, IV. 488, V. 598, VI. 728, VII—VIII. 869
	IX. 991, XI. 1148, XII. 1250
Hálalozások..	I. 89, II. 222, III. 354, IV. 488, V. 598, IX. 992, X. 1062, XII. 1250
A közép fokú m. kir. erdőgazdasági szakiskola kérdéséhez....	I. 90
Aganszkiállítás	I. 92
Húszmillióéves fa	I. 93
Az idők jele az ingyenfa	I. 94
Változtatások és sajtóhibák	I. 94
Kayser Dezső emlékére. (Fodor Gyula.)	II. 222
A szilfavész (Róth Gyula.)	II. 224
Telepítsünk-e erdei fenyőt az Alföldön? (Matusovits Péter)..	II. 225

	Oldal
Hozzászólás az erdei fenyőnek az Alföldön való telepítése kérdéséhez	II. 229
A böhöncökről. (Béky Albert.)	II. 229
Az „Erdészeti enciklopédia“ tantárgy előadása a budapesti m. kir. József műegyetemen. (Dr. Tomasovszky Imre.)	II. 231
Grafikus számoló tábla. (Nagy László.)	II. 232
A szaksajtó válsága	II. 232
Fajnyulat, tenyésztojást ingyen kaphat	II. 233
Hogyan kell az adóbevallást elkészíteni	II. 233
A Taxodium distichmá-ról. (Róih Gyula.)	III. 356
Zuzmára-károk a Nagygercesén. (Orosz Antal.)	III. 359
A gyapjas lepke és a fafajok (ifj. Pájer István)	III. 363
Új fafelhasználási módok	III. 365
Az erdőgazdaságot fenyegető örület Oroszországban	III. 365
A repülő erdész	III. 366
Távutazás fagázautóval	III. 366
Az olasz erdészeti miliciáról	III. 367
Vasúti tarifaváltozás	III. 367
Fölvívás az erdei szalónka	III. 368
Magyar kutyatenyésztő	III. 368
Alföldi erdőtelepítési szaktanács. (Kiss Ferenc.)	IV. 489
Hova szabad fát ültetni? (Scherg Károly.)	IV. 490
A Taxodium distichium használhatósága. (Dr. Tomasovszky Imre.)	IV. 494
A fa védelme tűz ellenében	IV. 496
Holtpontra jutott Keeskeméten a Karaffiáth-faültetés	IV. 496
Az erdészeti kiállítás az idei mezőgazdasági vásáron	IV. 496
Olaszország erdősítései 1932. évben	IV. 498
A szél meggyorsítja a fák növekedését.....	IV. 498
A világ legnagyobb erdőségei.....	IV. 499
A Budapesti Kereskedelmi Akadémia 1933. évi fakeskedelmi szaktanfolyama	IV. 29
„Alföldi erdőtelepítési szaktanács“. (Matusovits Péter.).....	V. 600
A Tiszajobbparti Erdészeti Egyesület vándorgyűlése	V. 603
Fiatal erdők ápolása. Ágnyeső fűrés. (Ajtay Jenő.)	V. 604
A m. kir. Kender- és Lentermelési Kísérleti Állomás ügy- körének kibővítése	V. 607
Az „Erdészeti Lapok“ 1933. IV. füzetében szükséges javítások és sajtóhibák	V. 607
Külkereskedelmi mérlegünk és az akácfa. (Dr. Moser Ernő.)	VI. 728
Az erdei és fekete fenyő műszaki tulajdonságai. (Matusovits Péter.)	VI. 730
Taxodium distichum. (Matusovits Péter.)	VI. 733
Az Országos Háborús Műszaki Emlékmű Bizottság értekezlete	VI. 734
Új mesterséges faanyagok	VI. 735
A hazai nyírfa új felhasználási módja	VI. 736
A „Fejezetek a véderdőkről“ című értekezésben előfordult értelemzavaró sajtóhibák jegyzéke	VI. 737
A Tiszajobbparti Erdészeti Egyesület idei vándorgyűlése.....	VI. 738
Vidovics József dugványvágó gépe	VII—VIII. 870
Az osztrák erdők statisztikai adatai	VII—VIII. 871
Erdő a Keleti-tenger fenekén	VII—VIII. 871
A brandmajori madárvédelmi mintatelep. (Ijjász Ervin.) VII—VIII.	872
A szegedi m. kir. Alföldi Mezőgazdasági Intézet új szervezeti beosztása	VII—VIII. 878

	Oldal
A Budapesti Mérnöki Kamara jelentése az 1932. évi működéséről	VII—VIII. 881
Egy Alföldfásító kegyeletes emlékezete	VII—VIII. 878
A m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet 50 éve ..	VII—VIII. 879
Megjelent: „Egyszerű fahidak számítása“	VII—VIII. 885
Vadas Jenő emléktáblájának leleplezése	IX. 995
A fehér golyó tájékozódása vonulás közben (Sehenk Jakab)	IX. 996
A soproni m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola új dékánjai	IX. 997
Alföldfásítási tanulmányutak	IX. 998
Az erdészvitézek névsora	IX. 999
A fa tűz elleni védelme	IX. 1000
Árvízkárosítások az Orosz Kárpátokban	IX. 1002
Orosz fakiviteli adatok	IX. 1002
Új erdészeti statisztika Németországban	IX. 1003
400 faház az Orosz Kárpátok árvízterületén	IX. 1003
A feltámadt kútágas	X. 1062
A gombászati osztály és a gombaismertetési tanfolyamok ismertetése	X. 1063
Amerikai hordóvetélti ajánlatok	X. 1066
Állami erdők foglалása Jugoszláviában	X. 1067
A vándormadarak költözködésének idejéről	X. 1067
A magyar királyi államvasutak idei talpfa-verseny tárgyalása	X. 1069
Hepke Arthur miniszteri tanácsos, erdőgazgató búcsúztatója	XI. 1148
Követendő példa	XI. 1149
Emlékbeszéd a „Magyar Mérnök- és Építész-Egylet“ szegedi osztályának 1933. évi szeptember hó 2-án tartott dísz- gyűlésen (Matusovits Péter)	XI. 1150
Oroszország fatermelése 1934. évben	XI. 1154
Gólyavonulás	XI. 1154
Az amerikai erdő- és fagazdálkodás törvényes szabályozása	XI. 1154
Erdősítési társulatok Németországban	XI. 1155
Az állami erdők kiterjedése Csehszlovákiában	XI. 1155
Két új erdészeti meteorológiai állomás	XII. 1251
Bulgárország erdőgazdasága	XII. 1251
Hány levele van a fának	XII. 1252
A fagázautók térhódítása Svájcban	XII. 1253
600 fagázzal hajtott teherautó Németországban.....	XII. 1253
Változások és kitüntetések az erdészeti szolgálat köréből VII—VIII. 885., IX. 1003.,	X. 1070
Faanyagok és építési anyagok tájékoztató árai: I. 96, II. 234, III. 369, IV. 500, V. 608, VI. 739, VII—VIII. 886, IX. 1004, X. 1071, XI. 1155,	XII. 1254
Az Egyesült Fabehozatali R. T. és a Román Tűzfakiviteli Szindikátus román fára vonatkozó árjegyzése 1933. évi április hó 10-től	V. 610
Árlap a csehszlovák származású I. oszt. bükk hasáb tűzifára 1933. évi február hó 28-tól	V. 611
Hirdetések: I., II., III., IV., V., VI., VII—VIII., IX., X., XI., XII. füzetben.	
Mellékletek: vitéz Török Béla: A Magyar Alpok és Bükkhegy- ség lücfenvőállományának erdőhasználati értéke	IV. füzet
Erdészeti Statisztikai Közlemények	III. füzet

